

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 - 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1954 | ΑΡΙΘ. 23-24

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΩΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ

Τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (†)

Αἱ μεγάλαι τῶν Χριστουγέννων ἑορταί, καθ' ἃς ὁ χριστιανικός κόσμος κύπτει εὐλαβῶς πρὸ τοῦ Σωτῆρος καὶ βαθυτάτην αἰσθάνεται τὴν ψυχικὴν ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του, ζωηροτέραν προβάλλουσι τὴν θεανθρωπίνην προσωπικότητά Του καὶ φαινότερον ἀνακύπτει κατ' αὐτὰς τὸ ἔργον Του ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς προόδου του. Ὑπάρχουν, βεβαίως, καὶ ἐκεῖνοι, εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ὁποίων δὲν εἰσῆλθον αἱ ὑπέρλαμπροι ἀκτῖνες τοῦ θεοῦ φωτὸς τῆς εἰς τὸν Χριστὸν πίστεως, ἀλλὰ δὲν δύνανται καὶ οὗτοι νὰ μὴν αἰσθάνωνται ὅτι πᾶν ὅ,τι παρὰ τῆς ἱστορίας τῶν εἴκοσι αἰῶνων μᾶς παρεδόθη καλόν, εἶναι χριστιανικόν, καὶ πᾶν ὅ,τι πέραν ἡμῶν ἐν τῇ ζωῇ καλὸν ὑπάρχει, εἶναι ὡσαύτως χριστιανικόν.

Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπλῶς ψεῦδος, ἀλλὰ καὶ συκοφαντία, τὸ λεγόμενον ὑπὸ τινων ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας, ὅτι τάχα ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι θρησκεία ζόφου, στασιμότητος, δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων. Ὁ Χριστιανισμὸς, ἀντιθέτως, εἶναι θρησκεία τοῦ φωτὸς καὶ τῆς προόδου.

Ὁ Χριστιανισμὸς εὐρέθη, πρὸ παντός, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ἰουδαϊσμόν, ὡς θρησκεία ἐλευθερίας, ἐναντι θρησκείας δουλείας. Διότι ἡ ἐλευθερία ἀποτελεῖ τὸ θεμελιῶδες στοιχεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ θρησκείᾳ εἶναι δύναμις ἀκατάβλητος καὶ ἐπιβλητική. Εἰσδύει εἰς αὐτὰς τὰς ρίζας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἐπεκτείνει τὴν εὐεργετικὴν τῆς ἐπίδρασιν εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

«Διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατὴρ μου, Βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ Βασιλείᾳ μου». (Λουκ. 22, 29 - 30)

Ὁ Ἰουδαϊσμός, ὡς θρησκεία τῆς τυραννίας τοῦ Νόμου, κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκυριάρχει ἐπὶ τῆς λαϊκῆς ζωῆς ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ φαρισαϊσμοῦ, ὅστις ἀπεπειράθη διὰ τῆς τυπολατρείας νὰ ἠθικοποιήσῃ, οὕτως εἶπεῖν, ἐξωτερικῶς τὴν ἀνθρωπίνην θέλησιν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του, ἐπολιτεύετο ἀντιθέτως πρὸς τὰς τοιαύτας τῶν φαρισαίων ἀντιλήψεις. Δὲν ἐστρέφετο κυρίως κατὰ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ φαρισαϊσμοῦ, κατὰ τῆς φαρισαϊκῆς τοῦ Νόμου ἐρμηνείας. Τούτου ἕνεκα ἡ ἰδρυθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ θρησκεία ἐνεφανίσθη ἐν τῷ κόσμῳ μετὰ νέων καὶ μεγάλων ἀρχῶν προόδου.

Αἱ ζῶτικαὶ αὗται ἀρχαί, χωρὶς νὰ μεταβάλλωνται κατ' οὐσίαν, ἱκανοποιοῦν πάσας τὰς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις τῶν λαῶν πάσης ἐποχῆς. Ἦσαν ἀρχαί οὐχὶ ἀποκλειστικῆς τιος, ἀλλὰ παγκοσμίου θρησκείας, θρησκείας πάντων τῶν λαῶν.

Ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ὄχι μόνον ἡ πίστις, ὡς θρησκευτικὴ ἀρχὴ τῆς ζωῆς, ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν πίστιν τοῦ φαρισαϊσμοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ θεμελιώδεις τύποι τῆς ζωῆς ἦσαν ἀντίθετοι πρὸς τοὺς καθωρισμένους τύπους. Ὁ θεμελιώδης νόμος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας κατήργησε τὰς μεταξύ τῶν ἀνθρώπων διακρίσεις, διακηρύξας τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἀδελφότητα αὐτῶν, ἐχόντων ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν Πατέρα, τὸν Θεόν. Ἡ ζωογόνος ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας ἐπεξετείνετο οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Νέα κοινωνικὰ ἰδεώδη ἀνέκυπτον ἐκ τῆς πολυχεύμονος πηγῆς τῆς νέας θρησκείας. Ἐκπληκτος δὲ ἤκουσεν ἡ ἀνθρωπότης τὸ κήρυγμα: «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ, πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλατ. 3, 28).

Ἀλλὰ τὸ κήρυγμα τοῦτο προσέκρουεν εἰς θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ ἐν τῷ ἐθνικῷ κόσμῳ, εἰς τὸν θεσμόν τῆς δουλείας, δι' ἧς διηροῦντο τὰ μέλη τῆς κοινωνίας· ὡσαύτως προσέκρουεν εἰς τὴν ταπεινὴν καὶ εὐτελεῖ θέσιν τῆς γυναικὸς καὶ εἰς τὸν ἐθνικὸν ἐγωϊσμόν τῶν λαῶν. Οὐχ ἤττον τὸ χριστιανικὸν κήρυγμα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ μεταβάλῃ τὴν θέσιν τῶν δούλων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ νὰ μὴ δημιουργήσῃ νέαν κοινωνικὴν ζωὴν. Ἡ θεία δύναμις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐμελλε ν' ἀνατρέψῃ πᾶν ἐμπόδιον καὶ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν ὄργανισμόν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας τὰς νέας ἀρχάς.

« Ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σιναΐασι εἰς τὸν αἶτον».
(Λουκ. 22, 31)

Ἡ δουλεία κατηγορεῖτο ὡς κοινωνικὸς θεσμὸς. Τοῦτο ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐπαναστατικὴ ἰδέα, ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπραγματοποιήθη. Ἡ δουλεία σὺν τῷ χρόνῳ ἐξηφανίσθη, διὰ τῆς κοινωνικῆς μεταρρυθμίσεως. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι οἱ δοῦλοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦσαν κυρίως οἱ ἐργάται, τῶν πολιτῶν ἀσχολουμένων περὶ τὰ διοικητικὰ καὶ πολεμικὰ ἔργα. Αἱ βαρεῖαι ἐργασίαι ἐξετελοῦντο μόνον ὑπὸ δούλων, ἐθεωρεῖτο δὲ ὁ δοῦλος ὡς τὸ στερούμενον ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ζῶον. Ἐκ τούτων ἐννοεῖται ὅποια ὑπῆρξεν ἡ καταπληκτικὴ ἐντύπωσις ἐκ τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος περὶ καταργήσεως τῆς δουλείας. Ὁ Θεὸς ἐκηρύσσετο κοινὸς πατὴρ πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Χριστὸς Σωτὴρ πάντων, καὶ δούλων καὶ ἐλευθέρων. Οἱ ἄνθρωποι καθίσταντο ἴσοι πρὸς ἀλλήλους, καθωρίζετο νέος νόμος τῆς ζωῆς, ὅστις, παρὰ τὰ παρεμβληθέντα κωλύματα, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπεβλήθη, ἀνατρέψας τὸ καθεστῶς τῆς δουλείας. Μετεβλήθησαν αἱ ἰδέαι τῶν ἀνθρώπων, περὶ τῶν δούλων, ὡς κατωτέρων ὄντων, ἐξυψώθη δὲ ἡ ἰδέα τῆς ἐργασίας. Ὁ ἐργάτης ἔπαυσε νὰ εἶναι δοῦλος καὶ ἀπέβη κοινωνικὸς παράγων. Οὕτω δὲ οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἐπαγγελματίαι καθίσταντο μέλη τῆς κοινωνίας, ἰσότημα πρὸς τοὺς λοιποὺς πολίτας.

Ἡ ἐπικράτησις τῆς ἰδέας ταύτης ἐβελτίωσε τὴν θέσιν τῶν ἐργατῶν ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἰσότητα, οὐδὲ νὰ καταργήσῃ τὸ τροφοδοτοῦν τὴν ἐργασίαν κεφάλαιον. Ἐνέβαλεν ὁμοῦ τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἐργάτου, οὐδὲ τὸ ἀθέμιτον κέρδος ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ σεβασμὸς τοῦ ἐργάτου ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς οἰκονομικοῦ παράγοντος. Βεβαίως μένει ἄλυτον τὸ πρόβλημα τῆς καταπολεμήσεως τῆς πτωχείας, διότι καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπέρρευσε, ἀλλὰ ἡ σύγχρονος πανταχοῦ τοῦ κόσμου κίνησις περὶ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τῆς κοινωνικῆς προνοίας καὶ μερίμνης, πάντα ταῦτα τείνουσιν εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς πτωχείας. Ἡ χριστιανικὴ κοινωνία, διὰ νὰ εἶναι ἀξία τοῦ ὀνόματός της, καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας πρεσβεύει, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν εἰλικρινῆ προσπάθειαν πρὸς καταπολέμησιν τῆς πτωχείας, πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἐργάτου, πρὸς βελτίωσιν ἐν γένει τῆς θέσεως καὶ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐκήρυξε καταργητέον τὸν πλοῦτον,

<Στήθε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ἡμῶν τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης... (Ἐφεσ. 6,14)

τοῦτο θὰ ἦτο ἀφύσικον, ἀλλ' ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς πλουσίους νὰ μὴ χρησιμοποιοῦσιν ἐγωϊστικῶς τὸν πλοῦτον. Ἡ παραμέλησις τῆς ὑποχρέωσως ταύτης προῦκάλεσε τὰς συγχρόνους ἀντιδραστικὰς καὶ ἀνατρεπτικὰς ἰδέας.

Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι θρησκεία προόδου. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην πάντες ἀνομολογοῦσιν, ὅσοι ἠθέλησαν νὰ μελετήσωσιν αὐτὸν ἐπισταμένως, ὅσοι δὲν παρεσύρθησαν εἰς προκαταλήψεις κατ' αὐτοῦ καὶ πεπλανημένας ἰδέας.

Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ παράγει πάντοτε ἀνωμαλίας καὶ ἐν τοῖς ἀτόμοις καὶ ἐν ταῖς κοινωνίαις. Ἀντιθέτως, ἡ οικειώσις τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ εἰσάγει φῶς εἰς αὐτὴν καὶ ῥυθμόν, ἐξομαλύνει καὶ κανονίζει αὐτήν, τὴν καθιστᾷ γνησίως ἀνθρωπίνην, ἀληθινὴν ζωὴν, ἔχουσαν προορισμὸν ὑψηλόν, αἰρομένην τοῦ ἐφημέρου καὶ τείνουσαν πρὸς τὴν αἰωνιότητα, διὰ τὴν ὁποίαν προωρίσθη ὁ ἄνθρωπος.

Ἡ πανήγυρις τῶν γενεθλίων τοῦ Σωτῆρος, ὡς πανήγυρις τῆς ἐπιφανείας Αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, εἶθε νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ὑπόμνησιν τῶν ἀληθειῶν τούτων καὶ νὰ ἐμβάλῃ τὸν πόθον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν ἐν τῇ ζωῇ.

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

“ΔΟΞΑ ΕΝ ΥΨΙΣΤΟΙΣ ΘΕΩ.,,

Ποῖος θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐκφράσῃ μὲ λέξεις τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ εἰπῇ, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ δοξάσῃ αὐτὸς τὸν Θεόν ;

Καὶ ὅμως ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε εὔρε τὸν τρόπον νὰ μᾶς δώσῃ τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτὸ προνόμιον! Ἐπρονόησεν, ὥστε ὅ,τι γίνεται διὰ τὴν σωτηρίαν μας, ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸ πραγματικὸν μας συμφέρον, νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ δόξα ἰδική Του. Δὲν θέλει καμμίαν ἄλλην δόξαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, διότι δὲν ἠμποροῦμεν καμμίαν δόξαν νὰ Τοῦ προσφέρωμεν. Ὡς μοναδικὴν δόξαν ἀπὸ μέρους μας θεωρεῖ τὸ νὰ φροντίζωμεν νὰ πράττωμεν ὅ,τι συντελεῖ διὰ τὴν τελειοποίησίν μας. Δέχεται νὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν προσπάθειαν—μικρὰν καὶ ταπεινὴν καὶ ἀσήμαντον—ποῦ κάμνομεν, ὅταν ἀκολουθοῦμεν

<... καὶ ὑποδηράμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης...>
(Ἐφεσ. 6, 15)

τάς συμβουλὰς Του, αἱ ὁποῖαι ἄλλον κανένα σκοπὸν δὲν ἔχουν παρὰ τὴν ἰδικήν μας ἀνύψωσιν, τὴν δόξαν τῆς τόσον ταπεινῆς ὑπάρξεώς μας!

Δι' αὐτὸ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γίνεται «υἱὸς ἀνθρώπου», δι' αὐτὸ ὁ Πλάστης λαμβάνει τὴν φύσιν καὶ τὴν μορφήν τοῦ πλάσματός Του, δι' αὐτὸ οἱ οὐρανοὶ κλίνουν πρὸς τὴν γῆν σήμερον, διὰ νὰ ἡμπορέσῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνῃ Θεός, ν' ἀπαλλαγῇ τὸ πλάσμα ἀπὸ τὴν φθορὰν καὶ τὰς ἀδυναμίας πού εἰς τὴν φύσιν του τοῦ ἐπεσώρευσεν ἡ ἀμαρτία, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ πλέον διαφορὰ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. «Γενηθήτω τὸ θέλημά Σου—λέγομεν εἰς τὴν προσευχήν μας—ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς», διότι αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῖου «ἀγιάζεται», δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς καὶ ἔρχεται μεταξὺ μας «ἡ βασιλεία» Του.

Ἄλλ' ἄρα γε, κάμνομεν ὅ,τι ἡμποροῦμεν, ὥστε αὐτὴ ἡ δέησίς μας νὰ γίνεται, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, πραγματικότης; Συναισθκνόμεθα, ὅτι ἡ ζωὴ μας συντελεῖ πράγματι εἰς «δόξαν» τοῦ «ἐν ὑψίστοις Θεοῦ», ὅτι «ἀγιάζεται» δι' αὐτῆς τὸ ὄνομα τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς;

“ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ,,

Νὰ κῆτι, πού τὸ ἐπέθηκε πάντοτε ἡ ἀνθρωπότης, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ποτὲ καὶ πού τώρα τελευταῖα ἀπασχολεῖ ὅλον τὸν κόσμον, χωρὶς ἀκόμη νὰ φαίνεται καὶ πάρα πολὺ κόντὰ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποῖαν θὰ ὑπάρξῃ μία παγκόσμιος εἰρήνη ἀσφαλῆς.

Ὅσον ὁ ἐγωῖσμός κυριαρχεῖ ἐπὶ τῶν ἀτόμων καὶ τὸ ὑλικὸν συμφέρον εἶναι ὁ κυριώτερος ὁδηγὸς τῶν λαῶν, ἡ εἰρήνη θὰ εἶναι πάντοτε ἓνα ὄρατον ὄνειρον, τὸ ὁποῖον γίνεται ἀπραγματοποιήτον κάθε φοράν, πού ὁ ἐγωῖσμός ξυπνᾷ ἀπαιτητικώτερος καὶ τὰ ἐγωῖστικά συμφέροντα τὸ ἀπαιτοῦν.

Τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀθῶων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, πού ἔγιναν τροφὴ εἰς τὸν πυρακτωμένον καὶ ἀχόρταγον Μολὼχ τοῦ πολέμου, καὶ ἔσπειραν μὲ τὰ κόκκαλά των τὸ πρόσωπον τῆς ὑψηλίου καὶ ἐλίπαναν μὲ τὸ αἷμά των καὶ κάμπους καὶ βουνά, ὀρθώνουν τὰς σκιὰς των κάθε φοράν, πού κίνδυνος πολέμου ἀπειλεῖ τὸν κόσμον καὶ προλαμβάνουν, μὲ τὴν φρίκην πού προκαλοῦν, τὴν ἄμεσον πραγματοποιήσιν τοῦ κινδύνου.

Ἄλλὰ ὅσον τὰ χρόνια προχωροῦν καὶ τὰ κόκκαλα σαπίζουν καὶ ἡ γῆ καθαρίζεται ἀπὸ τὸ κόκκινον χρώμα τῆς μάχης, τόσον

«Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις».
(Ἰωάν. 13,35)

καὶ αἱ σκιαὶ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου χάνουν τὴν φρίκην των, ἀρχίζουν νὰ γίνωνται σιγὰ-σιγὰ αἰθεριώτεροι. Ὅταν, ἀφ' ἑνός, τὰ βάσανα τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ λησμονοῦνται καί, ἀφ' ἑτέρου, τὰ συμφέροντα τῶν λαῶν συγκρούονται ὁλοὲν καὶ περισσότερον, ποῖος ἤμπορεῖ νὰ προδικάσῃ τὸ μέλλον;

Ἡ «εἰρήνη», τὴν ὁποῖαν ἐκήρυξεν «ἐπὶ τῆς γῆς» ὁ ἄγγελος τῆς Βηθλεὲμ δὲν βασίζεται ἐπάνω εἰς διπλωματικὰς συμβάσεις, εἰς τεχνητοὺς συμβιβασμοὺς συμφερόντων καὶ εἰς προσωρινὰ σκεπάσματα αἰωνοβίων πληγῶν. Δὲν εἶναι ἔμπλαστρον ἢ εἰρήνη, τὴν ὁποῖαν ἀξιοῖ νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Χριστιανισμός, καὶ δὲν γίνεται πραγματικότης, χωρὶς μίαν ἀπαραίτητον καὶ ἀναγκαστικὴν προϋπόθεσιν: Ν' ἀκολουθήσωμεν ὅλοι τὸν Χριστόν.

Καὶ δὲν μᾶς φαίνεται, ὅτι ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ σήμερον, ὅτι αὐτὴ ἡ προϋπόθεσις ὑπάρχει, διὰ νὰ περιμένῃ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ «εἰρήνη» πού ὁ κόσμος τόσο ποθεῖ.

“ΕΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΥΔΟΚΙΑ.,

Ὅχι μόνον ὁ Θεὸς ἔδειξε τὴν καλὴν Του διάθεσιν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν συγκατάθεσιν, τὴν «εὐδοκίαν» Του διὰ τὴν σωτηρίαν των. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, «ἐν ἀνθρώποις», πρέπει νὰ βασιλεύσῃ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Θεοῦ, ἢ ἰδίᾳ «εὐδοκία», ἢ ἰδίᾳ καλὴ θέλησις, ἢ ἰδίᾳ ἀνεκτικότης, ἢ ἰδίᾳ ἀγάπη.

Εἶναι τόση ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ στείλῃ τὸν Υἱόν Του εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλὰ καὶ θέλει τόσην ἀγάπην νὰ ἐπιβάλλῃ μεταξὺ μας, ὥστε «μὴ τὸ ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος» νὰ ἐπιδιώκωμεν. Τὸ «ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν», τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὡς ὅρον ὁ Κύριος δι' ἐκείνους, πρὸς «θέλουν» νὰ Τὸν «ἀκολουθήσουν», δὲν εἶναι ἀπλοῦν σχῆμα λόγου. Εἶναι μία ἀνάγκη, τὴν ὁποῖαν ὁ Χριστὸς ἀπαιτεῖ ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομά Του, νὰ τὴν ἱκανοποιήσουν: εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἢ ὁποῖα ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἀκόμη καὶ σήμερον—ὡς λέγουν ὅ,τι θέλουν οἱ μεμφίμοιροι—ὑπάρχουν ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι τὴν πραγματοποιοῦν εἰς τὴν ζωὴν των. Αὐτοὶ καὶ αἰσθάνονται τὴν βαθυτέραν ἔνοιαν, τὴν ὁποῖαν ἔχει αὐτὴ ἡ «εὐδοκία».

Ἐὰν δουλεύῃ ὅσον θέλει ὁ κόσμος εἰς τὴν ἀμαρτίαν. Ἐὰν ὀργιάζῃ ὅσον θέλει ὁ Σατανᾶς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν βασιλεύῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ

«Ἴδου δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἔχθρου». (Λουκ. 10,19)

ὁ Ἀντίχριστος καὶ ὡς σφραγίσῃ κατὰ χιλιάδας τοὺς ὀπαδοὺς του. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ποὺ αἰσθάνονται τὴν ἀληθινὴν σημασίαν τῆς «εὐδοκίας», τὴν ὁποίαν τοὺς ἔφερον ὁ Χριστός, δὲν ταράσσονται ἀπὸ τίποτε καὶ δὲν ἀνησυχοῦν. Μεταξὺ των ἔχουν ἤδη πραγματοποιήσει τὴν «βασίλειαν τοῦ Θεοῦ» καὶ αἰσθάνονται, ὅτι ζοῦν εἰς μίαν ἀδιασάλευτον καὶ διαρκῆ «εἰρήνην», ἔτοιμοι δι' ὅλας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς, ἀτάραχοι ἐνώπιον καὶ τῶν μεγαλειτέρων κινδύνων.

Πράγματι θὰ ἦτο ἡ καλλιτέρα εὐχή: ν' ἀξιωθῶμεν ὅλοι μας νὰ γίνωμεν ὑπήκοοι αὐτῆς τῆς «βασίλειας», ἢ, ἂν εἴμεθα ἤδη τοιοῦτοι, νὰ ὀδηγήσωμεν καὶ ἄλλους εἰς αὐτήν. Ω.

ΑΙ “ΜΕΓΑΛΑΙ ΩΡΑΙ,, ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸ πρῶτὸ τῆς Παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, πρὸ τοῦ μετὰ τῆς θ. Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου συνδεδυασμένου πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἑορτῆς, ψάλλονται αἱ Μεγάλαι ἢ Βασιλικαὶ Ὑραι. Αἱ Ὑραι αὗται, ὅταν ἡ ἑορτὴ συμπέσῃ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἢ Δευτέρᾳ ψάλλονται τῇ πρὸ ταύτης Παρασκευῇ τὸ πρῶτ, ἄνευ τοῦ Ἑσπερινοῦ, ὅστις τελεῖται τότε τὸ ἑσπέρας τῆς Παραμονῆς.

Ἡ «Πρώτη Ὑρα», ἐκτὸς τῶν συνήθων εὐχῶν, περιλαμβάνει τοὺς ψαλμοὺς 5ον, 44ον καὶ 45ον, μίαν περικοπὴν τοῦ Προφήτου Μιχαίου (ε' 2—4), μίαν περικοπὴν ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς (α' 1—12) καὶ μίαν περικοπὴν ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου (α' 18—25), μεταξὺ δὲ τῶν Ψαλμῶν καὶ τῆς Προφητείας παρεμβάλλονται τρία ἑορταστικὰ ἄσματα, τὰ ὁποῖα ψάλλονται μετὰ μέλους.

Ἐκ τῶν Ψαλμῶν ὁ πρῶτος (ὁ 5ος) εἶναι ὁ χαρακτηριστικὸς Ψαλμὸς τῆς Πρώτης Ὑρας, ὅστις ἀναγινώσκεται πάντοτε καὶ εἰς τὴν συνήθη καθημερινὴν ἀκολουθίαν τῆς Ὑρας ταύτης, ὡς εἰσαγωγικὸς εἰς τὴν ὅλην ἡμερησίαν προσευχὴν («...Τὸ πρῶτ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου. Τὸ πρῶτ παραστήσομαί Σοι καὶ ἐπόψει με...» —«... Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν Σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν Σου ἐν φόβῳ σου»). Ὁ δεῦτερος Ψαλμὸς (ὁ 44ος) περιέχει τὰς ὠραίας ἐκεῖνας ἐκφρά-

«Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης». (Ἰακ. 2,1)

σεις, τὰς ὁποίας ἡ ὀρθόδοξος λειτουργικὴ πρᾶξις χρησιμοποιοεῖ καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις ὡς προφητικῶς ἀναφερομένας εἰς τὴν δόξαν τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου. Τοιαῦτα δὲ εἶναι : τὸ «Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν Σου ἐν ἱματισμῶ διαχρύσω περιβεβλημένη, πεποικιλμένη»—τὸ ὁποῖον λέγεται κατὰ τὴν ἱεράν Προσκομιδὴν ἐπὶ τῆς μερίδος τῆς Θεοτόκου—, καθὼς καὶ ὀλόκληρον τὸ «'Ακουσον θύγατερ καὶ ἴδε, καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου... Πᾶσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως ἤνωθεν... Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένου ὀπίσω αὐτῆς... Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός Σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ», τοῦ ὁποίου οἱ στίχοι ψάλλονται κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς Παναγίας. Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἰδίου Ψαλμοῦ ὑμνεῖται ἡ χάρις καὶ ἡ «βασίλεια» τοῦ «ἁγίου κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων», ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ Ἐκκλησία διεῖδε τὸν Πανάμωμον Υἱὸν τῆς Παρθένου. Ἐν τῷ τρίτῳ Ψαλμῷ (τῷ 45ῳ) τονίζεται, ἔτι περισσότερο ἡ νίκη τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς ἁμαρτίας καὶ θριαμβευτικῶς ἐπιλέγεται ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ: «Σχολάσατε καὶ γινώτε, ὅτι Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός. ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῆ». Ἐκ τῆς διαβεβαιώσεως δὲ ταύτης πλήρεις θάρρους οἱ πιστοὶ ἀναφωνοῦν: «Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ».

Ἡ περικοπὴ τοῦ Προφήτου Μιχαίου ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐξῆμνησιν τῆς Βηθλεὲμ, ὡς γενετείρας τοῦ Μεσίου, καὶ εἶναι ἡ ἰδίᾳ περικοπὴ, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοεῖ καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος (α' 18—25), ὡς ἀπάντησιν τῶν ἀρχόντων τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ Ἡρώδου, «ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται». Μετὰ τὴν Προφητείαν ταύτην, διὰ τῆς περικοπῆς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς, πιστοῦται, ὅτι «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεός, λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ» καὶ ἀποδεικνύεται ἐπὶ τῇ βάσει ἀκριβῶς τῶν προφητικῶν λόγων, ὅτι τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ προαναγνωσθέντος 44ου Ψαλμοῦ ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὅστις «ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς». Ἡ εὐαγγελικὴ διήγησις, κατόπιν διηγεῖται πῶς συνέβη ἡ σάρκωσις τοῦ «Υἱοῦ» καὶ ἡ πλήρωσις τῶν προφητειῶν καὶ φέρει εἰς μέσον τοὺς ἐνδοιασμοὺς τοῦ ἀνθρωπίνως σκεπτομένου Ἰωσήφ καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Θεοῦ, «Ὅστις διὰ τοῦ ἀγγέλου ἐβεβαίωσεν αὐτόν, καὶ δι' αὐτοῦ ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα, ὅτι (αὐτὸς (ὁ Ἰησοῦς) σώσει τὸν λαὸν Αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁκαρπιῶν αὐτῶν».

«Εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται.»
(Ἰακ. 2,9)

Ἐκ τῶν Ψαλμῶν τῆς «Τρίτης Ὠρας», οἱ ὅποιοι εἶναι ὁ 86ος ὁ 86ος καὶ ὁ 50ός, ὁ τελευταῖος εἶναι ὁ χαρακτηριστικὸς Ψαλμὸς τῆς Ὠρας ταύτης, ὅστις, ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῷ δεήσεως («καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί... τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλη ἀπ' ἐμοῦ»), ἀναγινώσκεται καὶ εἰς τὰς καθημερινὰς Ὠρας καθὼς καὶ εἰς τὰς «Μεγάλας Ὠρας» καὶ τῶν δύο ἄλλων ἑορτῶν. Οἱ δύο πρῶτοι Ψαλμοί, ἀναφέρονται εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἔργον τοῦ Κυρίου («...ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες») καὶ εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἱερουσαλήμ, ὡς πατρίδος τοῦ ἐκλεκτοῦ τοῦ Θεοῦ («... ὡς εὐφραينوμένην πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί»). Ἡ δὲ ἀναγινωσκομένη μετὰ τὰ ἄσματα Προφητεία τοῦ Βαροῦχ (γ' 35—δ' 4), ἐξαγγέλλει τὸ «ἐπὶ τῆς γῆς ὄφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη», μετ' αὐτὴν δὲ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παρουσιάζει λέγων, διὰ τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς του (γ' 23—29), ὅτι «ὁ νόμος παιδαγωγὸς γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν» καὶ ὅτι μετὰ τὸν Χριστόν «οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἑλλην' οὐκ ἐν δουλῷ οὐδὲ ἐλεύθερῳ· οὐκ ἐν ἄρσεν ἢ θήλῳ», διότι πάντες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ Λυτρωτοῦ.

Τὸ Εὐαγγέλιον (Λουκ. β' 1—20) διηγεῖται τὰ κατὰ τὴν πλήρη θαυμασίαν ἁγίαν νύκτα τῶν Χριστουγέννων καὶ, ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ἀποστολικὸν δίδαγμα, διαλαλεῖ τὸ «... ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ἡ «Ἐκτη Ὠρα» περιλαμβάνει τοὺς ἑορτίους Ψαλμοὺς 71ον καὶ 131ον, καθὼς καὶ τὸν χαρακτηριστικὸν τῆς Ὠρας ταύτης 90ὸν ψαλμόν, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ Ἐκκλησία διεῖδεν ἀναμφιβόλως τὴν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς προστασίαν τοῦ πάσχοντος Ἰησοῦ («...κεκράξεται πρὸς με καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῦ») καὶ τὴν κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ διαβόλου νίκην («... ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβῆση καὶ καταπατήσης λέοντα καὶ δράκοντα»). Ἐκ τῶν ἑορτίων τούτων Ψαλμῶν τῆς παρουσίας Ὠρας ὁ μὲν 71ος σχετίζεται προφητικῶς πρὸς τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων («... καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας...»), ὁ δὲ 131ος ἐχρησιμοποίηθη ἤδη ὑπὸ τῆς Κ. Διαθήκης ὡς ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν («ὥμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτὴν») καὶ εἰς τὴν δι' Αὐτοῦ πραγματοποίησιν τῆς μεσιανικῆς εὐτυχίας («... τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτον... τοὺς ἱερεῖς

«Ὅστις γὰρ ὄλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος».
(Γαλ. 1,10)

αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν... τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὴν ἐξανθήσει τὸ ἅγιάσμα μου»).

Ἀκολουθεῖ, ἔπειτα, ἡ ἀνάγνωσις τῆς περικοπῆς ἐκ τῆς Προφητείας τοῦ Ἡσαΐου (ς' 10—15), εἰς τὴν ὁποίαν περιέχεται τὸ περίφημον «Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ καλέσουςι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ» (Ματθ. β' 1—12) καὶ ἐπιλέγονται τὰ θριαμβευτικὰ «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς, πάλιν, γίνεται μετὰ ταῦτα διδασκαλία περὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῆς ὑπεροχῆς Του ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀγγέλους (α' 10—B' 3). Ἐκ δὲ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου ἀναγινώσκειται ἡ διήγησις περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν μάγων (Ματθ. β' 1—12), πρὸς τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ὁ 71ος Ψαλμὸς—ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη—εἶναι σχετικὸς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Προφητείᾳ δύναται νὰ εὔρη τις ὑπαινιγμοὺς («...πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ...»).

Εἰς τὴν «Ἐνάτην Ὠραν» ἀναγινώσκονται πλὴν τοῦ χαρακτηριστικοῦ Ψαλμοῦ τῆς Ὠρας, τοῦ 85ου («Κλῖνον Κύριε τὸ οὖς σου...»), ἀναγινωσκομένου τελευταίου, οἱ Ψαλμοὶ 109ος καὶ 110ος. Ἐκ τῶν ὁποίων ὁ 109ος ἐχρησιμοποιήθη ἤδη ὡς μεσσιανικὸς ὑπὸ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς εἰς τὸ τεμάχιον ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον προανεγνώσθη εἰς τὴν Ἑκτὴν Ὠραν, (καθὼς ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἀν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου), εἰς δὲ τὸν 110ον ὑμνεῖται ἡ (ἀλυτρωσις), τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος (ἀπέστειλε τῷ λαῷ Αὐτοῦ). Ἐκ τῆς προφητείας τοῦ Ἡσαΐου ἀναγινώσκουμεν τὴν περικοπὴν (θ' 6—7) ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν προφητεύεται: «Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῶν υἱός... μεγάλης βουλῆς ἄγγελος... ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Μετ' αὐτὴν δὲ ἡ, πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή, πάλιν, μᾶς πληροφορεῖ περὶ τῆς οἰκειότητος τοῦ Λυτρωτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, χάριν τῶν ὁποίων κατέστη ὁ «ἐλεήμων... καὶ πιστὸς Ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν», μεσιτεῶν δι' ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὰς δυσκολίας καὶ ὡς ἄνθρωπος τέλειος ἐδοκίμασεν («ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι»). Τὸ Εὐαγγέλιον, τέλος, (Ματθ. 13—23) ἀναφέρεται εἰς τὴν διήγησιν περὶ τῆς βρεφοκτονίας καὶ τῆς εἰς Αἴγυπτον φυγῆς τῆς ἁγίας Οἰκογενείας, ἐκ τῆς πρώτης δὲ ταύτης περιπετείας τῆς ζωῆς τοῦ Θεανθρώπου, ἤδη ἀπὸ τῆς βρεφικῆς Του ἡλικίας, διαπιστοῦται

«Οὐκ ὠ λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρῖνεσθαι.»
(Ἰακ. 2,12)

ὅ,τι ὑπὸ τῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς πρὸ ὀλίγου ἐδιδάχθημεν περὶ τῶν δυσκολιῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων διήλθεν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται, ὅτι τὸ κέντρον τοῦ βάρους εἰς ἐκάστην «Ὁραν» κατέχει ἡ εὐαγγελικὴ διήγησις, ἕκαστον τμήμα τῆς ὁποίας κατ' ἀκριβῆ χρονολογικῆν κατάταξιν ἀναπαριστᾷ μίαν πρᾶξιν, τρόπον τινά, τοῦ ὅλου Δράματος, τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν γύρω ἀπὸ τὴν ταπεινὴν φάτην τῆς Βηθλεέμ, διὰ δὲ τῶν ψαλμικῶν, τῶν προφητικῶν καὶ τῶν ἀποστολικῶν ἀναγνωσμάτων διακοσμεῖται ἡ ὅλη ἀγιογραφικὴ σκηνοθεσία καὶ συμπληροῦται εἰς τρόπον, ὥστε εἰς τὸν πιστὸν νὰ παρέχεται μία πλήρης καὶ ἐνιαΐα παράστασις τοῦ «ἀπ' αἰῶνων κεκρυμένου μυστηρίου» τῆς θείας Οἰκονομίας, περὶ τὸ ὁποῖον ἐξυφαίνεται ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τῆς θείας Ἀποκαλύψεως.

Ὁ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ

ΕΩΘΙΝΟΝ ΤΡΙΤΟΝ (*)

(Μάρκ. 15', 9-20)

Ἔστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη. Πότε ἕστερον: Εὐθὺς ἀμέσως, μόλις ἐπεράτωσαν τὴν ἀφήγησίν των οἱ δύο ὁδοιπόροι καὶ καθ' ἣν ὥραν ἐγένετο ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις. «Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων—λέγει ὁ Λουκᾶς—αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν» (κδ' 36). Κατὰ ποίαν δ' ἡμέραν καὶ ὥραν ἐγένοντο ταῦτα μανθάνομεν παρὰ τοῦ Ἰωάννου λέγοντος «οὔσης ὁψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων... ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἤλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον...» (κ', 19). Ἦτο λοιπὸν ἡ ἑσπέρα αὐτῆς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνέστη ὁ Κύριος, ὡς ἄλλως τε καταφαίνεται καὶ ἐξ ὧν ὁ Λουκᾶς ἀφηγεῖται περὶ τῆς εἰς τοὺς δύο ὁδοιπόρους ἐμφανίσεως αὐτοῦ.

Ὅταν οὗτοι ἐφθασαν εἰς Ἐμμαοὺς, ὁ δὲ Κύριος «προσεποιεῖτο πορωτέρω πορευέσθαι», ἐκείνοι «παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες, μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ καὶ κέλικεν ἡ ἡμέρα».

Ἐνῶ δὲ κατακλιθέντες ἔτρογον, αὐτὸς μὲν «ἄφαντος ἐγέ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 568.

«Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρῖσεως».
(Ἰακ. 2,13)

νετο ὑπ' αὐτῶν», ἐκεῖνοι δὲ «ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἔνδεκα...» (κδ', 29-33). Τὸ προκεχωρηκὸς τῆς ὥρας δηλοῖ καὶ ἡ ἐνταῦθα κειμένη λέξις τοῦ Μάρκου «ἀνακειμένοις», σημαίνουσα τὴν πρὸς δεῖπνον ἀνάκλισιν (πρβλ. Ματθ. θ', 10. κς', 20. Μάρκ. ιδ', 18. Λουκ. κβ', 27 κλ.) ἐξ οὗ καὶ «ἀνακείμενοι» = οἱ δαιτυμόνες (Ματθ. κβ', 10. Ἰω. ς', 11)· οἱ μαθηταὶ δ' ἄρα κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐδείπνουν, ἢ, μόλις δειπνήσαντες, εἶχον ἀκόμη πρὸ αὐτῶν ἐστρωμένην τὴν τράπεζαν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Κύριος ἐξήτησε νὰ φάγῃ ἐνώπιον αὐτῶν πρὸς μείζονα πιστοποίησιν τῆς ταυτότητός του.

Ἡ ἐνταῦθα λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Μάρκου ἀναφερομένη φανέρωσις τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς μαθητὰς εἶναι ἡ πρώτη εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ εὕρισκομένους γενομένη αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τῆς Ἀναστάσεως, καὶ ἡ αὕτη, τὴν ὁποίαν περιγράφουσιν ἐν τοῖς ἀνωτέρω χωρίοις ὁ τε Λουκᾶς (κδ', 31-ἐξ.) καὶ ὁ Ἰωάννης (κ', 19-ἐξ.), αἱ δ' ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου ἀναφερόμεναι λεπτομέρειαι συμπληροῦσιν ἀλλήλας. Παρατηρεῖται μόνον διαφορὰ εἰς, φαινομενικῶς οὐσιώδης, ἢ ὁποία χρῆζει διασαφήσεως. Ὁ Μᾶρκος π.χ. ἀναφέρει, ὅτι οἱ ἀνακείμενοι μαθηταὶ ἦσαν ἔνδεκα, συμφωνεῖ δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Λουκᾶς, ὅστις ὁμως προσθέτει εἰς τοὺς ἔνδεκα «καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς» (33), ἐνῶ κατὰ τὸν Ἰωάννην, «Θωμᾶς εἰς ἐκ τῶν δώδεκα οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς» (24). Εἰς ἔνδεκα ἀριθμοῦσι τοὺς ἀποστόλους οἱ δύο πρῶτοι εὐαγγελισταί, διότι ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ἦτο ἤδη ἀπηγγονισμένος (Ματθ. κς', 4). Ἐπειδὴ ὁμως καὶ ὁ Θωμᾶς οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν, ἦσαν δέκα, καὶ οὐχὶ ἔνδεκα.

Ἐξ ἄλλου ὁ ἀπ. Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους Α' ἐπιστολῇ ταύτην ἀκριβῶς τὴν φανέρωσιν τοῦ Κυρίου ἀναφέρον, λέγει ὅτι αὕτη ἐγένετο «τοῖς δώδεκα» (ιε', 5), ὁ δ' Ἰωάννης πάλιν τὸν Θωμᾶν ὀρίζει ἕνα «ἐκ τῶν δώδεκα», ἐνῶ τώρα ἦτο εἰς ἐκ τῶν «ἔνδεκα».

Αἱ διαφοραὶ αὗται, ὡς εἶναι φανερόν, δὲν δεικνύουσι τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν τῶν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀνακειμένων μαθητῶν, ἀπλῶς δὲ διὰ τοῦ «δώδεκα» δηλοῦνται ἢ ἐν χρήσει παρὰ τοῖς πιστοῖς τοῦ Κυρίου ἀκολούθους συνήθους ὀνομασία τῶν «ἀπ' ἀρχῆς» ἐκλεκτῶν του, ἄνευ προσοχῆς εἰς τὸν ἐκάστοτε πραγματικὸν ἀριθμὸν τῶν συνόντων. Ὅτι δ' ἐν τῇ προκειμένῃ πε-

«... ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ θυνήσεθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σέσσαι» (Ἐφσο. 6,16)

ριπτώσει πλὴν τῶν μαθητῶν, τῶν ἐκ τῶν «δώδεκα», ὑπῆρχον συμπαρόντες καὶ ἄλλοι, φαίνεται ἐκ τοῦ Λουκᾶ, ὅστις λέγει ὅτι οἱ ἐξ Ἑμμαοῦς ὁδοιπόροι ἐπιστρέψαντες εἰς Ἱερουσαλήμ «εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς» (33. πρβλ. καὶ κδ', 9-11). Οἱ «σὺν αὐτοῖς» οὗτοι ἦσαν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ Μαρία Ἰακώβου, ἡτοι ἡ Θεοτόκος, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, ἡ Ἰωάννα καὶ ἡ Σαλώμη, πάντως δὲ καὶ αἱ «σὺν αὐταῖς» (Λουκ. κδ', 1).

Εἰς τούτους, συνηγμένους «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων» ἐν οἴκῳ ἐπιμελῶς κεκλεισμένῳ (Ἰω. κ', 19), ὁ Ἰησοῦς φανερωθεὶς ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, διὰ τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγγεγραμένον ἐκ νεκρῶν οὐκ ἐπίστευσαν. ὠνείδισεν, ἡτοι ἐμέμφθη, ἐπέπληξεν, ἔψεξε τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν σκληροκαρδίαν αὐτῶν, οὐχὶ δηλαδὴ πάντων τῶν συνηθροισμένων, ἀλλὰ τῶν ἕνδεκα, διότι ἠπίστησαν εἰς αὐτοὺς τοὺς αὐτόπτας μάρτυρας τῆς ἐκ νεκρῶν ἐγέρσεώς του. Ἡ ἀπιστία τῶν μαθητῶν προῦδιδε τὴν σκληροκαρδίαν αὐτῶν, διότι ἐξηκολούθουν νὰ ἀπιστῶσιν εἰς ἐπανειλημμένας μαρτυρίας περὶ τῆς ἀναστάσεώς του, θὰ ἐνεποίησαν δὲ βεβαίως εἰς αὐτοὺς οἱ ὠνειδισμοὶ τοῦ Κυρίου κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον βαθυτέραν ἐντύπωσιν, καθ' ὅσον οἱ προβεβαιώσαντες αὐτοὺς περὶ τῆς ἀναστάσεως ἦσαν ταύτην τὴν σιγμὴν παρόντες, οἷον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, αἱ λοιπαὶ μυροφόροι, ὁ Ἰωάννης, ὁ Πέτρος καὶ οἱ δύο εἰς Ἑμμαοῦς ὁδοιπόροι. Ἡ ἀπιστία αὐτῶν, καὶ καθ' ἣν σιγμὴν ἐμφανισθεὶς ἔστη ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς, ἐξηκολούθει ὡς ἀμφιβολία, διότι «πτοηθέντες καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν», ἠπίστουν δηλαδὴ, ὅπως εἶπομεν, καὶ εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῶν ὀφθαλμούς. Διὰ τοῦτο καὶ ἀπέτεινεν εἰς αὐτοὺς τὴν πλήρη μομφῆς ἐρώτησιν «τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατὶ διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;»

Ἦναγκάσθη οὕτως ὁ Κύριος νὰ μεταχειρισθῇ ἐμπραγματώτερα τεκμήρια πρὸς πιστοποίησιν τῆς ἀναστάσεώς του, προσκαλέσας αὐτοὺς νὰ ἴδωσι τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς πόδας του, νὰ τὸν ψηλαφήσωσι, διὰ νὰ ἴδωσιν, ὅτι «πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα». Ἀλλὰ διὰ τοὺς μαθητὰς ἦσαν τόσον ἀπροσδόκητα πάντα ταῦτα, ὥστε καὶ πάλιν ἠπίστησαν καὶ ἐξεπλήττοντο, ταύτην ὅμως τὴν φορὰν «ἐκ χάρας». Νὰ ἦτο ἄρα γε ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν ὅ,τι ἔβλεπον;

«Καὶ τὴν περισκεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξοθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐπι ρῆμα Θεοῦ,...» (Ἐφ. 6, 17)

Ἐποία χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, ὁποία θείας εὐδαιμονίας κορύφωσις, ἔαν ὁ πρὸ αὐτῶν ἰστάμενος καὶ ὁμιλῶν καὶ ἐλέγχων ἦτο ὄντως ὁ Κύριος! Ἄλλ' ἀφοῦ ἐγνώριζον αὐτὸν θανόντα καὶ ταφέντα, ἀφοῦ ὅλαι αὐτῶν αἱ ἐλπίδες ὀφθαλμοφανῶς ἀπέβησαν φροῦδαι διαλυθεῖσαι, ἀφοῦ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ, ἀφοῦ ὁ μὲν ἔλεγεν ὅτι εἶδε τὸν Κύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἱ δὲ καθ' ὁδόν, καὶ δὴ «ἐν ἑτέρα μορφῇ», πάντα ταῦτα ἐπέφερον σύγχυσιν καὶ ταραχὴν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν καὶ ἐφοβοῦντο μὴ γίνωσι θύματα ἰδιοτρόπου τινὸς ἀπάτης εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον τῶν ἀπὸ τριετίας κατεχόντων αὐτοὺς διαλογισμῶν. Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ πλήρης καὶ ὀριστικὸς ὁ κλονισμὸς καὶ τῆς ἀμφιβολίας τῶν ταύτης· ἔπρεπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ καταδείξῃ ἔτι ὀφθαλμοφανέστερον τὴν ταυτότητά του, «καὶ λαβῶν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν». Ἡ ἐπίμονος αὕτη ἀπιστία, δυσπιστία καὶ ἀμφιβολία τῶν μαθητῶν, οἱ ὄνειδισμοὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ αἱ ἐπανελημμένα προσπάθειαι πρὸς πιστοποίησιν τῆς ἀναστάσεώς του ἀποτελοῦσιν ἀναντιρρήτως τὰ ἀναμφιλεκτότερα τῶν τεκμηρίων αὐτῆς.

Καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Διὰ τῆς λέξεως εὐαγγέλιον ἐνταῦθα νοεῖται ἡ χαρμόσυτος ἀγγελία περὶ τῆς διὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γενομένης σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ καθόλου τοῦ κόσμου περὶ τε τῆς ζωῆς, τῆς διδασκαλίας, τῶν ἔργων, τῶν παθῶν, τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν ἀτιμῆτων θείων ἀγαθῶν, ὧν ἀπηλάσαμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ εὐαγγέλιον δὲ τοῦτο ἔπρεπε, κατὰ τὴν ἄμεσον τοῦ Κυρίου διαταγὴν, νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ τῶν μαθητῶν πάσῃ τῇ κτίσει, διὰ νὰ γίνῃ δὲ τοῦτο, ἦτο ἀνάγκη νὰ πορευθῶσιν εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα. Ἀλλὰ πῶς ἦτο τοῦτο δυνατόν; Πῶς δηλαδὴ ἦτο δυνατόν οἱ μαθηταί, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν μόλις ἀμέσως προηγηθεῖσαν στιγμήν μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἐπίστευσαν ἐπὶ τέλος εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖοι τὸν Ἰησοῦν ἐφαντάζοντο ἀκόμη γῆνιν ἀπελευθερωτικὴν τῶν Ἰουδαίων ἀποστολὴν ἔχοντα, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀκόμη τοὺς τε σωματικοὺς καὶ τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστοὺς εἰς τὴν ἀληθῆ σημασίαν καὶ ἔννοιαν τῶν περὶ αὐτοὺς τελουμένων, πῶς ἦτο δυνατόν οἱ τοιοῦτοι μετὰ τόσων ὀλίγων ἐφοδίων μαθηταί, αὐτὸ ἀγνοοῦντες τὸ εὐαγγέλιον, τοῦ ὁποῖου

«... διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι...» (Ἐφεσ. 6,18)

τὸ κήρυγμα ἀνετίθετο εἰς αὐτούς, νὰ κηρύξωσιν αὐτὸ πάση τῇ κτίσει; Δὲν θὰ ἐγνώριζον τί καὶ περὶ τίνος καὶ πῶς θὰ διδάξωσιν.

Ὅλαι αὗται αἱ εὐλογώταται ἀπορίαι διαλύονται, ἐὰν σπεύσωμεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ σύνδεσμος καί, δι' οὗ ἀρχίζει ἡ ἐν λόγῳ περίοδος, δὲν συνδέει δύο ἀμέσως ἐπάλληλα γεγονότα, ὡς ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται.

Ἡ χρῆσις τοῦ «καί» πρὸς σύνδεσιν δύο χρονικῶς ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων γεγονότων εἶναι συνήθης παρὰ τῷ Μάρκῳ (πρὸβλ. γ', 22 πρὸς Ματθ. β', 53-58 καὶ Λουκ. δ', 16-24 κ.λ.), ὅστις μάλιστα συχνάκις μεταχειρίζεται τὸ «καί εὐθέως» ἄνευ κυριολεξίας (α', 12-18. κ.λ.), μαρτυροῦν τὸ σύντομον τοῦ ὕφους καὶ τὴν ζωηρότητα τῆς ἀφηγήσεώς του. Οἱ ἐνταῦθα λοιπὸν ἀναφερόμενοι λόγοι τοῦ Κυρίου δὲν ἐλήφθησαν εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν πιστοποίησιν τῆς ἀναστάσεώς του κατὰ τὴν πρώτην ταύτην φανέρωσιν, ἀλλὰ πολὺ μετέπειτα: ἢ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἀναλήψεώς του ἢ κατὰ τὰς παραμονὰς αὐτῆς. Ἐπρεπεν ἐν τῷ μετὰ εὐὰ φανερωθῆ εἰς τοὺς μαθητὰς ὁ Κύριος ἐπανειλημμένως «ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις» (Πράξ. α', 3), νὰ διδαχθῶσιν οὗτοι διεξοδικῶς τὰ τοῦ «εὐαγγελίου» ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ φωτισθῶσι περὶ πάντων τῶν γενομένων καὶ νὰ στερεωθῶσιν ἐν τῇ πίστει εἰς τὸν ἀναστάντα Χριστόν. Πρὸς τοῦτο δ' ἀπῆρτοντο χρῆσις καὶ ἐπανειλημμένα ἐμφανίσεις καὶ διαρκῆς μετ' αὐτῶν διατριβὴ τοῦ Κυρίου. Περὶ τῆς τοιαύτης δ' αὐτῶν ἀκριβῶς προπαρασκευῆς καὶ περὶ τοῦ τοιοῦτου προκαταρτισμοῦ πληροφοροῦμεθα ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἐνθα λέγεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς «ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου» νὰ εἶναι «μάρτυρες» αὐτοῦ «ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», ἀνελήφθη (α' 2.8).

Ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀναλήψεως ὁ Κύριος «ᾠπτάνετο» τοῖς μαθηταῖς «δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα», «λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (3). Δὲν ἦτο λοιπὸν δυνατόν νὰ δοθῆ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀναφερομένη ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Μάρκου ἐντολὴ εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Κυρίου ἐμφάνισιν, ἀφοῦ οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἔτι ὅλως ἀστήρικτοι, καὶ ἀφοῦ μάλιστα μετὰ ὀκτὼ ἀκόμη ἡμέρας ὑπῆρχε μαθητῆς τόσον ἀπιστῶν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ὥστε ἐδέησε νὰ κληθῆ ἵνα βάλῃ τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸν τύπον τῶν ἤλων...!

«... καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει ὑπὲρ πάντων τῶν ἁγίων»
(Εφ. 6,18)

Ταύτην, ὡς εἶπομεν, ἔδωκε περὶ τὸ τέλος τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας του ὁπότε οἱ μαθηταὶ ἦσαν κατὰ πάντα παρεσκευασμένοι διὰ τὸ ἀποστολικὸν κήρυγμα καὶ πλήρως ἱκανωμένοι πρὸς πιστὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Παρήγγειλε δ' εἰς αὐτοὺς νὰ κηρύξωσι τὸ εὐαγγέλιον οὐχὶ πλέον εἰς μόνον νὰ ἀπολωλότα πρόβατα οἴκου Ἰσραὴλ, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας τοὺς ἀνὰ τὸν κόσμον λαούς· τὸ κήρυγμα τοῦτο, διαπλούμενον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οὐ μόνον τὸν κόσμον ἅπαντα, ἤτοι τὰ λογικὰ ὄντα, τοὺς ἀνθρώπους, θὰ ἀναγεννήσῃ ἐν Χριστῷ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν θὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς καὶ θ' ἀνακαινίσῃ διότι, διὰ τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου ὑποταγεῖσα τῇ μταιιότητι καὶ αὐτῇ, συνεστέναξε καὶ συνώδινε (Ρωμ. η', 19-22). Ὁ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. Διὰ νὰ σωθῆ τις, δηλαδὴ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τῆς αἰωνίου ζωῆς διὰ τῆς μακαρίας μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐνώσεως ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς δόξης αὐτοῦ, πρέπει ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ πιστεύσῃ, νὰ ἀποδεχθῆ δηλαδὴ πάσας τὰς τοῦ εὐαγγελίου ἀληθείας διὰ τε τῆς διανοίας, τῆς καρδίας καὶ τῆς βουλήσεως, νὰ ἀποκητήσῃ περὶ τῆς πραγματικότητος αὐτῶν πεποιθήσιν ἀκλόνητον καὶ κατ' αὐτὰς νὰ ρυθμίσῃ τὸν βίον του. ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ νὰ βαπτισθῆ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἡ πίστις λοιπὸν καὶ τὸ βάπτισμα εἶναι οἱ δύο ἀπρλύτως ἀπαραίτητοι ὄροι πρὸς σωτηρίαν. Ὁ μὴ πιστεύσας δὲν δύναται νὰ βαπτισθῆ· ἡ πίστις εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ βαπτίσματος, τοῦτο δὲ πάλιν ἀναγκαῖα καὶ φυσικὴ ἀκολουθία τῆς πίστεως.

Ἄπ' ἐναντίας, ὁ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. Ἦτο περιττὸν νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ ἐνταῦθα ὁ εὐαγγελιστὴς τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ βαπτίσεως διὰ τὴν κατάκρισιν, ματαιοπονοῦσι δ' οἱ ἰσχυρίζομενοι, ὅτι διὰ ταύτης τῆς φράσεως ὑπονοεῖται ὡς μὴ ἀναγκαῖον πρὸς σωτηρίαν τὸ βάπτισμα. Ἀφοῦ τὸ βάπτισμα μετὰ τῆς πίστεως εἶναι οὐσιωδέστατον στοιχεῖον τῆς σωτηρίας, εὐνόητον ὅτι ἡ ἔλλειψις αὐτοῦ ἄγει εἰς τὴν κατάκρισιν, ὡς καὶ ἡ τῆς πίστεως ἔλλειψις· ὁ ἀπιστήσας καὶ ἄρα μὴ βαπτισθεὶς ἔσται κατάκριτος, ἤτοι ἀπόβλητος τῆς βασιλείας, καταδικασμένος εἰς ἀπώλειαν. Εἰς ἔνδειξιν τῆς θειότητος τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος θὰ ἐπακολουθήσωσι σημεῖα, ἤτοι πράξεις ἔκτακτοι καὶ θαυμασταί, μὴ δυνάμεναι νὰ τελεσθῶσιν ὑπ' ἀνθρώπων συνήθων ἢ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως ἢ καθ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον,

«Εἰ δὲ τις ἡμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ δίδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ μὴ δνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ». (Ἰακ. 1,5)

εἰ μὴ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ὑπερφυσικῶς. Τὰ σημεῖα ἢ θαύματα ταῦτα διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἀλλαγῶ ὀνομάζονται καὶ «τέρατα» (Πράξ. β', 19. ζ' 36. Ἰω. δ', 48 κλ.) ἢ «ἔργα» (Ἰω. ι', 38), ἢ «δυνάμεις» (Ματθ. ζ', 22, ια', 20, ιγ', 54 κ.λ.), ἴσχυον δ' ὑπὲρ πάντα λόγον καὶ ἀπόδειξιν εἰς πίστωσιν μὲν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ διάδοσιν αὐτῆς, εἰς ἐνίσχυσιν δὲ καὶ ἐμπέδωσιν τῆς πίστεως εἰς αὐτὴν παρὰ τοῖς πιστεύουσι. Πρὸς πρόκλησιν καὶ βεβαίωσιν τῆς πίστεως τοιαῦτα θαύματα ὁ Κύριος ἐποίει καθ' ὄλον τὸν τριετῆ αὐτοῦ δημόσιον βίον, προσῆγε δὲ ταῦτα ὡς ἀπόδειξιν τῆς ὁμοουσιότητος καὶ ἰσοδυναμίας αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα (Ἰω. ι', 37-38. ε', 36. ιδ', 11), ὡς ἀπόδειξιν δὲ τῆς θείας προελεύσεως τῆς διδασκαλίας του θεωροῦντες αὐτὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἐζήτουν τοιαῦτα σημεῖα (Α' Κορ. α', 22. Ματθ. ιβ', 38. Λουκ. ζ' 11 ἔξ. κ.λ.). Ταῦτα ἠδύναντο νὰ προέρχωνται μόνον ἐκ πίστεως γνησίας καὶ ἀληθινῆς· «ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως—ἔλεγε πρὸς τοὺς μαθητάς του ὁ Ἰησοῦς—, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταβήσεται» (Ματ. ιζ', 20) καὶ «πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι» (Μάρκ. θ' 23).

Περαιτέρω ὁ Μάρκος κατονομάζει καὶ τὰ εἶδη τῶν σημείων: ἐν τῷ ὀνόματι μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι, γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς, ὄφεις ἀροῦσι, κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι καὶ καλῶς ἔξουσι. Δαιμόνια ἐξέβαλε πολλάκις ὁ Ἰησοῦς, ἔλαβον δὲ παρ' αὐτοῦ τοιαύτην ἐξουσίαν καὶ οἱ ἀπόστολοι ἤδη ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἐπὶ τὸ κήρυγμα στενωτέρας ἀποστολῆς (Ματθ. ι', 1. 8. Λουκ. ι', 17), εἰδικώτερον δὲ μετὰ τὴν δοθεῖσαν κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἀναλήψεως ἐντολὴν ταύτην τοῦ Κυρίου γνωρίζομεν ἰκανὰς περιπτώσεις θεραπείας ἀσθενῶν κατεχομένων ὑπὸ «πνευμάτων ἀκαθάρτων», ἤτοι δαιμονιζομένων (Πράξ. ε', 16. η', 17 ις', 16 ἔξ.). Τόσον δραστικὴ ἦτο ἡ ἐπίκλησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τῶν δαιμονιζομένων, ὥστε «ἐπεχείρησάν τινες ἀπὸ τῶν περιορχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ» (ιθ', 13). Περὶ τοῦ εἶδους τῆς ἀσθενείας τῶν «δαιμονιζομένων» ἐγράφησαν πλείστα πρὸς ἀναίρεσιν τῶν ἰσχυριζομένων, ὅτι δῆθεν πρόκειται ἀπλῶς περὶ νευρικῆς τιнос νόσου ἰασίμου διὰ μόνων συνήθων ἰατρικῶν μέσων.

Δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ προσήκων χώρος πρὸς λεπτομερεῖ ἔξε-

«Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ». (Ἰακ. 1,6)

τασιν τοῦ ζητήματος ἀρκούμεθα μόνον εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα : Ὅτε Κύριος καὶ οἱ ἀπόστολοι διέκρινον τοὺς «δαιμονιζόμενους» ὡς κατεχομένους ὑπὸ «πνευμάτων ἀκαθάρτων» ἀπὸ τῶν «σεληνιαζομένων» καὶ «παραλυτικῶν» (Ματθ. δ', 24), κατὰ τὴν θεραπείαν τῶν δὲ δὲν ἀπετείνοντο πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐν αὐτοῖς «ἀκάθαρτον πνεῦμα», τὸν «δαίμονα», ὡς πρὸς προσωπικὸν ὄν, ὅπερ καὶ διέτασσαν νὰ ἀφήσῃ τὸν ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενον (προβλ. Ματθ. κ', 28 ἐξ. καὶ πολλαχοῦ ἀλλαχοῦ). Ἐὰν ὑπάρχουν δαιμόνια—καὶ ὑπάρχουν—, διατί τάχα δὲν ἔχουσι τὴν ἰκανότητα νὰ κυριεύωσι καὶ καθυποτάσσωσι τὰς ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις, ἀφοῦ τοιαύτην ἐπιρορὴν βλέπομεν ἀσκουμένην καὶ ὑπ' ἄλλων ὁμοίων τῶν ; Τέλος δέ, ἡ δυσανάλογος φυσικὴ δύναμις τῶν δαιμονιζομένων πρὸς τὴν παθολογικὴν τῶν κατάστασιν, καὶ δὴ ἡ ἐν ἱεραῖς στιγμαῖς καὶ πρὸς τὰ ἱερά πρόσωπα καὶ ἀντικείμενα ἰδιάζουσα ἐκδήλωσις τῆς δαιμονικῆς καταστάσεως, μαρτυρεῖ, ὅτι ὁ δαιμονιζόμενος ὄντως κατέχεται ὑπὸ προσωπικοῦ πονηροῦ πνεύματος, ὑπὸ τοῦ δαίμονος.

Ἐτερον σημεῖον τῆς πίστεως εἶναι ἡ ἰκανότης τοῦ λαλεῖν γλώσσαις καιναῖς. Ὅντως δὲ καὶ αὐτὴν τῆς Πεντηκοστῆς τὴν ἡμέραν, μόλις ἐπεφοίτησεν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἤρξαντο οὗτοι «λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι» (Πράξ. β', κ. ἐξ.), πλὴν δὲ τῶν ἀποστόλων καὶ οἱ πιστοὶ ἐλάμβανον τὸ χάρισμα τοῦτο, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ παραδείγματος τοῦ ἑκατοντάρχου Κορνηλίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (ι', 46 προβλ. καὶ Α' Κορ. ιβ', 10. ιδ', 22). Ἐκ τῆς μετέπειτα χριστιανικῆς ἱστορίας ἔχομεν μαρτυρίαν τοῦ Εἰρηναίου, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν του πολλοὶ ἦσαν προικισμένοι διὰ τοῦ χαρίσματος τούτου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις δὲν ἀπαντᾷ, τοῦτο ὅμως ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι χρῆσιμον ἦτο ἰδίᾳ διὰ τοὺς πρώτους χρόνους πρὸς ταχύτεραν καὶ εὐκοπωτέραν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ πρὸ πάντων διὰ τοὺς ἀποστόλους καὶ διὰ τοὺς ἀμέσους αὐτῶν διαδόχους, οἵτινες ἔλαβον τὴν ἀμεσον ἐντολὴν νὰ κηρύξωσι τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα. Ὅφεις ἀροῦσι. Καὶ κατὰ τὴν πρόωτην εἰς τὸ κήρυγμα ἀποστολὴν τῶν ἀποστόλων ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν αὐτοῖς «τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων» ἀβλαβῶς (Λουκ. ε', 19). Τὸ πατεῖν σκορπίον ἢ ὄφιν καὶ τὸ λαμβάνειν ὄφιν ἀνὰ χεῖρα εἶναι ἐπικίνδυνον, διὰ τὸ θανατη-

«Μὴ γὰρ οἰσέθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεται τι πρὸς τοῦ Κυρίου». (Ἰακ. 1,7)

φόρον δηλητήριοιων τῶν ζῶων τούτων, τούτου δ' ἕνεκα τὸ ἀβλαβῶς θίγειν αὐτὰ ἐμφαίνει θαυματουργὸν ἐξουσίαν καὶ χάρισμα. Παράδειγμα χαρακτηριστικώτατον ἔστω τὸ περὶ τὸν ἀπ. Παῦλον συμβάν ἐν τῇ νήσῳ Μελίτη, εἰς ἣν διεσώθη μετὰ ναυάγιον τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ἐκόμιζεν αὐτὸν εἰς Ρώμην. Οἱ ναυαγοί, μόλις ἀποβάντες εἰς τὴν νήσον, ἕνεκα τοῦ ψύχους ἤναψαν πυρὰν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος εἶχε συλλέξει φρύγανα· «συστρέφαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλήθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν—ἀφηγείται ὁ τῶν Πράξεων συγγραφεὺς—, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θέρης διεξεληθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἀπὸ θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν· ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπειν ἀφρω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι» (Πράξ. κη', 1—6). Θαυμάσιον ὁμολογουμένως παράδειγμα κατὰ λέξιν πληρώσεως τῆς θείας ἐντολῆς.

Ἄλλὰ ἡ φύσις μετὰ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ κατάραν τελέσασα, ἀκάνθας καὶ τριβόλους καταδικασθεῖσα νὰ φύῃ καὶ καθόλου φθαρεῖσα, πολλὰ τὰ θανάσιμα παρῆγε διὰ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο δὲ καὶ αὕτη ἀπεκαρτιδῶκει τὴν πλήρωσιν τῆς πρὸς τὰ λογικὰ ὄντα δοθείσης θείας ἐπαγγελίας, ἵνα συνλευθερωθῇ μετ' αὐτῶν (Ρωμ. η', 19 ἔξ.). Ἀπὸ τῶν θανασίμων τούτων ὑπόσχεται ἀβλάβειαν εἰς τοὺς μαθητάς, ὁ Κύριος, οὕτως, ὥστε οὔτε τὸ δηλητήριοιον νὰ θανατοῖ, οὔτε τὸ πῦρ νὰ καίῃ, οὔτε τὸ ὕδωρ νὰ πνίγῃ κ.τ.τ. Ἴδε τὸν Πέτρον περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ μὴ βυθιζόμενον, ἐφ' ὅσον προῦχώρει μετὰ πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

Ἡ παράδοσις ἀναφέρει περὶ τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν βασανιστῶν προσενεχθὲν πρὸς θανάτωσιν δηλητήριοιων πίων παρέμεινεν ἀβλαβής, ὡς συνέβη καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἰουλιανόν, τὸν Ἐπίσκοπον Βόστρων, καθ' ἃ Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων ἀναφέρει. Ἄλλὰ καὶ ἐκ τῶν βίων τῶν ἁγίων πλεῖστα τοιαῦτα ἔχομεν παραδείγματα. Καὶ διὰ μὲν τῶν μέχρι τοῦδε ἀριθμηθέντων σημείων προελαμβάνοντο αἱ βλαπτικαὶ τῆς φύσεως ἐπήρειαι· διὰ δὲ τῆς τελευταίας ἐντολῆς περὶ θεραπείας τῶν ἀο-

«Ἄνηρ δίψυχος ἀκράτατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ».

(Ἰακ. 1,8)

ρωστιῶν ἐπανορθοῦται ἢ ἤδη φθαρεῖσα υἰγεία τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ θεραπεία αὕτη ἐπῆρχετο διὰ τῆς ἐπὶ τοὺς ἀρρώστους ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν. Ὁ Ἀνανίας ἐν Δαμασκῷ δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἐθεράπευσε τοὺς τυφλωθέντας ὀφθαλμοὺς τοῦ διώκτου τῶν χριστιανῶν Σαύλου (Πράξ. θ', 17), διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ τρόπου ἐθεράπευσε καὶ ὁ Παῦλος ἐν Μελίτῃ τὸν πατέρα τοῦ πρώτου τῆς νήσου Ποπλίου (κη', 8). Εἶναι περιττὸν νὰ λεχθῆ, ὅτι οὐχὶ αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἢ προᾶξις τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἐθεράπευσεν, ἀλλ' ἢ ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ γινομένη, ἄλλως τε δὲ πολλάκις ἤρκει καὶ μόνη ἢ ἐπίκλησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου πρὸς θεραπείαν τῶν ἀρρώστων (Πράξ. γ', 1-7) ἢ καὶ ἀπλοῦς λόγος (ιδ', 8-10 κ.λ.).

Πᾶσαι αἱ περὶ τῶν σημείων τούτων ἐπαγγελίαι τοῦ Κυρίου ἐξεπληρώθησαν ἐπὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρώτων πιστῶν, ὡς βεβαιοῦται καὶ διὰ τῶν τελευταίων στίχων τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν περικοπῆς: τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἄλλ' αἱ αὐταὶ ἐτελέσθησαν καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα αἰῶνας, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, διότι ὁ Χριστός, δι' οὗ καὶ ἐν ᾧ τελοῦνται τὰ θαύματα, εἶναι «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἐβρ. ιγ', 8), εἶναι δὲ μεθ' ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη', 20). Περὶ τῶν τοιούτων διὰ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τελουμένων θαυμάτων μαρτυροῦσιν οἱ τῶν ἁγίων βίοι καὶ ὅλη καθ' ὅλου ἡ ἱστορία τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἀφοῦ ὁ Κύριος ἐλάλησε ταῦτα πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. Πότε ἀνελήφθη ὁ Κύριος εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Μάρκος δὲν ὀρίζει, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ μόνος ἐκ τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ἀναφέρων τὸ αὐτὸ γεγονός Λουκᾶς ἐξ ὧσων ὅμως ὁ αὐτὸς Λουκᾶς ἐν ἀρχῇ τῶν Πράξεων ἀφηγεῖται, φανερὸν καθίσταται, ὅτι ἡ ἀνάληψις ἐγένετο μετὰ τὰς τοῦ ἀναστάντος ἐπὶ 40 ἡμέρας ἐμφανίσεις. Ἐν τῇ ὑπ' ὄψιν, ἄρα, τοῦ Μάρκου περικοπῆ, ὡς αἱ περὶ τῶν σημείων ἐντολαὶ δὲν ἐδόθησαν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀναστάσεως, περὶ ἧς ἐν τῇ περικοπῇ ταύτῃ λαλεῖ ὁ Μάρκος, οὕτω καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔδαφιου τούτου: ὁ μὲν οὖν Κύριος, δὲν συνδέεται ἀμέσως μετὰ τῶν προηγουμένων, ἀποτελοῦσα μεταπήδησιν εἰς γεγονός κεχωρισμένον ἀπ' αὐτῶν. Ἡ δ' ἐκφρασις ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ

«Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαίνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φῶτων».
(Ίακ. 1, 16 - 17)

Θεοῦ, μόνον παρὰ Μάρκῳ ἀπαντῶσα, εἶναι μεταφορική, καθ' ὅσον ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα πανταχοῦ παρὸν καὶ παντοδύναμον εἶναι, ἄρα, ελλημμένη ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων. Ἐν τούτοις τὸ καθέξασθαι π. χ. ἐκ δεξιῶν τοῦ βασιλέως σημαίνει συμμετοχὴν τῆς βασιλικῆς δόξης, ἀξίας καὶ δυνάμεως, καὶ ἰσότητα πρὸς τὸν βασιλέα. Ἡ τοιαύτη, ἄρα, θέσις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δηλοῖ, ὅτι οὗτος μετέσχεν ἐξουσίας, ὀνόματος, δόξης καὶ τιμῆς ἰσοδυνάμων πρὸς τὰ τοῦ Θεοῦ Πατρός. Πῶς δὲ ἀνελήφθη ὁ Κύριος εἰς τὸν οὐρανόν; Τῆς θεότητος τοῦ Υἱοῦ προαιωνίως πανταχοῦ παρουσίας, εὐδηλον, ὅτι ἀνελήφθη κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μετὰ τῆς σαρκός, ἣν προσέλαβε παρὰ τῆς Παρθένου Μαρίας καὶ καθ' ἣν ἔπαθεν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη. Κατὰ ταῦτα τὸ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν Θεότητα, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Χριστοῦ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θεοθεΐαν, τῆς θεώσεως νοουμένης οὐχὶ ὡς μεταβολῆς (τῆς ἀνθρωπότητος εἰς θεότητα), ἀλλ' ὡς μεθέξεως (τῆς θεότητος), δι' ἧς αἱ τελειότητες τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ἐξυψώθησαν, χωρὶς νὰ παύσῃ νὰ εἶναι πάντοτε ἀνθρωπίνη οὐσία. Δὲν ἐπῆλθεν ἄρα μεταβολὴ τῆς οὐσίας, ἀλλ' ὑποστατικὴ ἔνωσις, τῆς σαρκὸς ἀχωρίστως ἐνωθείσης μετὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὡς συμβαίνει ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸν πεπυρακτωμένον σίδηρον, ὅστις καίει οὐχὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἔλαβε τὴν ιδιότητα τοῦ καίειν παρὰ τῆς φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς μετὰ τοῦ πυρὸς ἐνώσεως. Ἡ θέσις αὕτη τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας τοῦ Κυρίου, ἢ καὶ ἐν τῇ Π. Δ. προφητευθεῖσα καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου προσημειωθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἀναπτυχθεῖσα, ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως βαθὺ καὶ ἀκατάληπτον μυστήριον. Συγχρόνως ὁμως εἶναι καὶ δόγμα ὑψηλὸν καὶ εἰς ἄκρον χαροποιὸν καὶ παρήγορον. Ποῖός ποτε φιλόσοφος, ποῖα ποτὲ μεγαλοφυΐα, ποῖός ποτε—καὶ ὁ φανατικώτερος—λάτρης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως συνέλαβεν ἢ διέτύπωσεν ἰδέαν περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὑψηλοτέραν καὶ εὐγενεστέραν; ποῖός ποτε ἀνύψωσε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς Θεότητος; Καυχᾶται ἢ Ἀναγέννησις, καυχῶνται οἱ λεγόμενοι ἀνθρωπισταί, καυχᾶται ὁ πολιτισμὸς ὁ νεώτερος, ὅτι ἐξύψωσαν τὴν περὶ ἀνθρώπου ἰδέαν καὶ ἔννοιαν καὶ ἀνεβίβασαν, δῆθεν, αὐτὸν εἰς τὴν ἀξίαν, ἢ ὁποία τῷ ἀρμόζει. Ἀλλὰ ξένη καὶ δανεία εἶναι ἡ ὑπηρεσία, τὴν ὁποίαν, δῆθεν, προσέφεραν εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι αὐτοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ, αὐτοῦ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτι-

«Ἐστὼ πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκούσαι, θραδὺς εἰς τὸ λαλήσαι, θραδὺς εἰς ὀργήν».
Ἰακ. 1,9)

σμοῦ, ἀποτελεῖ δόγμα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας· ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ὁ διδάσκων, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Θεὸς «ἐκάθισεν» τὸν Χριστὸν-ἄνθρωπον «ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ» (Ἐφεσ. α', 20—21), καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους «συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (β', 6) ἀναδείξας ἡμᾶς «τέκνα, καὶ κληρονόμους, κληρονόμους μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμους δὲ Χριστοῦ» (Ρωμ. η', 17), τοῦ Χριστοῦ γενομένου «προδρόμου ἡμῶν» εἰς τοὺς οὐρανοὺς (Ἐβρ. στ', 20). Διὸ καὶ ὁ ἅπ. Παῦλος συμβουλεύει ἡμᾶς νὰ ζητῶμεν τὰ ἄνω, «οὗ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος» (Κολ. γ', 1), διότι ἡ θέσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὰ χαμαὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ τὰ ὑψηλά, αἱ μοναὶ τοῦ Πατρὸς, τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἠτοίμασεν ἡμῖν αὐτὸς οὗτος τόπον (Ἰω. ιδ', 1—3). Ὅποια ἀληθῶς ὑψίστης διὰ τὸν ἄνθρωπον παραμυθίας πηγὴ! Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου οἱ ἀπόστολοι ἐξελθόντες ἐξ Ἱεροσολύμων, ὅπου εἶχον ἐπιστρέψει (Λουκ. κδ', 52 Πράξ. α', 12), καὶ ἐνδυσάμενοι τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν (Λουκ. κδ', 40) τοῦ ἁγ. Πνεύματος κατὰ τὴν περὶ τούτου ἐπαγγελίαν τοῦ Χριστοῦ (Πράξ. α', 4), ἐκήρυσαν πανταχοῦ τοῦ κόσμου, ὅπου ἠδύναντο νὰ μεταβῶσι, τὸ χριστιανικὸν κήρυγμα.

Εἰς ποίας χώρας ἀκριβῶς μετέβησαν καὶ ἐκήρυσαν οἱ ἀπόστολοι, μανθάνομεν τὸ μὲν ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἀφηγουμένων ἰδίως τὰ κατὰ τὴν δρᾶσιν τῶν δύο ἐξ αὐτῶν κορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως. Οὕτως ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Κύπρου Ἐπιφανίου περὶ τῶν δώδεκα ἀποστόλων καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Τύρου Δωροθέου περὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἱστορουμένων, μανθάνομεν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι περιῆλθον διὰ τὸ κήρυγμα τὴν Ἀσίαν, τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ρωσίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Βρεττανίαν, τὴν Σκυθίαν, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰς παρ' αὐτὴν νήσους, τὴν Μεσοποταμίαν, τὰς Ἰνδίας, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἀλλαχοῦ. Εἰς τὸ κήρυγμα τοῦτο εἶχον *συνεργοῦντα τὸν Κύριον*, ὡς αὐτοὶ ἐν οἷς ἔγραψαν ὁμολογοῦσιν, ἰδίως δὲ ὁ ἅπ. Παῦλος, λέγων «*χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ*

«Εἰ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ἑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία».

(Ἰακ. 1,26)

ἢ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ σὺν ἐμοί» (Α' Κορ. ιε', 10), καὶ «ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρώπινης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως» (β', 4). Τοῦτο, ἄλλως τε, ἐμαρτύρουν καὶ τὰ *ἐπακολουθοῦντα* τὸ κήρυγμα αὐτῶν *σημεῖα*, περὶ ὧν προηγουμένως ἔλαβον τὴν παρὰ Κυρίου ἐπαγγελίαν.

Γ. Π.

ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΦΟΡΟΥ

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑΙ ΥΠΟΘΗΚΑΙ

(*Ἐκ τῆς πρὸς Πολύκαρπον Σμύρνης Ἐπιστολῆς*).

...Ἐὰν ἀγαπᾶς μόνον τοὺς καλοὺς, μὴ νομίσης ὅτι σοῦ ὀφείλεται καμμία χάρις· καλύτερα νὰ φροντίζης νὰ ὑποτάσσης τοὺς πιὸ ἀπειθαρχήτους μὲ τὴν πραότητά σου. Δὲν θεραπεύεται ἡ κάθε πληγὴ μὲ τὸ ἴδιον ἔμπλαστρον. Ὅταν ὑπάρχη σύγχυσις καὶ παροξυσμός, κατάπαυέ τα μὲ μαλακτικά. Πρόσεξε νὰ εἶσαι φρόνιμος εἰς ὅλα «ὡς ὁ ὄφις», ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἀκέραιος «ὡς ἡ περισσότερά». Διὰ τοῦτο εἶσαι συγχρόνως πνευματικὸς καὶ σωματικὸς, διὰ νὰ ἐκφράζεται εἰς τὸ πρόσωπόν σου ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ἐπιείκεια· ἐπιδίωκε νὰ φανερώνεται εἰς τὴν ὄψιν σου κάθε καλόν, ποῦ ἔχεις μέσα σου, ὥστε τίποτε νὰ μὴ σοῦ λείπη, ἀλλὰ εἰς ὅλα νὰ περισσεύης.

Οἱ καιροὶ ἐσένα ζητοῦν· πρόσεξε νὰ εἶσαι ὅπως οἱ πλοίαρχοι ἔμπρὸς εἰς τὸν ἄνεμον, ποῦ μέσα εἰς τὸν βαρὺν χειμῶνα ξεύρουν νὰ ὀδηγοῦν τὸ πλοῖον εἰς τὸ λιμάνι. Ἄν θέλῃς νὰ πλησιάσῃς τὸν Κύριον, πρόσεχε ἀκατάπαυστα, ὡσάν καλὸς ἀθλητὴς τοῦ Θεοῦ. Πρόσεχε! Τὸ ἀγώνισμά μας ἔχει ὡς ἐπαθλον τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, διὰ τὴν ὁποῖαν εἶσαι πᾶ ἀπόλυτα βέβαιος.

«Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ἡμῖν; Δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραότητι σοφίας.» (1ακ. 3,13)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

1ον

Κυριακή πρό τῶν Φώτων (2 Ἰαν. 1955)

(Μαρκ. 1,1 - 8)

Πρώτη Κυριακή τοῦ ἔτους. Ἄς γίνῃ καὶ πρώτη διὰ μίαν νέαν περίοδον τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τοῦ καθενός μας. Ἄς ἀρχίσωμε, λοιπόν, ἀπὸ τὴν προετοιμασία.

Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ «σπάσωμε» τὸ κεφάλι μας διὰ νὰ εὐρωμε τί θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ προετοιμασία. Ὑπάρχει ὁ προετοιμαστής, ὑπάρχει ἔτοιμον τὸ ἔργον τῆς εἰσαγωγῆς. Ὁ προετοιμαστής αὐτὸς εἶναι ὁ ἄγγελος πρὸ προσώπου Τοῦ, ἡ «φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ». Εἶναι ὁ «Ἰωάννης, κηρῦσσων βάπτισμα μετανοίας» εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν. Ἡ προετοιμασία, χωρὶς περισσότερα λόγια, εἶναι ἡ Μετάνοια.

Πῶς θὰ γίνῃς καινούργιος ἂν δὲν ἀλλάξης «μυαλό»; Γιατί αὐτὸ θὰ πῆ μετάνοια· ν' ἀλλάξης μυαλό. Κι' ὅταν ἀλλάξης μυαλό, εἶναι σὰν νὰ τ' ἀλλάξης ὄλα, καὶ σῶμα καὶ μάτια, καὶ γλῶσσα καὶ ἐπιθυμίες καὶ ὄλα. Μετάνοια, λοιπόν, μετάνοια «εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν». Ν' ἀλλάξης μυαλό πρὸς τὴν πλευρὰ τοῦ κακοῦ, τῆς ἁμαρτίας. Μὴν πῆτε, ὅτι δὲν ξέρετε τί εἶναι τὸ κακὸ, ἡ ἁμαρτία. Αὐτὸ τὸ ξέρουμε ὄλοι. Βάσις σ' ὄλες τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἀπιστία. Ἀλλάξετε τὸν ἐγωϊσμό με ἀγάπη, ἀλλάξετε τὴν ἀπιστία (ἡ καὶ τὴν ὀλιγοπιστία) με πίστι, καὶ τὴν ἔχετε τὴν μετάνοια τέλεια καὶ ὠλοκληρωμένη. Κι' ἂν τὴν ἔχετε ἔτσι, εἰσθε ἔτοιμοι γιὰ τὸν μεγάλον σπῆρον. Προετοιμασθήκατε καλά. Περιμένετε.

2ον

Κυριακή μετὰ τὰ Φῶτα (9 Ἰαν. 1955)

(Ματθ. 4, 12 - 17)

Ὅποιοι εἶναι προετοιμασμένοι νὰ δεχθῆ τὸν σπῆρον τῆς ἀληθινῆς ζωῆς, πρέπει νὰ προσέξῃ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου: Ἐφυγε ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ καὶ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ: «Ἐπλησίασε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Εἶναι βέβαιος δι' αὐτό, ποῦ ἔρχεται νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἔχει καὶ τὴν δύναμι νὰ τὸ ἐπιβάλλῃ. Καὶ ὁμως ἐκλέγει τὸν ἀπαλῶτερον δρόμον: θέλει νὰ μᾶς κερδίσῃ με τὸν λόγο, με τὴν πειθῶ. Οὔτε με τὴν δύναμι, οὔτε με τὴν βία, οὔτε μ' ἄλλο τρόπο, ἀπὸ τὸν σεβασμὸ τῶν ἄλλων, τὴν καλὴ πίστι, τὴν ἀλήθεια τῶν λεγομένων.

Λοιπόν, ὁ σπῆρον ἀρχίζει νὰ πίπτῃ εἰς τοὺς προετοιμασμένους. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα ὀφείλου νὰ μὴ χρησιμοποιοῦσιν βία, οὔτε δύναμι διὰ νὰ κάμουν τὸν ἄλλον νὰ ἀσπασθῇ αὐτό, ποῦ θέλου (καὶ τὸ ὅποιο μάλιστα πολλὰς φορές, δὲν μποροῦν νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι εἶναι τὸ ὀρθότερον). Μόνον καλοῦς καὶ πειστικῶς λόγους, μόνον πειθῶ.

Ἄν κάμουν ἔτσι, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, ἔκαμαν τὸ πρῶτον βῆμα, πρὸς τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

«Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρίθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυθᾶσθε καὶ ψεύθεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας». (Ἰακ. 3,14)

3ον

Κυριακή IB' Λουκᾶ (16 'Ιαν. 1955)

(Λουκᾶ 17,12 - 19)

Ὁ λόγος περὶ ἐκείνων, πού ἔκαμαν τὰ πρῶτα βήματα εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν: Ὁ Κύριος κάποτε ἔκαμε καλὰ δέκα λεπρούς (εἶναι γνωστὸν πόσο ἀπαίσια εἶναι αὐτὴ ἡ ἀσθένεια καὶ πόση δυστυχία τὴν ἀκολουθεῖ, ἀφοῦ ὁ λεπρὸς πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ὄνειρά του καὶ τὸ μέλλον του, τοὺς φίλους καὶ τὰ ἀγαπημένα του πρόσωπα, τὰ πάντα, καὶ νὰ ζήσει τὸ λοιπὸν τοῦ βίου του σὰν ἕνας ζωντανὸς πεθαμένος.). Καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δέκα λεπρούς μόνον ὁ ἕνας, κί' αὐτὸς ξένος, ἐγύρισε πίσω καὶ εὐχαρίστησε Ἐκείνον, πού τοῦ ξαναδῶσε μαζί με τὴν ζωὴ καὶ τὴν χαμένην ὑγείαν του.

Πόση ἀγνωμοσύνη, δὲν νομίζετε; Πολὺ μεγάλη. Καταθλιπτική.

Λοιπὸν, ὅσοι ἐκάματε τὰ πρῶτα βήματα. Τὸ δεύτερον βῆμα εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη. Τὸ δεύτερον βῆμα, πού σταθεροποιεῖ τὸ πρῶτον καὶ ἐτοιμάζει τὸ τρίτον, εἶναι, τὸ ξαναλέω, ἡ εὐγνωμοσύνη. Ὅφειλετε εὐγνωμοσύνη στοὺς γονεῖς, στοὺς ἀδελφούς, στοὺς συγγενεῖς, στοὺς φίλους, στοὺς δασκάλους, στοὺς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, στοὺς εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος, στοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, σ' ὅσους μοχθοῦν γιὰ νὰ ἔχετε τὸ ψωμί σας στὸ τραπέζι, καὶ τὸ ρούχο στὸ σῶμα, σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, σ' ὅλον τὸν κόσμον, καὶ πῖο πάνω ἀπ' ὅλα στὸν Θεόν.

Αἰσθάνεσθε αὐτὴν τὴν πλατεῖάν, τὴν τέλειαν εὐγνωμοσύνην; Εἴσθε ἀνωτεροὶ ἀπὸ τὸν δίκαιον λεπρὸν τοῦ Εὐαγγελίου πού τόσοι τὸν καμαρώνουν.

4ον

Κυριακή IE' Λουκᾶ (23 'Ιαν. 1955)

(Λουκᾶ 19,1 - 10)

Συνεχίζομε τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Εἶχαμε ὀμιλήσει διὰ τὴν εὐγνωμοσύνην. Πόση χαρὰν αἰσθάνεται ἐκεῖνος, στὴν καρδίαν τοῦ ὁποίου φωλιάζει ἡ εὐγνωμοσύνη!

Προσοχὴ ὁμως. Ὅσην εὐγνωμοσύνην κί' ἂν ἔχετε, ὅσο προχωρημένοι κί' ἂν εἴσθε, μὴ ὑπεραίρεσθε. Μὴν ὑπερφρονεῖτε. Ποιὸς ἀπὸ μᾶς ἔχει τὸ ἀνάστημα νὰ σταθῇ μπροστὰ στὸν Χριστόν; Ποιὸς ἀπὸ μᾶς εἶναι ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν Ζακχαῖο; Γιατὸ χρειάζεται προσοχή. Ἄνθρωποι εἴμαστε, καὶ εὐκόλα ξεχνοῦμε τὴν εὐτέλειάν μας, ἐπειδὴ ἐγίναμε κάπως καλύτεροι ἀπὸ χθές, ἢ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους. Ποτὲ ὁ Ζακχαῖος δὲν θὰ ἔβλεπε τὸν Ἰησοῦν, ἂν ἔσπεκε ἐκεῖ πού βρισκόταν, με τὴν καλὴν του διάθεσιν μόνο. Στὴν καλὴν του ἐπιθυμίαν πολλὴ τὸν βοήθησε καὶ ἡ συκομορέα. Ἡ δική μας ἡ συκομορέα εἶναι ἡ αὐτογνωσία, ἴσως καὶ ἡ ταπείνωσις. Καλλιιεργήστε τὴν συκομορέαν — αὐτογνωσίαν σας, μὴν ξεραθῇ: γιατί ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα καὶ περάσῃ ἀπὸ τὸν δρόμον σας ὁ Κύριος, δὲν θὰ ἔχετε ποῦ ν' ἀνεβῆτε, καὶ οὔτε θὰ τὸν δεῖτε, καὶ οὔτε θὰ σᾶς δῇ.

Προσοχὴ στὰ βήματά μας στὸν δρόμον τῆς βασιλείας Του. Κανεῖς μας νὰ μὴ ὑπεαίρεται.

«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ κείνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει.» (Ἰωάν. 14,12)

Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (30 Ἰανουαρίου 1955)

Σήμερον ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας, τοὺς μελιρρῦτους ποταμοὺς τῆς σοφίας. Ἄς ρίψωμε ἓνα βλέμμα εἰς τὶς πηγές τῶν μεγάλων αὐτῶν ποταμῶν. Ἄς τιμῆσωμε τὶς ἀπλές καὶ ἅγιες μητέρες των.

Ἡ Ἐμμέλεια, ὀνομάζεται ἀπὸ τὰ παλαιὰ χειρόγραφα «εὐλαβεστάτη». Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦτο καὶ ἀλλοιῶς. Κόρη μάρτυρος, ἀνέδειξεν ἀπὸ τὰ τέσσερα ἀγόρια τῆς τρεῖς ἐπισκόπους, μέσα στοὺς ὁποίους καὶ τὸν Βασίλειο, καὶ ἓναν μοναχό. Καὶ ἀπὸ τὰ κορίτσια τῆς ἡ Μακρίνα, ἦταν ἡγουμένη τῆς μεγαλύτερης μονῆς τῆς Καππαδοκίας. Μόνη ἔμαθε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα σὰ ἑνὴν παιδιὰ τῆς, μὴν τὰ ἐγαλοῦχησε εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου. Ἄν καὶ εἶχε τόσα παιδιά, ὅλες οἱ ἀρχαιότατες μαρτυρίες τὴν ἀποκαλοῦν «φιλανθρωποτάτην», τίτλος πού μαρτυρεῖ ὅτι ποτὲ δὲν ἐφειδωλεύθη τὴν περιουσία τῆς, δὴθεν διὰ νὰ τὴν ἀφίσχῃ εἰς τὰ παιδιά τῆς.

Ἡ Νόννα, ἔφερε τὸν ἄνδρα τῆς Γρηγόριον στὴν χριστιανικὴ θρησκεία, αὐτὴ τὸν ἐβοήθησε εἰς τὰ 45 ἔτη τῆς ἐπισκοπείας του. Αὐτὴ ἐφρόντισε νὰ δώσῃ εἰς τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ τρία τῆς παιδιά, τὸν Γρηγόριον, ἐπιμελημένην μόρφωσιν, ἑξαιρέτους διδασκάλους. Καὶ ὅταν ὁ Γρηγόριός τῆς, ὁ ὁποῖος τῆς ἀπέμεινε μόνος μετὰ τὸν πρόωρον θάνατον τῶν δύο ἄλλων παιδιῶν τῆς, ἐμεγάλωσε, ἡ Νόννα ἐστάθη πλησίον του ἀληθινὸς προστάτης, ἀγρυπνὸς φύλαξ ἀγγελος. Διότι ὁ Γρηγόριος ἦτο μὲν μέγας θεολόγος καὶ φιλόσοφος καὶ ρήτωρ, ἦτο ὅμως τόσον λεπτός, ὥστε εὐκόλα ἀπεγοητεύετο ἀπὸ τὰς δυσκολίας καὶ ἀπὸ τὰς μικρότητας, πού δὲν ἔλειψαν, δυστυχῶς, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καμμιᾶς ἐποχῆς. Μεγάλῃ ἢ συμβολῇ τῆς εἰς τὴν φωτεινὴν σταδιοδρομίαν τοῦ σοφοῦ τῆς παιδιοῦ.

Καὶ τελευταία ἡ Ἀνθοῦσα, ἡ μητέρα τοῦ Χρυσοστόμου. Χήρα εἴκοσι ἐτῶν, πλουσία καὶ ὠραιότατη, ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ μικροῦ τέκνου τῆς, ἂν καὶ προτάσεις διὰ δευτέρον γάμον διεδέχοντο ἢ μία τὴν ἄλλην. Ἡ ἀρετὴ τῆς ἔκαμε τὸν εἰδωλολάτρην ρήτορα Λιβάνιον νὰ εἰπῇ κάποτε: «Βαβαί, οἶαι παρὰ χριστιανοῖς γυναϊκῆς εἰσι!». Ὁ μικρὸς ὅμως ἀριστοκράτης Ἰωάννης δὲν τὴν διέψευσε εἰς τὰς καλὰς ἐλπίδας καὶ τὰ σχέδια πού εἶχε δι' αὐτόν. Εἰσηκούσθησαν αἱ προσευχαί τῆς καὶ πολὺ ἔνωρίς ἀνοιξαν τὰ μάτια του καὶ εἶδε τὸν πόνο τῆς τὸν μητρικό. Ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῆς καρδιάς τῆς θὰ ὀμιλῇ τὸ χρυσὸ τοῦ στόμα. Ἀσφαλῶς ἐκείνην θυμάται, ὅταν γράφῃ: «Διὰ γὰρ τοῦτο φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν γεννησάντων ἡμᾶς κατεσκευάσεν ὁ Θεός, ἵνα παιδευτὰς ἔχωμεν ἀρετῆς. Οὐ γὰρ τὸ σπείραι ποιεῖ πατέρα»

«Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης». (1ακ. 3,15)

μόνον, ἀλλὰ τὸ παιδεῦσαι καλῶς· οὐδὲ τὸ κυῆσαι μητέρα ἐργάζεται, ἀλλὰ τὸ θρέψαι (τὸ ἀναθρέψαι) καλῶς».

Πόσα δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ διδαχθῆ ἡ κάθε μητέρα ἀπὸ αὐτάς τας τρεῖς ἀγίας γυναικας!

ΔΑΜ. Μ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΥΛΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΛΟΓΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΤΟΥ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

1ον

Κυριακὴ Τελώνου καὶ Φαρισαίου

Θέμα: Ἐγωϊσμός.

Ρητόν: «Οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων» (Λουκ. 1η' 11).

Προοίμιον: Πάθος ὀλέθριον καὶ ἐπιζήμιον. Πηγὴ ὄλων τῶν κακῶν. Πάθος κοινόν. Προκαλεῖ τὴν βδελυγμίαν τοῦ Θεοῦ. Παρουσιάζει τὰ κάτωθι γνωρίσματα.

Λόγος: 1) Ὑπερέξασις τοῦ ἰδίου ἐγώ. Περιφρόνησις πρὸς ὄλους τοὺς ἄλλους. «Σταθεὶς πρὸς ἑαυτόν». Ἄκατάδεκτος.

2) Θρασύτης καὶ αὐθάδεια. «Ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων». Ὁ ἐγωϊστὴς ὀμιλεῖ αὐθαδῶς καὶ πρὸς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Θεόν, πολὺ δὲ περισσότερο πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους θεωρεῖ κατωτέρους του.

3) Κατάκρισις. «Οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης». Ὁ ἐγωϊστὴς θεωρῶν τὸν ἑαυτόν του πάντοτε ἐν τάξει, κρίνει καὶ κατακρίνει τοὺς πάντας. Ἄγνοεῖ τὸν οἰκτον, τὴν συμπάθειαν, καὶ τὴν ἐπιείκειαν πρὸς τοὺς ἄλλους. Γνωρίζει μόνον τὴν κακολογίαν καὶ τὴν κατάκρισιν, διότι «τὰ μὲν ἑαυτοῦ κακὰ οὐχ ὀρᾷ, τὰ δὲ ἀλλότρια πάνυ ἀκριβῶς θεᾷται».

4) Αὐτοδιαφήμισις. «Νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι». Ὁ ἐγωϊστὴς θαυμάζει καὶ ἐπαινεῖ μόνος του τὸν ἑαυτόν του. Διαλαλεῖ τὰς ἀρετὰς του. Διαφημίζει τὰς καλὰς του πράξεις. Συμβάλλει εἰς τὴν εὐδωσιν φιλανθρωπικῶν σκοπῶν «πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις».

5) Ἐπιμονὴ καὶ ἰσχυρογνωμοσύνη. Ἡ στάσις τοῦ Τελώνου δὲν συνεκίνησε τὸν Φαρισαῖον. Ἐπέμεινε μέχρι τέλους τῆς προσευχῆς του εἰς τὴν ἐγωϊστικὴν στάσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εὐθύς ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναόν. Ὁ ἐγωϊστὴς βλέπει τὸ ὀρθόν, ἀλλ' ἐπιμένει εἰς τὴν ἰδικὴν του γνώμην.

Ἐπίλογος: Προτροπὴ πρὸς παρακολούθησιν τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ ἐπὶ τῇ διαγνώσει τῶν γνωρισμάτων τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἀγών πρὸς καταπολέμησιν αὐτοῦ.

«Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεια, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα» (Ἰακ. 3,16)

2ον

Κυριακή τοῦ Ἀσώτου

Θέμα: Ἀποτελέσματα τῆς ἀσωτίας.

Ρητόν: «Καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως» (Λουκ. 13).

Προοίμιον: Δύο δρόμοι ζωῆς ὑπάρχουν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ δρόμος τῆς συντηρητικῆς ζωῆς καὶ ὁ δρόμος τῆς ἀχαλινώτου. Ὁ πρῶτος δύσκολος, ὁ δεύτερος εὐκολος. Ὁ ἓνας δυσάρεστος, ὁ ἄλλος εὐχάριστος. Ὁ πρῶτος φέρει ἀποτελέσματα λαμπρὰ καὶ σωτήρια. Ὁ δεύτερος καταστρεπτικά καὶ ὀλέθρια. Ἡ ἀπαρίθμηση τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀσώτου ζωῆς μαρτυρεῖ τὴν ἀξίαν τῆς συντηρητικῆς τοιαύτης. Εἶναι δὲ ταῦτα τὰ ἑξῆς:

Λόγος: 1) Ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀπεδήμησιν εἰς χώραν μακράν. (Λουκ. 13). «Πᾶς ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλεγχθῆ αὐτοῦ τὰ ἔργα» (Ἰωάν. γ' 20). «Ὅς ἂν βουληθῆ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται» (Ἰακωβ. 4,4).

2) Οἰκονομικὴ κατάρρευσις. «Διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως» (Λουκ. 13). Αἱ ἀτελείωτοι ἀπαιτήσεις τοῦ ἀσώτου βίου ἐξαντλοῦν καὶ τὰ πλέον μεγαλύτερα πλούτη.

3) Ἐσχάτη ἔνδεια καὶ στέρησις τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς συντήρησιν. «Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα.....ἤρξατο ὑστερεῖσθαι» (Λουκ. 14).

4) Δουλεία σωματικὴ καὶ ψυχικὴ. «Πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους». (Λουκ. 15). Ὁ ἄσωτος προκειμένου νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀξιώσεων τῆς ἀσώτου ζωῆς του, ἀναγκάζεται νὰ ἐπιδοθῆ καὶ εἰς τὸ πλέον εὐτελέστερον ἐπάγγελμα. Στερεῖται τῆς σωματικῆς ἐλευθερίας. Ἄλλος τὸν διευθύνει καὶ τὸν κυβερνᾷ. Ἡ δουλεία αὕτη εἶναι προῖον τῆς ψυχικῆς δουλείας. Διότι «πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δούλος ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας» (Ἰωάν. η' 34). Δουλεύων εἰς τὰ πάθη ἀναγκάζεται νὰ μετέρχεται δουρικὸν ἐπάγγελμα πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν παθῶν. Νομίζει ὅτι ζῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ἐλεύθερος, ἀλλὰ πλανᾶται. Διότι μόνον «οὐ τὸ πνεῦμα Κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β'. Κορινθ. γ. 17).

5) Φθορὰ τῆς ὑγείας καὶ δημιουργία ἀσθενειῶν. «Καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἦσθιον οἱ χοῖροι» (Λουκ. 16). Τὰ κεράτια εἶναι μὲν τροφὴ κατάλληλος διὰ τοὺς χοίρους, ἀλλ' ἐντελῶς ἀκατάλληλος καὶ ἀνθυγιεινὴ διὰ τοὺς ἄνθρώπους. Δημιουργοῦν ἀσθενείας καὶ φθείρουν τὴν ὑγίαν. Κατὰ παρόμοιον τρόπον αἱ παντὸς εἶδους καταχρήσεις εἰς τὰς ὁποίας ἐκτρέπεται ὁ διάγων ἄσωτον βίον, φαίνονται μὲν εὐχάριστοι, ἀλλ' ἀποβαίνουν καταστρεπτικά διὰ τὴν ὑγίαν.

6) Θάνατος τῆς ψυχῆς. Ἐὰν ὁ ἄσωτος τῆς παραβολῆς δὲν ἐπέστρεφεν εἰς τὸν πατέρα του, θὰ κατέληγεν εἰς θάνατον σωματικὸν καὶ ψυχικόν. Ἄλλὰ καὶ πᾶς ἄσωτος μὴ μετανοῶν καὶ μὴ διορθούμενος θανατῶνει διὰ μὲν τῶν καταχρήσεων τὸ σῶμα του καὶ τὸ ὀδηγεῖ προώρως εἰς τὸν τάφον,

«Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπεικὴς, εὐπειθής, μετῆ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος».
(Ἰακ. 3,17)

διὰ δὲ τῆς ἀμετανοήσιας τὴν ψυχὴν του καὶ τὴν ὁδηγεῖ εἰς τὰ σκοτεινὰ βασιλεία τοῦ ἔδου.

Ἐπίλογος. Προτροπὴ δι' ἕνα βίον ἐνάρετον καὶ χριστιανικὸν ὁ ὁποῖος ἐξασφαλίζει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ἐπίγεια καὶ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ.

3ον

Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω

Θέμα: Μέλουσα κρίσις.

Ρητόν: «Ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη». (Ματθ. κ. ε. 31).

Προοίμιον: Ἡ μέλλουσα κρίσις εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει πάντα ἄνθρωπον. Οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ διαφύγῃ τὸ οὐράνιον κριτήριον. Ποῖος ὁμως θὰ κρίνῃ; πῶς θὰ παρουσιασθῇ διὰ νὰ κρίνῃ; Ποίους θὰ κρίνῃ; Ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων τούτων δίδει τὴν ἀπάντησιν τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον.

Λόγος: 1) Θὰ κρίνῃ «ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Ἡ φράσις αὕτη ἐκφράζει ὅλην τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ἐκφράζει τὴν ταπεινώσιν του, τὴν ἄκραν συγκατάβασίν του, καθότι Θεὸς ὢν ἐγένετο ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ κρίνῃ εἶναι ὁ ἐμπαιχθεὶς, ὁ κολαφισθεὶς καὶ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. Συνεπῶς ὅταν θὰ καθῆσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου θὰ προβάλλῃ ὅλα ὅσα ἔκαμε δι' ἡμᾶς, οὕτως ὥστε νὰ μὴ παραπονεθῇ κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ εἴπῃ: «Τί ἔκαμε δι' ἐμέ ὁ Χριστός;»

2) Θὰ παρουσιασθῇ διὰ νὰ κρίνῃ «ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ». Θὰ ἔλθῃ ὄχι ὅπως ἦλθε τὴν πρώτην φοράν (φάνη, ἀσημότης, πτωχεῖα, ἐρημία, ἐγκατάλειψις κλπ.) ἀλλὰ μὲ δόξαν ἀσύλληπτον ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ὁ Κριτὴς δὲ αὐτὸς θὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἰδιώματα τῆς θείας φύσεως. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν, τὴν παγγνωσίαν. Θὰ εἶναι μάρτυς καὶ δικαστής. Τὸ μάτι του ἔχει παρακολουθήσει τὰ πάντα (σκέψεις, λόγους, ἐπιθυμίας, πράξεις). Λόγω τῆς παγγνωσίας θὰ κάμῃ τὸν διαχωρισμὸν πολὺ εὐκόλα ὡς ὁ ποιμὴν διαχωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ ἐρίφια.

3) Θὰ κρίνῃ πάντα τὰ ἔθνη. «Συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη». Ἀφοῦ ἔδημιούργησε τὰ πάντα ἐκ τοῦ μηδενὸς δι' ἑνὸς καὶ μόνοι λόγου, πολὺ περισσότερον δύναται νὰ ἀναστήσῃ ἀπὸ τὴν σαπίλα τοῦ τάφου πάντας ἡμᾶς. Ὡς ὁ σῖτος ῥιπτόμενος ἐπὶ τῆς γῆς σαπίζει, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ φύεται καλλίκορμος στάχυς, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ἀπὸ τοῦ τάφου θὰ ἐγερθοῦν σώματα νέα. Ἐκεῖ θὰ παρουσιασθοῦν ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἐγκληματῖαι, κακοῦργοι, αἰμοχαρεῖς, ἄδικοι, σκληρόκαρδοι, κλπ.

Ἐπίλογος: Ἄγνωστος ἡ ὥρα τῆς μελλούσης κρίσεως. Ὅχι μόνον εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἀγγέλους. Ἀνάγκη ὅθεν νὰ εἰμεθα πάντοτε ἑτοιμοὶ μήπως «αἰφνιδίως ἐπιστῇ ἐφ' ἡμᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη» (Λουκ. κα 34).

4ον

Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου

Θέμα: «Κάθαρις τῆς καρδίας».

Ρητόν: «Ὁπου ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν». (Ματθ. στ' 21).

«Ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φύξεται ἀφ' ἡμῶν ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγισθεὶ ὑμῖν». Ἰακ. 4,7)

Προοίμιον: Ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Ὅλοι καλούμεθα νὰ νηστεύσωμεν. Ἄλλὰ διὰ νὰ ἔχη ἀξίαν ἡ νηστεία αὕτη πρέπει νὰ συνοδευθῆ καὶ ἀπὸ τὴν κάθαρσιν τῆς καρδίας. Κάθαρσις τῆς καρδίας ἀπὸ τὰ ἐξῆς:

Λόγος: 1) Ἀπὸ τὴν μνησικακίαν. «Ἐὰν ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος... (Ματθ. στ' 14). Ὅπως ἔχομεν ἡμεῖς τὴν ἀξίωσιν νὰ συγχωρῆ ὁ Θεὸς τὰς ἁμαρτίας μας, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ συγχωροῦμεν ἐκείνους πού μᾶς πταίουν. Τότε ἀπαλλάσσεται ἡ καρδιά μας ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ γινόμεθα τέκνα ἀληθινὰ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς μας ὁ ὁποῖος «ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους».

2) Ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν. Ὁ χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ ἐργάζεται τὸ καλὸν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν πρόκειται νὰ λάβῃ μισθὸν ἀπὸ τὸν Θεόν. «Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί... (Ματθ. στ. 16—18).

3) Ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ὕλην. Ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ μὴ προσκολλᾶται εἰς τὴν ὕλην διότι τότε γίνεται φιλάργυρος, ἢ δὲ φιλαργυρία εἶναι εἰδωλολατρεία. «Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς...» (Ματθ. στ. 19).

Ἐπίλογος: Μόνον ὅσοι ἔχουν καθαρὰν τὴν καρδίαν εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ εἶναι ἀληθινοὶ καὶ γνήσιοι χριστιανοί. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁμνοῦνται». Ἀνάγκη ὅθεν νὰ καθαρῶμεν τὴν καρδίαν μας ἀπὸ τὴν μνησικακίαν, τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ὕλην, διὰ νὰ ἴδωμεν τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν προστατεύοντα ἡμᾶς καὶ εἰς τὴν οὐράνιον ζωὴν ἀνταμειβόντα ἡμᾶς.

5ον

Α' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

Θέμα: Κλήσις τῶν χριστιανῶν.

Ρητόν: «Τῆ ἑπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ εὐρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι» (Ἰω. α 44).

Προοίμιον: Τὸν καθένα ἐξ ἡμῶν καλεῖ ὁ Κύριος νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν. Νὰ γίνωμεν ὁπαδοὶ Του. Νὰ βαδίσωμεν ἐπὶ τὰ ἴχνη Του διὰ νὰ τύχωμεν ἐπιγείου καὶ οὐρανοῦ δόξης ὡς ὁ Φίλιππος. Κατὰ ποῖον δὲ τρόπον μᾶς καλεῖ; Ἰδοῦ:

Λόγος: 1) Διὰ τοῦ θεοῦ κηρύγματος. Τὸ κήρυγμα εἶναι λόγος Θεοῦ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με» (Λουκ. 1. 16). Διὰ τοῦ θ. κηρύγματος ἐκλήθησαν οἱ εἰδωλολάτραι εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν. Διὰ τοῦ θ. κηρύγματος οἱ ἁμαρτωλοὶ καλοῦνται εἰς μετανοίαν. Τὰ κηρύγματα τοῦ Ἀμβροσίου μετέβαλον τὸν ἔκλυτον υἱὸν τῆς Μόνικας εἰς Μέγαν Αὐγουστίνον.

2) Διὰ τῶν συμφορῶν τοῦ βίου. Αἱ συμφοραὶ τοῦ βίου παραχωροῦνται πολλάκις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ μᾶς καλέσῃ πλησίον του. «Παιδεύει ἐπὶ τὸ συμφερόν εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.» (Ἑβραῖους 1β. 10).

3) Δι' ἐκτάκτων σημείων. Τὸ ὄραμα τοῦ Ἀπ. Παύλου ὅτε ἐβάδιζε πρὸς τὴν Δαμασκόν. (Πράξεις κστ. 13) Τὸ ὄραμα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

«Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί».

(Ἰακ. 4,11)

«Ἐν τούτῳ νίκα». Ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν μας τὰ διάφορα θαύματα.
Ἐπίλογος: Ἐκτίμησις τῆς ὑψηλῆς κλήσεως τὴν ὁποίαν μᾶς ἀπευθύνει ὁ Κύριος καὶ ὑπακοὴ εἰς αὐτήν.

6ον

Β' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

Θέμα: Καρποὶ τῆς πίστεως.

Ρητόν: «Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτοῦ λέγει τῷ παραλυτικῷ. τέκνον ἀφέωντα σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.» (Μαρκ. β. 5).

Προοίμιον. Οὐδέποτε ὁ ἄνθρωπος ἔπαυσε νὰ πιστεῦθαι εἰς Θεόν. Πολλάκις ὅμως ἐπλανήθη ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀληθῆ γνῶσιν περὶ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Πίστις εἰς τὸν Θεὸν αὐτόν, τουτέστιν ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη, χωρὶς δισταγμοὺς καὶ ἀμφιβολίας παρέχει εἰς ἡμᾶς καρποὺς πολυτίμους. Ποιοὶ εἶναι αὐτοί; Ἰδοῦ:

Λόγος: 1) Ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον. Οἱ τέσσαρες τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου διότι ἐπίστευον εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Κυρίου ἔδειξαν πρὸς τὸν παραλυτικὸν τοιαύτην ἀγάπην ὥστε τὸν μετέφερον εἰς τοὺς ὤμους των καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν κόπον νὰ ἀποστεγᾶσουν «τὴν στέγην ὅπου ἦν». Ὁ πιστεύων εἰς τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν πλησίον διότι ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης ἔχει δοθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν. Συνεπῶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν συμμορφοῦται πρὸς τὰς ἐντολάς Του. «Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με.» (Ἰωάν. ιδ. 21).

2) Ὑπομονὴ εἰς τὰς θλίψεις. Ἀπὸ τὸ στόμα τόσοσιν τοῦ παραλυτικοῦ ὅσον καὶ τῶν φερόντων αὐτὸν οὐδὲν παράπονον ἀκούεται. Μὲ καρτερίαν ἀξιοθαύμαστον βαστάζουν τὴν θλίψιν. Τὴν καρτερίαν αὐτὴν ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Κυρίου. Διότι πιστεύουν ὅτι ὁ Κύριος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύσῃ τὸν παραλυτικόν, ὑπομένουν. Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ χριστιανὸς ὅταν πιστεύει ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις τῆς ζωῆς, ἀντιμετωπίζει αὐτάς με ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν.

3) Ἀφesis τῶν ἁμαρτιῶν. Εἶναι ἀδύνατον νὰ λάβῃ ὁ χριστιανὸς ἀφesis ἁμαρτιῶν καὶ ἐπομένως νὰ σωθῆ ψυχικῶς ἐὰν δὲν πιστεῦθαι ὅτι ὁ Κύριος διὰ τοῦ πνευματικοῦ συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἐξομολογουμένου. Ὅσον μεγαλυτέραν πίστιν ἔχει τις εἰς τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας, τόσοσιν εὐκολώτερον ἀποκτᾷ τὴν ψυχικὴν γαλήνην τὴν ὁποίαν ἀφαιρεῖ ἡ ἁμαρτία. Ἡ πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας πληροφορεῖ τὴν συνείδησιν ὅτι ἀφέθησαν αἱ ἁμαρτίαι καὶ ὁ ἐξομολογούμενος εὐρίσκει τὴν ψυχικὴν του σωτηρίαν.

Ἐπίλογος: Προτροπὴ πρὸς ἀπόκτησιν ζωντανότερας πίστεως καὶ ἐπειδὴ ἡ πίστις εἶναι καὶ θεῖον δῶρον, ἀπαιτεῖται, προσευχὴ εἰς τὴν ὁποίαν νὰ λέγωμεν ὡς οἱ Ἀπόστολοι «Κύριε πρόσθεσ ἡμῖν πίστιν» (Λουκ. ψ. 5).

7ον

Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

Θέμα: Ἡ δύναμις τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ρητόν: «Χαίροις ὁ ζωηφόρος Σταυρὸς τῆς Ἐκκλησίας τὸ ἀήττητον τρόπαιον»

«Ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον.»
(Ἰακ. 4,11)

Προοίμιον: Ἡ ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή τὴν ὁποίαν ἤδη διανύομεν εἶναι διὰ τὸν χριστιανὸν στάδιον πνευματικῶν ἀγῶνων. Καὶ ἐπειδὴ σήμερον εὐρισκόμεθα εἰς τὸ μέσον τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς ἢ μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία προβάλλει ἐνώπιόν μας εἰς ἐνίσχυσιν τὸν τίμιον Σταυρόν. Ἡ δύναμις του εἶναι ἀκατάβλητος καὶ ἀξιοθαύμαστος. Μία ἀπλή παρατήρησις θὰ μᾶς πείσῃ περὶ τούτου. Καὶ ἰδοὺ:

Λόγος: 1) Ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ ἀπέναντι τοῦ ἀπίστου. Ὁ Σταυρὸς ἔχει τοιαύτην δύναμιν ὥστε δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν πίστιν τὸν ἄπιστον. Παράδειγμα ὁ Μ. Κωνσταντῖνος «ἐν τούτῳ νίκα». Δύναται ἐπίσης ἡ θεὰ καὶ μόνον τοῦ Σταυροῦ νὰ ἀποτρέψῃ ἕνα ἄνθρωπον ἀπὸ ἐγκληματικὰς πράξεις.

2) Ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ ἀπέναντι τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὁ Σταυρὸς δύναται νὰ φέρῃ τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς μετάνοιαν. Συναισθάνεται τί ἔγινε ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ λαμβάνει ἀπόφασιν διορθώσεως. Παράδειγμα ὁ ληστής ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ μετὰ τὸ «μνήσθητί μου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Ἡ Ὁσία Μαρία ἡ Αἴγυπτία ἡ ὁποία μόλις ἀντίκρουσε τὸν Σταυρὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μετενόησε καὶ ἐσώθη.

3) Ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ ἀπέναντι τοῦ πιστοῦ. Ὁ Σταυρὸς διὰ τὸν πιστὸν εἶναι πηγὴ ἀνεξάντλητος ἀκαταβλήτου δυνάμεως διὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν θλίψεων τῆς ζωῆς. «Κύριε ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν Σταυρὸν Σου ἡμῖν δέδωκας».

Ἐπίλογος: Χρῆσις τοῦ ὄπλου τοῦ τιμίου Σταυροῦ μετὰ πίστιν εἰς τὴν μεγάλην του δύναμιν.

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΒΕΝΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἱεροκέρυξ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΙΕΡΕΥΣ

Τὰ ἐπόμενα ἔγγραφα ἀφοροῦν δύο ναυτικούς Ἀγωνιστὰς ἐκ Σπετσῶν, καὶ παρέχουν πληροφορίας χρονολογικὰς περὶ πολλῶν ναυμαχιῶν, καθ' ὅλον τὸ Αἰγαῖον. Κατὰ τὰ ἔτη καθ' ἃ ἐξεδόθησαν, οἱ δύο Ἀγωνισταὶ εἶχον ἀποθάνει. Συνετάχθησαν καὶ τὰ πέντε (5) ἔγγραφα τῇ αἰτήσει τῆς **Μαρίας**, θυγατρὸς τοῦ ἐνὸς Ἀγωνιστοῦ, τοῦ **Ἀντωνίου Στάθη**, καὶ συζύγου τοῦ ἐτέρου, τοῦ **ιερέως Ἐμμανουὴλ Μ. Οικονόμου**. Τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἐφημερίου μαρτυρεῖ ὅτι κατήγετο ἐκ Σπετσιοτικῆς Ἱερατικῆς ὀφικιούχου οἰκογενείας.

Τὸ πρῶτον πιστοποιητικὸν ἔχει ὡς ἐξῆς, καὶ περιέχει τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν τοὺς ἀγῶνας τοῦ γενναίου Σπετσιοῦτου.

«Εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτὴς».

(Ἰακ. 4,11)

Στοιχ. Δ

Ἐγγραφον πιστοποιητικὸν

Ὁ ὑποφαινόμενος πλοίαρχος καὶ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἑλληνικοῦ πολεμικοῦ βρικίου «ὁ Ἐπαμεινώνδας», πιστοποιῶ ὅτι, ὁ συνδημότης μου κύριος **Ἐμμανουὴλ Μ. Οἰκονόμου**, ὃν ἤδη *ἱερεύς*, χρηματίσας ἐν τῷ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου πυροβοληστῆς Α'. τάξεως, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος εἰς τὰς ἀκολούθους ναυμαχίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1821, μῆνα Αὐγούστου εἰς τὴν ναυμαχίαν *Τζαγλή* καὶ *Γαλή*.

Τὸ ἔτος 1822, μῆνα Σεπτεμβρίου εἰς ναυμαχίαν *Σπέτσαις*, καὶ *Ἀργολικοῦ κόλπου*.

Τὸ δὲ 1823 εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς *Σούδας*.

Οὗτος ἐξετέλεσε τὰ χρέη του μὲ μεγαλοψυχίαν, γενναιότητα, δραστηριότητα καὶ ζῆλον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ δὲν ἔλειψε τὸ νὰ ὑπερμαχῆ, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, ὑπὲρ τῆς στερεώσεως τοῦ Ἑθνους.

Ἐν Σπέτσαις τὴν 25ην Φεβρουαρίου 1841.

Ὁ πλοίαρχος

Κωνσταντῖνος Βουκουβάλας

ἀ. α. ὁ υἱὸς αὐτοῦ

Ἰωάννης Βουκουβάλας

Τὸ δεύτερον πιστοποιεῖ τοὺς μετέπειτα ἀγῶνας καὶ ἔχει ὡς ἔπεται.

Πιστοποιῶ

ὁ ὑποφαινόμενος ὅτι... ὁ κύριος **Ἐμμαν. Μ. Οἰκονόμου** ἤδη καὶ *ἱερεύς*, ἐχρημάτισεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου ὡς *ἀξιωματικὸς* Α'. Τάξεως εἰς τὰς ἀκολούθους ναυμαχίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1824, μῆνα Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον ναυμαχίαν γενομένην μεταξὺ *Ἀστραπηλιά* καὶ *Κρήτης*.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1825 εἰς τὴν ναυμαχίαν γενομένην εἰς *Μεσολόγγιον*, καὶ τὰ περίξ *Μονῆς*, καὶ εἰς ὅλας τὰς ναυμαχίας, τὰς ὁποίας ἐχρημάτισα πλοίαρχος, ὅτι ἐξετέλεσε τὰ χρέη του μὲ μεγαλοψυχίαν.

«Εἰς ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτής, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· οὐ τίς εἶ, ὅς κρινεῖς τὸν ἕτερον ;» (Ἰακ. 4,12)

Πρὸς τεκμήριον δὲ τῆς καλῆς του διαγωγῆς δίδεται τὸ παρὸν πιστοποιητικόν...

Ἐν Σπέτσαις τὴν 3 Δεκεμβρίου 1841.

Ὁ τότε πολεμικὸς πλοίαρχος
Παντελῆς Δημητρίου Καλαφάτης
Ὁ Δήμαρχος Σπετσῶν
Ἀδριανὸς Α. Σωτήρου

Τὸ τρίτον ἔγγραφον βεβαιοῖ τοὺς ἀγῶνας τοῦ πατρὸς τῆς προεσβυτέρας **Μαρίας Ἐμμανουήλ Μ. Οἰκονόμου**, ἥτοι τοῦ **Ἀντωνίου Στάθης**, καὶ ἀναφέρει πέντε (5) ἐν συνόλῳ ναυμαχίας.

Ἔχει ὡς κατωτέρω.

Πιστοποιῶ

ὁ ὑποφαινόμενος Νικόλαος Παρασκευᾶς... ὅτι ὁ συμπολίτης μου **Ἀντώνιος Στάθης**, Σπετσιώτης, διετέλεσεν ἀξιωματικὸς πυροβολιστῆς ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τὴν πλοιορχίαν μου Σπετσιωτικοῦ πλοίου καλουμένου «ὁ Ἡρακλῆς», τοῦ Ἀναγνώστου Χατζῆ Ἀναργύρου εἰς τὰς ἐκστρατείας **Σάμου, Κῶ, Μυτιλήνης, Κρήτης, Ἀστυπалаίας**, κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον τοῦ 1824 ἔτους ἐκτελέσας μὲ πατριωτισμὸν, ζῆλον... τὰ χρέη του, καὶ μὲ καλὴν διαγωγὴν.

Διὸ εἰς πίστῳσιν τῆς ἀληθείας δίδωμι τὸ παρὸν εἰς τὴν θυγατέρα του Μαρίαν χήραν τοῦ **ἱερέως Ἐμμανουήλ Οἰκονόμου**.

Ἐν Σπέτσαις τὴν 2 Μαΐου 1865.

Ἐξ ἐτέρου πιστοποιητικοῦ μανθάνομεν ὅτι ὁ Ἀντώνιος Στάθης ἔλαβε μέρος καὶ εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ **Γέροντος** γενομένην κατ' Αὐγούστου τοῦ 1824, ἐπιβαίνων τοῦ πολεμικοῦ «ὁ Ποσειδών», ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίαρχου Ἀναργύρου Π. Χ. Ἀναργύρου.

Προσέτι ὁ Ἀντώνιος Στάθης εἰς τὴν ναυμαχίαν **Τζαγλῆ** καὶ **Γαλῆ** συνεπολέμησε μετὰ τοῦ μετέπειτα γαμβροῦ αὐτοῦ, Ἐμμανουήλ Μ. Οἰκονόμου, ὡς ἐξ ἄλλου πιστοποιητικοῦ μανθάνομεν, ἐπιβαίνων τοῦ πολεμικοῦ «ὁ Θεμιστοκλῆς», ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δημητρίου Ν. Λάμπρου.

Τὸ ἐπόμενον ἔγγραφον πιστοποιεῖ τὸ νόμιμον τῆς ἀπονο-

«Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλωι, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε».

(Ἰακ. 5,9)

μῆς συντάξεως εἰς τὴν χήραν πρεσβυτέραν Μαρίαν, καὶ ἔχει ὡς ἀκολούθως.

Πιστοποιοῦμεν

οἱ ὑποφαινόμενοι ὅτι, ἡ Μαρία θυγάτηρ τοῦ ποτὲ Ἀντωνίου Σιάθη, καὶ χήρα τοῦ *ιερέως Ἐμμαν. Μ. Οἰκονόμου*, εἶναι αὐτὴ ἐκείνη, ἣτις ἔμεινεν ὀρφανὴ παιδιόθεν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ 1826-1827, ἔτους, καθ' ἣν ἀπέθανεν ὁ εἰρημένος πατὴρ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου «ὁ Ἐπαμεινώνδας» ἰδιοκτησία Χτζῆ Ἰωάννου Μέξη ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ τοῦ *Βερουτίου* καὶ μετὰ ἔτος ἀπεβίωσε καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς σύζυγος τοῦ εἰρημένου ἀποθανόντος Ἀντωνίου Σιάθη.

Ὁ δὲ σύζυγος αὐτῆς *ιερέως* ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1843 Φεβρουάριον, καὶ τῇ ἀφῆκε δύο τέκνα ἄρρενα, καὶ ἐν θήλειον τὸ ὁποῖον μετὰ ἔτη ἀπεβίωσε καὶ ἐπιζῶσι τὰ ἄρρενα μόνον, Ἀντώνιος καὶ Μιχαὴλ ναῦται, καὶ ὅτι

ἐπειδὴ *ἀμφότεροι οὗτοι ἠγωνίσθησαν* ἀτομικῶς ὑπὲρ Πατρίδος ἐπὶ τῶν Σπετσιωτικῶν πλοίων ἐν τῷ ἱερῷ Ἀγῶνι δικαιοῦται ἡ εἰρημένη χήρα τοῦ *ιερέως Ἐμμανουὴλ Μ. Οἰκονόμου* νὰ λάβῃ ἀνάλογον ἰσόβιον σύνταξιν.

N. Παρασκευᾶς

Θ. Μπρέσκας

Τέλος τὸ κατωτέρω ἔγγραφον εἶναι αἰτήσις τῆς πρεσβυτέρας Μαρίας Οἰκονόμου, ἐκδιηγουμένης τὰ οἰκογενειακά της συμβάντα, ἐκ πατρὸς καὶ συζύγου, καὶ παρακαλοῦσης νὰ τύχῃ τῆς νομίμου συντάξεως «κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς γηραιᾶς ἡλικίας της».

Ἔχει ἡ αἰτήσις ὡς ἐξῆς.

Ἡ ἀναφερομένη *Μαρία*, θυγάτηρ τοῦ ποτὲ Ἀντωνίου Σιάθη, καὶ χήρα τοῦ Ἐμμανουὴλ Μ. Οἰκονόμου, Ἰερέως ἐκ Σπετσῶν οὕσα προφανῶς ἐκ τῶν ἀδικουμένων, ὡς ἀγωνιστῶν ἀμφοτέρων αὐτῶν ὑπὲρ πατρίδος, ἐξηγοῦμαι.

Τὰ ἐπισυναπτόμενα ὧδε 5 πιστοποιητικὰ ἀποδεικνύουσι τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτῶν.

Ἡ ἀναφερομένη ἐγκατελείφθη παιδιόθεν ὀρφανὴ κατὰ τὸ ἔτος 1826-7, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ὄηθεις πατὴρ μου ἀπεβίωσε

«Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε».

(Ματθ. 7,1)

κατὰ τὴν ἐκστρατείαν **Βερουτίου**, ἐπὶ τοῦ πλοίου «ὁ Ἐπαμεινώνδας» Χατζῆ Ἰωάν. Μέξη, καὶ ὑπὸ τὴν πλοιαρχίαν τοῦ τότε μακαρίτου **Νικολάου Τσοχανιάρη** ἀπὸ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος 1821, μέχρι τῆς μνησθείσης ἀνωτέρω ἐποχῆς, καθ' ἣν ἀπεβίωσεν, ἐμέθεξε μαχόμενος εἰς διαφόρους ναυμαχίας μετὰ τῶν Σπετσιωτικῶν πλοίων εἰς τὰς ἐκστρατείας ὡς διαδηλοῦται ἐκ τῶν μνησθέντων πιστοποιητικῶν ὑπὸ τὰ στοιχ. Α. Β. Γ. καὶ Ε. τῶν ἀρμοδίων πλοιαρχῶν, μεθ' ὧν συναγωνίσθη, καὶ τῶν ἐπιζώντων αὐτῶν ἀναπληρωτῶν.

Ἐμεινα δὲ ὄρφανὴ καὶ ἐκ μητρὸς, ἀποβιώσασθαι μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς θανάτου τοῦ συζύγου της, πατρός μου, ἄνευ ἄλλων τέκνων αὐτῶν πλὴν ἐμοῦ.

Ἐγκαταλειμμένη καὶ ἀπροστάτετος οὕτως, ὄρφανὴ ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἀπόρων συγγενῶν τῶν γονέων μου, ἐλθοῦσα δὲ εἰς ἡλικίαν γάμου **ὑπανδρεύθη** τὸν μνησθέντα Ἐμμαν. Μ. Οἰκονόμου **κατὰ τὸ ἔτος 1830**, ὅστις ἐχειροτονήθη μετὰ ταῦτα καὶ **Γερεύς**.

Οὗχ' ἦντιον διεκρίθη καὶ ὁ μακαρίτης οὗτος σύζυγός μου κατὰ τὸν ἱερὸν Ἀγῶνα, ὡς εἰς ἐκ τῶν ἀξίων **ἀξιοματικῶν** καὶ τῶν πυροβολιστῶν ἐπὶ διαφόρων Σπετσιωτικῶν πλοίων, εἰς διαφόρους μάχας, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων ἐν ἀντιγράφῳ καὶ ἐπισήμως ἐπικυρουμένων πιστοποιητικῶν, ἐκδοθέντων παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἀναφερομένων πλοιαρχῶν, μεθ' ὧν συνηγωνίσθη (ὄρα τὸ ὑπὸ στοιχ. Δ) διότι τὰ πρωτότυπα ὑπεβλήθησαν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, κατὰ τὸ 1845-6 εἰς τὴν τότε Κυβέρνησιν καὶ ἄγνωστον ἂν ὑπάρχουν αὐτά.

Ὁ μακαρίτης οὗτος σύζυγός μου ἀποβίωσας κατὰ τὸ 1843 ἔτος Φεβρουάριον μοὶ ἐγκατέλειψεν ὄρφανὰ τέκνα, ἐν θήλειον μετὰ ἕξ, καὶ 2 ἐπιζώντα, καὶ νῦν ἐν ἡλικίᾳ, ἄρρενα, Μιχαὴλ καὶ Ἀντώνιον, ναύτας, καὶ μόλις δυνάμενα νὰ ἐπαρκῶσι τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων τοῦ ζῆν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν. Ἐπομένως τηχομένη, ἄνευ τινὸς βοήθειας, ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς πενίας, καὶ τῆς γηραιᾶς ἤδη ἡλικίας μου, πρὸς δὲ καὶ τῶν χρεῶν μου, εἰς ἃ ὑπέπεσα διὰ νὰ ἀναθρέψω τὰ ὄρφανὰ μου, ἀναξιοπαθῶ, ἀπέναντι τῶν ὑπὲρ Πατρίδος ἐκδουλεύσεων τοῦ τε πατρός μου, καὶ τοῦ συζύγου μου.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, καὶ ἐπισυνημμένων ὧδε πιστοποιητι-

«Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεσθε ὑμῖν».
(Ματθ. 7,1)

κῶν πληροφορομένη ἡ Σεβαστὴ αὐτὴ ἐπιτροπή, παρακαλεῖται ὅπως ἀδιστακτικῶς ἀποφασίσῃ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ της ὅ,τι ἐγκρίνει πρὸς ἀνακούφισίν μου καὶ συντήρησιν τῆς ζωῆς μου κατὰ τὰ τελευταῖα μου ταῦτα ἔτη τῆς γηραιᾶς ἡλικίας μου, εἴτε ὡς θυγατρὸς ἀγωνιστοῦ, εἴτε ὡς *χήρας πρεσβυτέρας* συζύγου καὶ *ιερέως ἀγωνιστοῦ*.

.

Μαρία χήρα πρεσβυτέρα τοῦ *Ιερέως* ποτὲ

Ἐμμανουὴλ Μ. Οἰκονόμου

ἀ. α. Ἰωάν. Λιώσης

Τὴν 7ην Μαΐου 1865, Σπέτσαις.

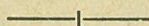
Ὁ Δήμαρχος Σπετσῶν

Μ. Γ. Οἰκονόμου

Λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἱστορία τῆς μεγάλης οἰκογενείας τοῦ Οἰκονόμου εἶναι μακρὰ καὶ πολυσχιδῆς, αἱ ἐκ τῶν ἀνω ἐγγράφων ἐκπηδῶσαι ἐρωτήσεις καὶ ἀπορίαι εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Ἐφημερίου», ἀφίενται εἰς τοὺς ἱστορικοὺς τῆς νήσου πρὸς συσχέτισιν καὶ συμπλήρωσιν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιευρεὺς

Πρεσβυτέρου ΚΩΝΣΤ. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΓΙΩΡΓΗ(*)

Καὶ σὰν ἄλλου κόσμου ἄγγελος, ἐπιβλητικά, ὑπερκόσμια, πρόσταξε :

— Γονάτισε !

Ἄπλωσε τὸ πετραχῆλι πάνω στὸ κεφάλι του. Ἀκούμπησε τὸ χέρι του ἀπάνω κι' ἄρχισε νὰ προφέρῃ ἀργά, χτυπητά, ὡς καθὼς ἔπρεπε σ' ἀντιπρόσωπο τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, ποὺ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ σταυρὸ δεήθηκε γιὰ τοὺς δικούς του φονιάδες :

— Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Ποιμὴν καὶ Ἀμνέ, ὁ αἴρων τοῦ κόσμου τὴν ἁμαρτίαν...

Ὅταν τελείωσε τὴν εὐχὴ ὁ πνευματικὸς τὰ μάτια του ἦταν βουρκωμένα.

Ἡ φωνὴ του γίνηκε βραχνή. Ἐπιασε ἀπὸ τὸν ὦμο τὸ Σίμο

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 602 καὶ τέλος.

και τον σήκωσε. "Ορθιοι τώρα κι' οί δυό, έβλεπε ό ένας τον άλλο.

— Είμαι συχωρεμένος, πατέρα ;

— Ναί παιδί μου. "Ο Θεός σέ συγχώρησε. Μαζί κι' ό ανάξιος εγώ. (Τό τόνοισε κείνο τό εγώ. "Ο Σίμος δέν μπορούσε νά καταλάβη τί εσήμαινε...).

"Ελαμψε τό πρόσωπο του μετανοιωμένου ληστή. "Ενας βαθύς αναστεναγμός έφυγε από τά στήθη του. "Εκανε τό σταυρό του.

— Δοξασμένο τ' όνομά του...

Τήν ίδιαν ώρα αναστέναξε κι' ό παπās. Τόν κράτησε από τό χέρι και, χωρίς νά μιλή, τον τράβηξε πρós τήν ώραία Πύλη. Παραμέρισε λίγο τό ηημόθυρο. Φάνηκε ό Σταυρωμένος στο δάθος. Τόν φώτιζε άπαλά τό καντηλάκι του.

Μέ τόνα χέρι κρατούσε τό Σίμο ό παπα-Γιώργης. Μέ τ' άλλο τούδειξε τή κόγχη του Ιερού κι' ειπε πιό βαρειά, μ' ένα ελαφρό τρεμούλιασμα τής φωνής του :

— "Όσο για μένα, για τό γάμο που σου ειπα χθές με τή Φροσύνη, άκουσε : "Όταν "Εκείνος σέ δέχεται σπίτι του, όταν Αύτος έρχεται μέσα σου με τήν άγια Κοινωνία και κατοικεί, όταν "Εκείνος σέ κάνει παιδί του, ποιός είμαι εγώ νά μη σέ θέλω ; "Όταν "Εκείνος κι' οί Ούρανοι έχουν χαρά «έπί ένι άμαρτωλῷ μετανοούντι», με πιό δικαίωμα εγώ θα έχω λύπη ; "Εγιγες παιδί του καλό και πιστό με τή μετάνοιά σου. Είμαι εγώ πιό πάνω άπ' Αύτον νά μη σέ θέλω παιδί δικό μου ;

Τά μάτια και των δυό βουρκώσανε. Στην τελευταία λέξη έσκυφε ό παπās κι' έφίλησε στο μέτωπο τό Σίμο ένώ εκείνος άσπάζονταν τό χέρι του...

Μπήκε μέσα στο Ιερό ό παπās κι' έβγαλε τό πετραχήλι του. "Ο Σίμος τον ειδη νά πλησιάζη και νά στέκεται λίγο μπρός στο Σταυρωμένο. Κάτι τον άκουσε νά μурμουρίζη κι' ύστερα νά πέφτη βαρειά στα γόνατα...

"Ο Κωσταντής, ειπαμε, ειχε φύγει από πριν. "Εμεναν οί δυό τους. "Εκανε από τρεις μετάνοιες ό Σίμος κι' έφίλησε όλες τις εικόνες του τέμπλου.

— Θεέ μου σ' εύχαριστώ έψιθύριζε κάθε φορά.

"Υστερα έτοιμάσε τό κερί στο μανουάλι τής πόρτας που θ' άναβε ό μπάρμπα-Κωσταντής τήν άλλη μέρα τά χαράματα. "Εκλεισε τό ένα φύλλο τής πόρτας με τήν άμπάρα.

Γύρισε πρós τό Ιερό κι' ειδη σαν σκία νά βγαίνη ό παπās από τή βορεινή θύρα. "Εκανε μερικά βήματα. Στη μέση τής "Εκ-

κλησίας γύρισε πρὸς τὸ ἱερό. Ἐκανε τὸ Σταυρό του καὶ προσκύνησε ἀκουμπώντας στὸ ραβδί του, ὡς πάντα ἐκ νεότητός του.

— Πᾶμε, εἶπε, μὲ φωνὴ πού μόλις ἀκούστηκε.

Βγήκανε ἔξω. Τ' ἀεράκι—ψυχρούλα γερή—τοὺς μπάτσισε τὰ πρόσωπα. Κοντοστάθηκε ὁ παπα-Γιώργης νὰ κλείσῃ ὁ Σίμος. Τὸ μεγάλο κλειδί τῆς παλιᾶς πόρτας γύρισε δυὸ φορές ἴσως. Ἐπειὰ τὸ τράβηξε καὶ τὸ ἔβαλε πάνω ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο μάρμαρο, δεξιά, πού ἔκανε μιὰ ἐξοχή. Ἐκεῖ ἦταν ἡ θέση του. Ἐκεῖ θὰ τὸ γύρευε ὁ Κωσταντῆς τ' ἄλλο πρωτ'.

Ἄστρα εἶχε πληθος ὁ οὐρανός.

— Νὰ σὲ κρατήσω, παιδί μου, νὰ μὴν πέσω. Γέρασα πιά.

Ἄπλωσε τὸ χέρι του ὁ παπᾶς καὶ στηρίχτηκε πάνω στὸ Σίμο.

Κοντὰ ἦταν, τὸ ξέρομε, τὸ σπίτι στὴν ἐκκλησία τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Ἀνηφοριὰ ἔμωσ. Ποτὲ δὲν τὰ λογάρισε τοῦτα τὰ λίγα βήματα ὁ παπα-Γιώργης. Ἀπόψε ἔμωσ τοῦ φαίνονταν τὰ πόδια του ἀμετασάλευτα. Γέρος, πολὺ γέρος, ἀισθανότανε ὡς στηριζότανε στὸ Σίμο. Τοῦ ἦταν δύσκολο τούτη τὴ φορά—πρῶτη φορά στὰ ὀγδόντα τόσα χρόνια του—τ' ἀνέβασμα.

Ὅσο ἔμωσ ἔνοιωθε δύσκολο τ' ἀνέβασμα καὶ τὰ πόδια του ἀσήκωτα, τόσο καταλάβαινε πιὸ νέα, πιὸ λεβέντικη τὴν καρδιά του. Χτυποῦσε, ἀλήθεια, ἀπόψε κάπως ἀλλοιῶς, παράξενα, λὲς παληκαρία.

Κι' ὁ νοῦς του συλλογιζότανε κι' ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ἡ διάνοιά του:

—Ὅταν Ἐκεῖνος σὲ δέχεται σπίτι Του, ὅταν Αὐτὸς σὲ κάνει παιδί Του, ποῖος εἶμαι ἐγὼ νὰ σὲ διώξω ;... [Τ ἔ λ ο ς]

Οἱ Αἰδεσ. Ἐφημέριοι θὰ προσφέρουν μεγάλην ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἐνορίτας των, συνιστῶντες εἰς αὐτοὺς τὰ Περιοδικὰ καὶ τὰ βιβλία τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ μεριμνῶντες διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς προμήθειαν τούτων. Διότι, μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, τοὺς ἐξασφαλίζουν καλὴν πνευματικὴν τροφήν.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΚΛ. ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΑ (*)

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1. Ἡ κατὰ σάρκα Περιτομή τοῦ Κυρίου. Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Ἑορτῆς.

Σάρκα ὀκταήμερος ὡς θροτός, ὁ τῶν ὄλων Κτίστης, περιτέμνεται νομικῶς, τὴν ἐξ ἀκρασίας, ἡμῶν κακίαν τέμνων. Αὐτοῦ τὴν ἀγαθότητα μεγαλύνωμεν.

2. Προεόρτια τῶν Θεοφανείων. Σιλβέστρου Πάπα Ρώμης.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἁγίου

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Στολὴν ἐνδυσάμενος, ἱεραρχίας πιστῶς, ἀμέμπτως ἱέρευσας, τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ, Πατὴρ ἡμῶν Σιλβέστρε· ἔχων γὰρ πολιτεία, συνεχλάμποντα λόγον, θαύμασιν ἐβεθαίους, εὐσεβείας τὴν δόξαν, δι' ἧς οὐρανοῦ δόξης, ὤφθης συμμετοχος.

Μεγαλυνάρια.

Προεόρτιον.

Ἵδατι ἐκπλῦσαι τὴν τοῦ Ἀδάμ, θέλων ἁμαρτίαν, ὁ ἀτρέπτως σάρκα λαθῶν, ἤδη πρὸς τὰ ρεῖθρα, τοῦ Ἰορδάνου ἦκει. Αὐτῷ οὖν ὑπαντήσωμεν ἐν φαιδρότητι.

Τοῦ Ἁγίου.

Τῆς ἱεραρχίας σου τὴν στολὴν, τρόποις ἐναρέτοις, καὶ θαυμάτων τῇ δωρεᾷ, εὐκλεῶς ποικίλας, πεποικιλμένος ἔβης, Σιλβέστρε Ἱεράρχα πρὸς τὰ οὐράνια.

3. Μαλαχίου τοῦ Προφήτου καὶ Γορδίου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἀγγελώνυμον κλῆσιν πλουτήσας ἐνδοξε, ἀγγελομίμητον βίον ἐπολιτεύσω ἐν γῆ, Μαλαχία Προφητῶν τὸ ἀκροθίνιον· ἔθεν Ἀγγέλους ἐσχηκῶς, συλλαλοῦντας νοερῶς, ἐπλήσθης αὐλοῦ δόξης,

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 619.

καὶ τῶν μελλόντων τὴν γνῶσιν, διατυποῖς πρὸς φωτισμὸν ἡμῶν.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῷ ζήλῳ τῆς πίστεως, πυρποληθεὶς τὴν ψυχὴν, αὐτόκλητος ὤρμησας, ἐν τῷ σταδίῳ σοφέ, καὶ χαίρων ἠγώνισαι· ὅθεν τοῖς ἐξ αὐχένος, ὀχετοῖς τῶν αἱμάτων, ἔσβεσας Ἀθλοφόρε, τῆς κακίας τὴν φλόγα· διό σε ὁ Ζωοδότης, Γόρδιε ἐδόξασε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προφήτου.

Θείας ἐμφανείας ἀγγελικῆς, κατηξιωμένος, ὡς τῷ βίῳ διαπρεπῆς, ὤφθης προσημάντωρ, τῶν ἱερῶν κριμάτων, Προφῆτα Μαλαχία, Ἀγγέλων σύσκηγε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἐλίπες στρατεῖαν τὴν ὀλικὴν, καὶ τῇ οὐρανίῳ, πανοπλίᾳ ὀχυρωθεὶς, τὰς ἀντικειμένας, καθεῖλες παρατάξεις, ὡς τοῦ Χριστοῦ ὀπλίτης, ἔνδοξε Γόρδιε.

4. Τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων καὶ Θεοκτίστου Ὁσίου.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας πίστεως, τῷ ἀμφιβλήστρω, ἐξωργήσατε, ἐθνῶν ἀγέλας, ἐβδομήκοντα Κυρίου Ἀπόστολοι, πρὸς εὐσεβείας τὴν θεῖαν ἐπίγνωσιν, ὡς δεδεγμένοι τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος. Μύσται ἐνθεοί, Χριστῷ τῷ Θεῷ πρεσβεύσατε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ' αὐτός. Τὴν ὠραιότητα.

Κτίσις βασιλείας, Θεοῦ γενόμενος, βίον κατάλληλον, τῇ κλήσει ἐσχηκας, εὐαρεστήσας τῷ Θεῷ, ἐν ἔργοις δικαιοσύνης· ὅθεν μοναζόντων σε, ποδηγέτην ἀνέδειξε, Χριστὸς ὁ φιλόανθρωπος, ὁ δεχθεὶς τοὺς ἀγῶνάς σου· Ὁ πρέσβευε ὑπὲρ τῶν βωόντων· χαίροις Θεόκτιστε θεόφρον.

Κοντάκια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τοὺς ἐβδομήκοντα σοφοὺς Ἀποστόλους, ὡς εὐσεβείας γεωργοὺς θεηγόρους, χαρμονικῶς αἰνέσωμεν ἁσμάτων ᾠδαῖς· οὗτοι γὰρ τῆς πίστεως, τὸν σωτήριον λόγον, κόσμῳ ἐγκατέσπειραν, ὡς Χριστοῦ οἰκονόμοι· καὶ νῦν ἀπαύστως νέμουσιν ἡμῖν, τῶν ἐπταισμένων θεόθεν τὴν ἄφρσιν.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ' αὐτός. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐκ Δυσμῶν ὡς ἥλιος, ἐξανατείλας, μυστικῶς κατηύγασας, τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀσκητικῆς σου φαιδρότησι, Πάτερ παμμάρκαρ, Θεόκτιστε Ὁσίε.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἐβδομηκοντάριθμος καὶ σεπτός, δῆμος Ἀποστόλων, τὸν τῆς πίστεως θησαυρόν, τοῖς ἐν ἀπιστίᾳ, διέδωκαν πλουσίως· ὑμνήσωμεν τὴν τούτων θείαν συνέλευσιν.

Τοῦ Ὁσίου.

Φοίνιξ ἐνκρέτου ὄφθης ζωῆς, θάλλων διεξόδους, σῶν ἰδρώτων τῶν εὐαγῶν· ὅθεν διατρέφεις, καρποῖς σου ἀθανάτοις, ἡμῶν τὰς διανοίας Πάτερ Θεόκτιστε.

5. Παραμονὴ τῶν Θεοφανείων. Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ Μαρτύρων καὶ Συγκλητικῆς Ὁσίας.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ἰερωσύνης τῇ στολῇ διαπρέπων, ἀθλητικῶς τὸν δυσμενῆ ἐτροπώσω, ὡς Ἱεράρχης ἔνθεος Θεοπέμπτε· ὅθεν πρὸς ἐπίγνωσιν, ἀληθείας προσάγεις, Θεωνᾶν τὸν ἔνδοξον, προσελθόντα Κυρίῳ· μεθ' οὗ δυσώπει πάντοτε σορέ, ὑπὲρ τῶν πίστει τιμώντων τοὺς ἄθλους σου.

Τῆς Ὁσίας.

Ἦχος δ' αὐτός. Ταχὺ προκατάλαβε.

Σοφία καὶ χάριτι, κεκοσμημένη σεμνή, ἀκλόνητος ἔμεινας, ὡς δ' Ἰὼβ δ' κλεινός, ἐχθροῦ ἐπιθέσεσιν· ὅθεν Συγκλητικὴ σε, ἡ οὐράνιος δόξα, δέδεκται μετὰ τέλος, ὡς παρθένον φρονίμην· ἐν ἧ τῶν μεμνημένων σου, αἰ μνημόνευε.

Κοντάκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος β'. Τοὺς ἀσφαλεῖς.

Ὡς ἱερεὺς τῶν ἀπορρήτων ὄσιος, καὶ λειτουργὸς θεοειδῆς τῆς χάριτος, μαρτυρίου τοῖς παλαίομασι, μυσταγωγεῖς πρὸς πίστιν ἔνθεον, Θεοπέμπτε τὸν Θεωνᾶν τὸν ἔνδοξον, μεθ' οὗ ἐν τῷ σταδίῳ ἀνεκρύχχες· Χριστὸς τῶν Μαρτύρων τὸ ἐδραίωμα.

Τῆς Ὁσίας.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἀρετῶν ἐκλάμψασα, ταῖς οὐρανίαις ἀκτίσιν, ὡς λαμπὰς αἰέ-
φωτος, Συγκλητικὴ θεοφόρε, ἡμιδλυνας, τοῦ παλαμναίου ἐχθροῦ
τὰ κέντρα, ἴθυνας, πρὸς τὸν νυμφῶνα τῆς ἁνω δόξης, δῆμον ἅγιον
παρθένων, μεθ' ὧν δυσώπει, ἐλεθθῆναι ἡμᾶς.

Μεγαλυνάριον.

Προεόρτιον.

Τέρπου Ἰορδάνης ὁ ποταμός, ἐπὶ σοὶ γὰρ ἦλθε, βαπτισθῆναι
ὁ Λυτρωτῆς· δέχου Ἰωάννη, ὁ φίλος τὸν νυμφίον, τὸν Πνεύματι
ἅγιῳ, κόσμον καθαίροντα.

Τῶν Μαρτύρων.

Αἴγλη διαλάμπων ἀθλητικῇ, Θεόπεμπτε μάκαρ, κατεφώτισας
πρὸς ζωὴν, Θεωνᾶν τὸν θεῖον, θαυμάτων ἐνεργεῖα, μεθ' οὗ καὶ
συναθλήσας, ἡμῶν μνημόνευε.

Τῆς Ὁσίας.

Χαίροις τῶν παρθένων ἢ καλλονῇ, καὶ Ἰῶβ τοῦ θείου, ἐκ-
μχαεῖον ἐν πειρασμοῖς· χαίροις οὐρανοῦ, συγκλήτου κληροδόμει,
Συγκλητικῇ θεόφρον, Πνεύματος ὄργανον.

**6. Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ.**

Μεγαλυνάριον.

Ἀφειν πηγάζων τοῖς ἐξ Ἀδάμ, ὁ τῆς ἀφθαρσίας, ἀνεξάν-
τλητος ποταμός, ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, βαπτίζεται· θελήσει· ἀντλήσωμεν
οὖν πάντες, ὕδωρ σωτήριον.

7. Ἡ σύναξις τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Μεγαλυνάριον.

Χεῖρί σου βαπτίσας ὦ Βαπτιστά, τὸν διὰ θαλάσσης, ἀγα-
γόντα τὸν Ἰσραήλ, Προφητῶν ἀπάντων, ὑπέρτερός ἐδείχθης· διὸ
ἀνευφημοῦμεν τὴν θεῖαν χάριν σου.

8. Γεωργίου Χοζεβίτου καὶ Δομνίκης Ὁσίων.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Γεωργήσας τὸν λόγον Πάτερ τῆς χάριτος, δικαιοσύνης ἐδρέψω
καρποφορίαν λαμπράν, ὡς τὴν ἐνθεον ζωὴν αἰρετισάμενος· ὅθεν
τῆς δόξης κοινωνός, ἀνεδείχθης τοῦ Χριστοῦ, Γεώργιε θεοφόρε.
Ὡ καὶ πρεσβεύεις ἀπαύστως, ἐλεθθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τῆς Ὁσίας.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἀγάπη τῆ κρείττονι, καταυγασθεῖσα τὸν νοῦν, ἀσκήσει ἐξέλαμψας, ὡσπερ λαμπὰς φαεινὴ, Δομνίκα πανεύφημε· ἔθεν μοναζουσῶν σε, ὀδηγὸν φωτοφόρον, ἔδειξεν ὁ Δεσπότης, διὰ δίου καὶ λόγου· ἢ πρέσβευε θεοφόρε, σῶζεσθαι ἄπικτας.

Κοντάκια.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς γεωργὸν τῶν νοητῶν φυτῶν πανάριστον
Καὶ τῶν Ἀγγέλων μιμητὴν καὶ ἰσοστάσιον
Ἀνυμνοῦμέν σε οἱ παῖδές σου θεοφόρε.
Ἄλλ' ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς τὸν Κύριον
Ἀπὸ πάσης ἀπολύτρωσαι κακώσεως
Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις Πάτερ Γεώργιε.

Τῆς Ὁσίας.

Ἦχος α'. Χορὸς ἀγγελικός.

Χορεῖαν εὐκλεῆ, σεμνοτάτων παρθένων, δι' ἔργων ἱερῶν, καὶ σοφῶν διδαγμάτων, ἐνθέως ὠδήγησας, πρὸς παστάδα ἀκήρατον, ἐνθα πέφυκε, ζωῆς τὸ ξύλον Δομνίκα· δι' οὗ ζώωσον, τὴν νεκρωθεῖσαν ψυχὴν μου, Ὁσία θεόληπτε.

Μεγαλυνάγια.

Τοῦ Ὁσίου.

Τὸν Σταυρὸν ὡς ἄροτρον ἐσχηκώς, σεαυτὸν δσίως, ἐγεώργησας τῷ Θεῷ· ἔθεν τὴν ψυχὴν μου, Γεώργιε παμμάκαρ, ἡθῶν τῇ γεωργίᾳ, ἤδη νεοῦργησον.

Τῆς Ὁσίας.

Χαίροις ὦ Δομνίκα πανευκλεῆς· σὺ γὰρ τὸν Δεσπότην, ἀγάπησασα ἐκ ψυχῆς, ἔχγεςι τοῖς τοῦτου, ὡσπερ ἀμνάς τιμίαι, ἀμέμπτως ἐπορεύθης· διὸ δεδόξασαι.

9. Πολυεύκτου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Μυηθεὶς οὐρανόθεν εὐσεβείας τὴν ἔλλαμψιν, ὠφθης στρατιώτης γενναῖος, τοῦ Σωτῆρος Πολύευκτε· καὶ ξίφει ἐκτμηθεὶς τὴν κεφαλὴν, μαρτύρων ἠριθμήθης τοῖς χοροῖς, μεθ' ὧν πρέσβευε θεόφρον διὰ παντός, ὑπὲρ τῶν ἐκβοῶντων σοι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύον, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ δωρουμένῳ διὰ σοῦ, πᾶσι τὰ κρείττονα.

Μεγαλυνάριον.

Πολύευκτον χάριν ἐπιποθῶν, πολύευκτον πίστιν, προσελάδου
ὡς νουεχής· ἔθεν πολυεύκτου, τρυφῆς κατηξιῶθης, Πολύευκτε
τρισμακάαρ, ἀθλήσας ἄριστα.

10. Γρηγορίου Νύσσης καὶ Δομετιανοῦ Μελιτινῆς.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖαν γρήγορσιν, ἐνδεδειγμένους, στόμα σύντονον, τῆς εὐσε-
βείας, ἀνεδείχθης Ἱεράρχα Γρηγόριε· τῇ γὰρ σοφίᾳ τῶν θείων
δογμάτων σου, τῆς Ἐκκλησίας εὐφραίνεις τὸ πλήρωμα. Πάτερ
Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἐκέτευσ, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα
ἔλεος.

Τοῦ Ἀγ. Δομετιανοῦ.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς καθαρὸς καὶ φωτισμοῦ θείου πλήρης, τὴν τοῦ ποιμαίνειν
ἐπιστεύθης φροντίδα, τοὺς ἄρνους Πάτερ Ὅσιε Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ·
ἔθεν δι' ἀσκήσεως, καὶ ποικίλων θαυμάτων, τῆς ἱεραρχίας σου,
τὴν χλαμύδα κοσμήσας, τῆς Ἐκκλησίας Δομετιανέ, ὄφθης κο-
σμῆτῳ, αὐτῆς προϊστάμενος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ἀγ. Δομετιανοῦ.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, γεγεννημένος δοχεῖον, ἐν τῷ ὕψει
ἐλαμψας, τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· χάριτι, ἱερωσύνης γὰρ
διαπρέπων, ἀπασι, δι' ἀρετὴν αἰδέσιμος ὄφθης, Δομετιανέ τρι-
σμακάαρ, Ἀρχιερέων τὸ ἐγκαλλώπισμα.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου.

Χαίροις τῆς σοφίας ὁ θησαυρὸς, καὶ τῆς Ἐκκλησίας, θεωρ-
ρήμων ὑψηγητῆς· χαίροις θεοφθόγγων, δογμάτων ἢ κιθάρα, Γρη-
γόριε παμμάκααρ, Νύσσης ὁ πρόεδρος.

οὗ Ἀγ. Δομετιανοῦ.

Ἐλαμψας ὡς ἄστρον περιφανές, ταῖς τῶν πανολβίων, ἀρε-
τῶν σου μαρμαρυγαῖς, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀκραιφνῶς πυρσεύεις,
ὦ Δομετιανέ σε αἰεὶ γεραίρουσαν.

11. Θεοδοσίου Ὁσίου τοῦ Κοινοβιάρχου.

Ἀπολυτίκια.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἀρεταῖς θεοσδότοις ἐκλάμψας Ὅσιε, μοναστικῆς πολι-

τείας ὠφθης λαμπρὸς χαρακτήρ, καὶ φωστὴρ θεοειδῆς Πάτερ καὶ ἑξαρχος, Θεοδόσιε σοφέ, τῶν Ἀγγέλων μιμητά, θεράπων ὁ τῆς Τριάδος, Ἦν ἐκδυσώπει ἀπαύστως, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Μεγαλυνάριον.

Δόσιν θεοδώρητον εἰληφώς, δόσειςιν ὀσίαις, τὰς χορείας τῶν μοναστῶν, ἱερῶς ρυθμίσας, δοτοὺς Θεῷ προσήξας, τοὺς σοὶ ἐφεπομένου, ὦ Θεοδόσιε.

12. Τατιανῆς Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἰσχύϊ τῆς πίστεως, κραταιωθεῖσα σεμνή, νομίμως ἐνήθλησας, ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Τατιανῆ ἐνδόξε· πάσας γὰρ τὰς ἰδέας, τῶν δεινῶν ἐνεγκοῦσα, ἤσχυνας τὸν Βελίαρ, τῇ ἀτρέπτῳ σου στάσει· ἐξ οὗ τῆς κακοτροπίας, πάντας ἀπάλλαξον.

Κοντάκιον.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Παρθένος σεμνή, καὶ μάρτυς ἀπερίτρεπτος, ἐδείχθης σφῶς, Τατιανῆ θεόνυμφε· Χριστὸν γὰρ ποθήσασα, δι' ἀγώνων τοῦτον ἐδόξασας· Ὅν δυσώπει ρῦσαι ἡμᾶς, παθῶν ἀδοξίας, καὶ παντοίων δεινῶν.

Μεγαλυνάριον.

Ἱερῶν αἱμάτων σου ταῖς βαφαῖς, βάψασα χιτῶνα, ἀφθαρσίας πορφυραυγῆ, ἧ καὶ στολισθεῖσα, Τατιανῆ θεόφρον, πρὸς φῶς ἀθανασίας χαίρουσα ἔδραμες.

13. Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου Μαρτύρων καὶ Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλύβη Ὁσίου. (Σήμερον συμπάλλεται καὶ ἡ τῶν ἁγίων Ἀββάδων ἀκολουθία διὰ τὴν τῆς Ἑορτῆς ἀπόδοσιν αὐρίου).

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Δυὰς ἔνθεος, ὁμολογοῦντες, τὴν ὑπέρθεον, πιστῶς Τριάδα, ἀνεδείχθητε πνεύφημοι μάρτυρες, ὁ εὐκλεῆς καὶ ἀήττητος Ἐρμούλος, καὶ ὁ στερρὸς καὶ θεόφρων Στρατονίκος. Ἄλλ' ὡς σύμφυτοι, ἐν δόξῃ τῇ ὑπὲρ ἔννοϊαν, αἰτήσασθε ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τῶν ἁγ. Ἀββάδων.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς ἀγιόλεκτος τοῦ Λόγου χορεία, ἐν τῷ Σινᾷ καὶ Ραϊθῷ σὺ

Ἀββάδες, ἀγγελικῶς ἠρίστευσαν ἀγῶσιν ἱεροῖς· ἰδρῶσι γὰρ ἀσκήσεως, τῶν αἱμάτων τοὺς ὀμβροὺς, μυστικῶς κεράσαντες, χαρισμάτων κρατῆρα, πνευματικῶς προτίθενται ἡμῖν, ἐξ οὗ τρυφῶντες, αὐτοὺς μακαρίσωμεν.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Μητρικῆς ἐκ νηδύος Ὅσιε Μάξιμε, ἐκλογῆς ὡς δοχεῖον ἀνατιθεῖς τῷ Θεῷ, τοῦ θεοῦ γνόφου, ὡς Μωσῆς κατηξίωσαι, καὶ τὰ πόρρω προορᾶν, κατὰ τὸν μέγαν Σαμουήλ, τοῦ Ἄθω τὸ θεῖον θαῦμα, τῆς Θεοτόκου ὁ λάτρης, Ἡ καὶ πρεσβεύεις Πάτερ ὑπὲρ ἡμῶν.

Κοντάκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος α'. Χορὸς ἀγγλικός.

Ἀγῶνων τῷ βυθῷ, τὸν ἐχθρὸν τὸν διώκτην, ποντίσαντες στερρῶς, Ἀθλοφόροι γεννητοί, τὸ τέλος ἐδέξασθε, ποταμίους ἐν ρεύμασι, καὶ ἰθύνθητε, πρὸς ἀφθαρσίας τὸ ὕδωρ, θεεῖ Ἐρμουλε, σὺν τῷ κλεινῷ Στρατονίκῳ, Χριστὸν μεγαλύνοντες.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῆ Ὑπερμάχῳ.

Ὡς ὑψηλῶν θεωριῶν φιλοθεάμονα
Καὶ προσευχῆς τῆς νοερᾶς ἐργάτην δόκιμον
Ἀνυμνοῦμέν σε οἱ δοῦλοι σου θεοφόρε.
Ἄλλ' ὡς μύστης τῶν ἐνθέων ἀναβάσεων
Καθοδήγησον ἡμᾶς πρὸς βίον κρείττονα
Τοὺς βρώντάς σοι, χαίροις Ὅσιε Μάξιμε.

Μεγαλυνάκια.

Τῶν ἁγ. Μαρτύρων.

Γνώμη ὁμοφύχῳ καὶ σταθῆρᾳ, Ἐρμουλος ὁ θεῖος, καὶ Στρατονίκος ὁ κλεινός, τοῦ Χριστοῦ τὸ πάθος, δοξάσαντες δι' ἄθλων, τῆς αἰεζώου δόξης κατηξιώθησαν.

Τῶν ἁγ. Ἀββάδων.

Χαίροις πανοσία παρεμβολή, Ραῖθῶ πολῖται, καὶ Σιναίου οἱ οἰκισταί· χαίρετε οἱ πόνοις, ἀθλητικοῖς στεφθέντες, βαρβαρικῆς μανίας, θύματα ἄμωμα.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἀίγλη ἀπροσίτῳ καταστραφείς, τῆ ἐπιφανείᾳ, τῆς Παρθένου τε καὶ Ἀγνῆς, ὥφθης ὑψιδάμων, μετὰ σαρκὸς πολεύων, τὰ ὑπὲρ νοῦν καὶ λόγον Ὅσιε Μάξιμε.

14. Τῶν ἐν Σινᾶ καὶ Ραῦθῶ ἀναιρεθέντων Ἀββᾶδων.
(Σήμερον ἀποδίδεται ἡ Ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων).

15. Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου Ὁσίων.

Τοῦ Ὁσίου Παύλου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείου Πνεύματος, τῇ ἐπινεύσει, πρῶτος ᾤκησας, ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἡλιοῦ τὸν ζηλωτὴν μιμησάμενος· καὶ δι' ὀργέου τραφεῖς ὡς ἰσαγγελος, ὑπ' Ἀντωνίου τῷ κόσμῳ ἐγνώρισαι· Παῦλε Ὁσίε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευσέ, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ὁσίου Παύλου.

Χαίροις τῶν Ὁσίων ἢ ἀπαρχῇ· χαίροις τῆς ἐρήμου, πρωτόπυρος καὶ οἰκιστὴς, Παῦλε θεοφόρε, Ἀγγέλων συμπολίτα, μετ' ὧν ἐξευμενίζου, ἡμῖν τὸν εὐσπλαγγχνον.

Τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου.

Πλοῦτον ἀπανθοῦντα καταλιπὼν, ἐν πτωχείᾳ πλούτῳ, πλοῦτος ὤφθης πνευματικὸς· καὶ ἀντὶ καλύβης, φωτοφανῆ παστάδα, ὁ Λόγος Ἰωάννη, λαμπρῶς σοι δέδωκε.

16. Ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

Μεγαλυνάριον.

Σύνδησον ἀγάπῃ εἰλικρινεῖ, Πέτρε κορυφαῖε, ὁ φιλήσας Χριστὸν θερμῶς, τοὺς τὴν ἄλυσίν σου, σεμνῶς ἀσπαζομένους, Ἀπόστολε θεόπτα, καὶ σὲ δοξάζοντα.

17. Ἀντωνίου Ὁσίου τοῦ Μεγάλου καὶ Γεωργίου Νεομάρτυρος, τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν πανεύφημον Μάρτυν Χριστοῦ Γεώργιον, Ἰωαννίνων τὸ κλέος καὶ πολιούχον λαμπρόν, ἐν ὄδαῖς πνευματικαῖς ἀνευφημήσωμεν· ὅτι ἐνήθλησε στερεῶς, καὶ κατήγεγκεν ἐχθρόν, τοῦ Πνεύματος τῇ δυνάμει. Καὶ νῦν ἀπαύστως πρεσβεύει, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Εὐκλεῶς ἀγάλλεται, μεγαλαυχούσα, τῇ σεπτῇ ἀθλήσει σου,

δι' ἧς ἡ πόλις θησαυρόν, Ἰωαννίνων ἐκτήσατο, τῶν ἱερῶν σου, λειψάνων Γεώργιε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις τῶν Ὁσίων ὁ ἀρχηγός, καὶ τῆς ἰσαγγέλου, πολιτείας καθηγητής· χαίροις τῆς ἐρήμου στυλοειδῆς νεφέλη, Ἄντωνιε παμμάκαρ, Πατέρων καύχημα.

Τοῦ Μάρτυρος.

Χαίροις τῆς Ἠπείρου θεῖος πυρσός, καὶ Ἰωαννίνων, ἀντιλήπτωρ καὶ ἀρωγός· χαίροις τῶν θαυμάτων, ἀκένωτος χείμαρρος, Γεώργιε παμμάκαρ, Μαρτύρων σύμμορφε.

18. Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Τὴν Ὁραιότητα.

Ὡς θρύσις δίκρουνος, λαμπρῶς βλυστάνετε, δογμάτων πέλαγος, πᾶσι τοῖς πέρασιν, Ἱεραρχῶν ἡ ξυνωρίς, ἐκφάντορες τῶν ἀρρήτων, Πάτερ Ἀθανάσιε, τῆς τριάδος τὸ ὄργανον, καὶ θεόφρον Κύριλλε, Θεοτόκου ὁ πρόμαχος, σοφίας οὐρανοῦ κρατῆρες, πᾶσι ζωῆς κερνῶντες πόμα.

Μεγαλυνάριον.

Ἄνθραξ Ἀθανάσιος νοητός, ὤφθη καταφλέγων, τὴν Ἀρείου βίβλην σαθράν· κύρος δὲ δογμάτων, ὁ Κύριλλος παρέχει, ἐλέγχων Νεστορίου τὴν ἀθεότητα.

19. Μακαρίου Αἰγυπτίου καὶ Μακαρίου τοῦ Ἀλεξανδρείας Ὁσίου, Ἀρσενίου Κερκύρας καὶ Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Ἐγγενικοῦ.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Ὁσίων.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ζωῆς τῆς μακαρίας φερωνύμως ἐτύχετε, ὡς πολιτευθέντες δόσιως, θεοφόροι Μακάριοι· ἐν νόμῳ γάρ τῃ θείῳ εὐσεβῶς, ἰθύναντες τὰς τρίβους τῆς ψυχῆς, θείας δόξης ἀνεδείχθητε κοινωνοί, σώζοντες τοὺς κραυγάζοντας· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι δι' ὑμῶν, πᾶσιν ἰάματα.

Τοῦ Ἀγ. Ἀρσενίου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Σοφίας τὰς χάριτας, καρποφορήσας πιστῶς, ποιμὴν ἱερώτα-

τος, τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ, ἐδείχθης Ἀρσένιε· ἔθεν ἐν τῇ Κερκύρα, εὐκλεῶς διαπρέψας, ἴθυνας τὸν λαόν σου, πρὸς νομὰς ἀληθείας. Καὶ νῦν ταῖς σαῖς ἰκεσίαις, σῶζε τοὺς δούλους σου.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ἀγ. Ἀρσενίου.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἱεράρχης Ὅσιος, Πάτερ ἐδείχθης, ἐπὶ γῆς ὡς ἄγγελος, ἱερατεύσας ἀληθῶς, τῷ ἐν ὑψίστοις Ἀρσένιε· Ὅν ἐκδυσώπει, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Ὁσίων.

Χαίροις τῆς Αἰγύπτου γόνος σεπτός, Μακάριε Πάτερ, τῶν Ὁσίων ἢ καλλονή. Χαίροις θεοφόρε, Μακάριε παμμάκαρ, Ἀλεξανδρείας κλέος, καὶ θεῖον βλάστημα.

Τοῦ Ἀγ. Ἀρσενίου.

Χάριτι τῇ θείᾳ ἀνατραφεῖς, ἠύξησαι εἰς μέτρον, ἡλικίας πνευματικῆς, καὶ ἱεραρχίας, ἐκλάμψας ταῖς ἀκτίσιν, Ἀρσένιε Κερκύρας, φωστήρ γεγένησαι.

Τοῦ Ἀγ. Μάρκου.

Τῆς Ὀρθοδοξίας ταῖς ἀστραπαῖς, λάμψας ἐν τῇ Δύσει, ἐξεθάμβησας ἐμφανῶς, Δυτικῶν τὰς ὄψεις, τοὺς ὄρους τῶν Πατέρων, ὦ Μάρκε ρητορεύων, πυρίνη γλώττη σου.

20. *Εὐθύμιου Ὁσίου τοῦ Μεγάλου.*

Μεγαλυνάριον.

Ἐξ ἀκάρπου μήτρας ἀποτεχθεὶς, κατάκαρπος ὤφθης, τοῖς τοῦ Πνεύματος ἀγαθοῖς, δι' ὧν ἀγαθύνεις, Πατέρων τὰς χορείας, Εὐθύμιε παμμάκαρ, ἀσκήσας ἄριστα.

21. *Μαξίμου Ὁσίου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ Νεοφύτου Μάρτυρος.*

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θεοῦ Πνεύματος, τῇ ἐπομβρία, ρεῖθρα ἔβλυσας, τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὑπερκοσμίων δογμάτων πανεύφημε· θεολογῶν δὲ τοῦ Λόγου τὴν κένωσιν, ὁμολογίας ἀγῶσι διέλαμψας. Πάτερ Μάξιμε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἐκ σπαργάνων ἐπλήσθης τῆς θείας χάριτος, ὡσπερ νεόφυτον ἔρνος χαριτωθεὶς τὴν ψυχὴν, καὶ θαυμάτων αὐτουργὰς ξένων γενόμενος, ἠνδραγάθησας στερρῶς, δι' ἀγώνων ἱερῶν, Νεόφυτε Ἀθλοφόρε. Ἀλλὰ μὴ παύσῃ πρεσβεύων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκια.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῆς Τριάδος ἐραστῆς καὶ μύστης ἔνθεος
Ὁρθοδοξίας ἐκδιδάσκεις τὴν ἀκρίθειαν
Διὰ λόγου τε καὶ βίου ἠκριβωμένου
Τὸν Χριστὸν γὰρ ἐν δυοῖς τελείαις φύσεσιν
Ἐνεργείαις καὶ θελήσεσιν ἐκήρυξας.
Τοῖς βοῶσί σοι χαίροις μέγιστε Μάξιμε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐκ τοῦ ὄρους ἤστραψας, ἐν τῷ σταδίῳ, καὶ Χριστὸν ἐδόξασας, ἀθλητικαῖς σου ἀγωγαῖς, Μεγαλομάρτυς Νεόφυτε ὄθεν ἐδέξω, τὸν ἀφθαρτον στέφανον.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις εὐσεβείας στήλη λαμπρά, καὶ θεολογίας, ἐπιστήμων θεοειδῆς· χαίροις ζωηφόρων, δογμάτων μυστογράφε, Μάξιμε θεηγόρε, σοφίας τρόφιμε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Νέος ὢν τῷ σώματι κομιδῇ, τὸν ἀρχαῖον ὄφιν, ἐτροπώσω μαρτυρικῶς· ὄθεν ἐδοξάσθης, τῇ θεῷ χορηγία, Νεόφυτε τρισμάκαρ, πιστῶν ἀντίληψις.

22. Ἀποστόλου Τιμοθέου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου Ὁσιομάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Το Ὁσιομάρτυρος.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τὴν πλάνην ἀφέμενος, τὴν τῶν Περσῶν νουνεχῶς, τῇ πίστει προσέδραμες, τῇ τοῦ Χριστοῦ εὐσεβῶς, σοφῇ Ἀναστάσιε· ὄθεν

καὶ ἐν ἀσκήσει, διαπρέφας ἐνθέως, ἤθλησας ὑπὲρ φύσιν, καὶ τὸν ὄφιν καθεῖλες· διὸ διπλῶ στεφάνῳ, θεόθεν ἐστεφάνωσαι.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Παύλου ἐχρημάτισας μαθητῆς, Τιμόθεε μάκαρ, ὡς Ἀπόστολος εὐκλεής· θείων δὲ χαρίτων, ἐπλήσθης ἐναθλήσας, Χριστοῦ Ὁσιομάρτυς, ὦ Ἀναστάσιε.

23. Κλήμεντος Ἀγκύρας Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀγαθαγγέλου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἀγ. Ἀγαθαγγέλου.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς ἀγαθῶν ἀγγελίων προμηθεά, τῆς πρὸς ἡμᾶς τοῦ Ἰησοῦ εὐσπλαγχνίας, χαρμονικῶς ὕμνουμέν σε Μαρτύρων στερρέ· σὺ γὰρ Ἀγαθάγγελε, ἐναθλήσας νομίμως, στάσεως ἠξίωσαι, τῆς Ἀγγέλων ἀξίως· μεθ' ὧν πρεσβεύεις πάντοτε Χριστῷ, πάσης ρυσθῆναι, ἡμᾶς περιστάσεως.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ἀγ. Ἀγαθαγγέλου.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐν ἀθλήσει ἄγγελος, μάκαρ ἐδείχθης, ἐνεγκῶν ὡς ἄσαρκος, τῶν ἀλγηδόνων τὰς ποινάς· ἔθεν Χριστὸς Ἀγαθάγγελε, ὑπερφουὸς σε ἠξίωσε χάριτος.

Μεγαλυνάριον

Τοῦ ἁγ. Κλήμεντος.

Βότρυας ἐνέγκας ζωοποιούς, ἄθλων γεωργία, ὡς περ μπελος εὐκαρπής, οἶνον ἀποστάζεις, ἀρρήτου κοινωνίας, μυσταγωγῆ τοῦ Λόγου, Κλήμη πανάριστε.

Τοῦ ἁγ. Ἀγαθαγγέλου.

Φέγγει ἀληθείας καταυγασθεῖς, υἱὸς φωτὸς ὠφθης, δι' ἀγῶνων μαρτυρικῶν· ἔθεν ὡς Χριστοῦ σε, γενναῖον στρατιωτήν, ὕμνουμέν ἐπαξίως, ὦ Ἀγαθάγγελε.

24. Ξένης Ὁσίας.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Ὁσίας πίστεως.

Ξένην ἠγυσας, ζῶην ἐν κόσμῳ, ξένην ἔσχηκας, προσηγορίαν, ὑπεμφαίνουσαν τῇ κλήσει τὸν τρόπον σου· σὺ γὰρ νυμφίον λυπούσα τὸν πρόσκαιρον, τῷ ἀθανάτῳ δόσιως νενύμφευσαι. Ξένη ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Θάλαμον λιπούσα τὸν νυμφικόν, ξενοτρόπως Μήτηρ, ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, ᾧ καὶ νυμφευθεῖσα, τῇ ξένη βιοτῇ σου, ὦ Ξένη πανολβία, ἡμῶν μνημόνευε.

25. Γρηγορίου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις ὁ οὐράνιος θεὸς νοῦς, στόμα τὸ πυρίπνουν, ὁ τῆς χάριτος ὀφθαλμὸς, σάλπιγξ εὐσεβείας, πηγὴ θεολογίας, ὑπερκοσμίων μύστης, σοφὲ Γρηγόριε.

26. Ξενοφώντος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ὁσίων.

Ἀπολυτίκιον.

ᾠχος δ'. Ὁ ὑμνωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς γενεὰ εὐλογητῇ τῷ Κυρίῳ, τῆς οὐρανόθεν ἠξιώθησαν δόξης, ἀσκητικῶς δοξάσαντες Χριστὸν ἐπὶ τῆς γῆς, Ξενοφῶν ὁ δίκαιος, καὶ ἡ τοῦτου συμβία, σὺν τοῖς ἀριστεύουσιν, ἱεροῖς αὐτῶν τέκνοις· οὗς εὐφημοῦντες εἴπωμεν φαίδρως· χαίροις Ὁσίων, χορεία τετράριθμε.

Μεγαλυνάριον.

Ρίζα ἀγλαόκαρπος καὶ σεπτῇ, Ξενοφῶν ἐδείχθη, σὺν εὐνέτιδι τῇ σεμνῇ, ἔχοντες ὡς κλάδους, τὴν τῶν υἱῶν δυάδα, μεθ' ὧν τῷ Θεῷ Λόγῳ, κατηκολούθησαν.

27. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

Μεγαλυνάριον.

Ἦκεν ἐκ Κομάνων λαμπροφανῶς, τὸ σεπτὸν σου σκῆνος, ὡς ἐστία ἀγιασμοῦ, τέρπον καὶ πλουτίζον, χαρίτων χρυσοουργία, τὴν Ἐκκλησίαν πάσαν, Πάτερ Χρυστόστομε.

28. Ἐφραίμ Ὁσίου τοῦ Σύρου.

Ἀπολυτίκιον.

ᾠχος γ'. Θείας πίστεως.

Ρεῖθρον ἄυλον, ἐν τῇ ψυχῇ σου, τὸν ζώηρρυτον, πλουτήσας φόβον, κατανύξεις κρατῆρ ἀναδέδειξαι· θθεν ἡμᾶς πρὸς ἡθῶν τελειότητα, τοῖς ἱεροῖς σου ρυθμίζεις διδάγμασιν. Ἐφραίμ δοιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρῆσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

ᾠχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῆς σοφίας ὑποφήτην θεορρήμονα
Καὶ μετανοίας ἀληθῶς σάλπιγγα ἔνθεον
Εὐφημοῦμέν σε οἱ δοῦλοι σου θεοφόρε.

Ἄλλ' ὡς θεῖος θεωρὸς Χριστοῦ τοῦ βήματος
Ἐν τῇ κρίσει ἀκατάκριτόν με φύλαξον
Ἴνα κράζω σοί, χαίροις Πάτερ Ἐφραίμ σοφέ.

Μεγαλυνάριον.

Σάλπιγγι τῶν λόγων σου τῶν σοφῶν, πρὸς ἔνθεον φόδον,
διεγείρεις πᾶσαν ψυχὴν· σὺ γὰρ τῆς δευτέρας, τοῦ Λόγου ἐμφα-
νείας, τὸν τρόπον προσημαίνεις, Ἐφραίμ Πατὴρ ἡμῶν.

**29. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων Ἰγνατίου Ἀντιο-
χείας Ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου.**

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σιαυρῷ.

Ὡς θησαυρὸν πλουτοποιῶν δωρημάτων, τὴν τῶν λειψάνων
σου μυρίπνοον θήκην, τῇ Ποίμνῃ σου μετήγαγον ἐκ Ρώμης εὐσε-
θῶς· ἥσπερ τὴν ἐπάνοδον, ἐορτάζοντες πόθῳ, χάριν ἀρούμεθα,
πολλαπλῶν ἰαμάτων, τοὺς σοὺς ἀγῶνας μέλλοντες αἰεὶ, Ἱερομάρ-
τυς Ἰγνάτιε ἔνδοξε.

Μεγαλυνάριον.

Χάριν ἀναδύζει οἷα πηγῇ, δωρεῶν ἀύλων, ἢ σὴ θήκη ἢ
εὐαγῆς, καὶ σωμάτων πάθη, καὶ καρδιῶν τοὺς σπίλους, αἰεὶ ἀνα-
καθαίρει, Πάτερ Ἰγνάτιε.

**30. Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν : Βασιλείου τοῦ Μεγάλου,
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.**

Μεγαλυνάριον.

Ρήτορες σοφίας θεοειδεῖς, στύλοι Ἐκκλησίας, οὐρανίων
μυσταγωγοί, Βασιλεῖε Πάτερ, Γρηγόριε θεόφρον, καὶ θεῖε
Ἰωάννη, κόσμῳ ἐδείχθητε.

31. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σιαυρῷ.

Ὡς Ἀθλοφόροι εὐκλεεῖς τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἰατῆρες τῶν
ψυχῶν καὶ σωμάτων, Ἀναργυροὶ ἐκλάμπετε ἐν πάσῃ τῇ γῇ,
νόσων μὲν ἰώμενοι, ἀνωδύνας τὰ βάρη, χάριν δὲ πορίζοντες, τοῖς
βωῶσιν ἀπαύστως· χαίρετε κρῆναι θεῶν δωρεῶν, Κύρε θεόφρον,
καὶ Ἰωάννη ἔνδοξε.

Μεγαλυνάριον.

Χαίρετε πασχόντων θεραπευταί, Κύρε θεοφόρε, Ἰωάννη τε
θαυμαστέ· δωρεὰν γὰρ πᾶσι, παρέχοντες ἰάσεις, εὐεργετεῖτε
πάντας, ὡς χριστομίμητοι.

Μοναχὸς ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΗΣ

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΖΩΗ

Ἡ Κατασκήνωση τῆς «Μεταμορφώσεως» Πλάκας.

Ἡ Κατασκήνωση τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου «Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος» τῆς Πλάκας λειτουργεῖ ἀνελλιπῶς ἀπὸ τὸ θῆρος τοῦ 1946 εἰς μονίμους ἐγκαταστάσεις τῶν Ἀλυκῶν Ἀναβύσσου, εὐγενῶς παραχωρούμενας ὑπὸ τῆς Διοσεως Ἀλυκῶν τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας.

Ἡ διάρκεια τῆς Κατασκήνωσεως εἶναι 46 ἡμερῶν, 23 διὰ τὰ ἄρρενα καὶ 23 διὰ τὰ θήλεα. Τὰ παιδιά προσλαμβάνονται ἐκ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν τῆς Ἑνορίας τῶν φοιτῶντων τακτικῶς εἰς τὰ Κατηχητικά Σχολεῖα τοῦ Ναοῦ καὶ ἀπὸ ἡλικίας 6 μέχρι 12 ἐτῶν. Ὡς στελέχη λαμβάνονται μέλη τῆς «Ἐνώσεως Φιλαρέτων Νεανίδων» τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Αἰκατερίνης τῆς Πλάκας, ἀμισθί ἐργαζόμενα.

Ἡ διατροφή τῶν παιδιῶν εἶναι πλήρης. Τὸ πρωτὶ, γάλα «ἐβαπορῆ» μὲ κακάο. Τὴν 10 π.μ., βούτυρο φρέσκο, τυρὶ καὶ κομπόστα. Δύο γεύματα τὴν ἑβδομάδα μὲ κρέας καὶ δύο μὲ ψάρι. Τὸ ἀπόγευμα, ριζόγαλο καὶ τὸ βράδυ ἐκτὸς τοῦ δείπνου καὶ ἐν αὐτῷ τῆς ἡμέρας. Καθημερινῶς παρέχεται εἰς τὸ μεσημβρινόν γεῦμα φροῖτον. Τὰ ἐξοδα καταβάλλονται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰς συνδρομὰς πρὸς τὸ Φιλόπτωχον Ἑνοριακὸν Ταμεῖον τῶν Ἑνοριτῶν καὶ ἀπὸ τὴν σοβαρὰν ἐνίσχυσιν εἰς εἶδος ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τὴν φροντίδα διὰ τὴν ἀριάν λειτουργίαν τῆς Κατασκήνωσεως ἔχουν, ἐκτὸς τοῦ Ἐφημερίου αἰδεσ. Μαρ. Δαπέργολα, καὶ τὸ εὐσεβὲς καὶ φιλόνητροπον ζεῦγος τῶν κ.κ. Γεωργίου καὶ Ἐλένης Κατερινοπούλου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου, ἐκτὸς τῆς μερίμνης τῆς διὰ τὴν ἀριάν εἰς ποσότητα καὶ ποιότητα διατροφῆν, ἀποβλέπουσα ταυτοχρόνως καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν παιδιῶν τῆς Ἑνορίας, καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως παρῶσχη εἰς αὐτὰ πᾶν μέσον συντελοῦν εἰς τὴν ψυχικὴν τῶν ἀνάπλασιν. Οὕτω παρακολουθοῦν ταῦτα δις τῆς ἑβδομάδος κατηχητικά μαθήματα, ἐκκλησιάζονται τακτικῶς καθ' ἑκάστην Κυριακὴν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ χωρίου Νέα Φώκαια καὶ ἀκροῶνται διαφόρων ψυχοφελῶν ἀναγνωσμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατασκηνωτῶν ἐφέτος ἀνήλθεν εἰς 94, τῶν δὲ στελεχῶν καὶ τοῦ ὑπηρετικῶ προσωπικοῦ εἰς 9.

— II —

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ TAKE

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ. Σ. τοῦ TAKE τῆς 11-11-54 ἐχορηγήθησαν αἱ ἑξῆς συντάξεις.

- α') Δόγω γήρατος : Εἰς τοὺς αἰδ. Ἱερεῖς 1) Ταμπακάκη Νικόλαον τοῦ Γεωργίου, ἐφημέριον ἑνορίας Παναγίας Ἱ. Ε. Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου, ἐκ δραχ. 523 μηνιαίως ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1954. 2) Μοργαρίτην Φώτιον τοῦ Γεωργίου, τέως ἐφημέριον Μυτιληνῶν Ἱ. Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας, ἐκ δραχμῶν 561 ἀπὸ 1 Σηβρίου 1954. 3) Κωνσταντόπουλον Θεοδοσίον τοῦ Δημητρίου, τέως ἐφημέριον ἑνορίας Ἀδαμίου Ἱ. Μητροπόλεως Ἀργολίδος, ἐκ δραχ. 523 ἀπὸ 1 Σηβρίου 1954. 4) Χατζηδήμου Κυριαζὴν τοῦ Ἰωάννου, τέως ἐφημέριον ἑνορίας Ἀράτου Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωनीας, ἀπὸ 1 Σηβρίου 1954 ἐκ δραχ. 523 μηνιαίως. 5) Κουτσὸν Στυλιανὸν τοῦ Κωνσταντίνου, τέως ἐφημέριον Χώρας-Σά-

μου Ἰ. Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας, ἐκ δραχ. 523 μηνιαίως ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1954. 6) Χριστίδην Μιλτιάδην τοῦ Χριστοῦ, τέως ἐφημέριον Ἀγ. Ἀποστόλων Ἐάνθης Ἰ. Μητροπόλεως Ἐάνθης, ἐκ δραχ. 523 μηνιαίως ἀπὸ 1 Σβρίου 1954. 7) Πισίτην Ἰγνάτιον τοῦ Θεοδώρου, τέως ἐφημέριον ἐνορίας Παμφύλων Ἰ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης, ἐκ δραχ. 523 μηνιαίως ἀπὸ 1 Σβρίου 1954.

β') Δόγω θανάτου τοῦ προστάτου εἰς τὰς κυρίας: 1) Πρεσβ. Χριστίαν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Πέτρου Κατσιριώτου, τέως ἐφημερίου ἐνορίας Περδικονερίου Ἰ. Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, ἐκ δραχ. 422 ἀπὸ 8 Σβρίου 1954. 2) Πρεσβ. Βασιλικὴν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Ἀντωνίου Βλασσᾶ, τέως ἐφημερίου ἐνορίας Ἀνδριταίνης Ἰ. Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, ἐκ δραχ. 593 μηνιαίως ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1954. 3) Πρεσβ. Χρυσὴν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Νικολάου Μανιαδῆ, τέως ἐφημερίου ἐνορίας Ἀστυράκη Ἰ. Μητροπόλεως Κρήτης, ἐκ δραχ. 419 μηνιαίως ἀπὸ 4 Σβρίου 1954. 4) Πρεσβ. Ζωὴν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Ἰωάννου Παπαλαζάρου, τέως ἐφημερίου ἐνορίας Λαιμοῦ Ἰ. Μητροπόλεως Φλωρίνης, ἐκ δραχ. 472 μηνιαίως ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1954. 5) Πρεσβ. Εὐσταθίαν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Γεωργίου Φρέντζου, τέως ἐφημερίου ἐνορίας Πειραιῶς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐκ δραχ. 573 μηνιαίως ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1954. Ἐπίσης εἰς τὴν ὄρφανὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Κωνσταντίνου Θεοδωρίδου Ἐλευθερίαν, τέως ἐφημερίου Ἰ. Ν. Εὐαγγελιστρίας Περιστερίου Ἀττικῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δραχ. 490 μηνιαίως ἀπὸ 12 Σβρίου 1954.

Μεταβιβάσθη δὲ ἡ σύνταξις τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Ἰωάννου Ἐμμ. Σφροδέρα ἐπ' ὀνόματι τῆς πρεσβυτέρας του Ἐανθῆς ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1954 ἐκ δραχ. 462 μηνιαίως.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἐχορηγήθη ἐφ' ἅπαξ βοήθημα εἰς τοὺς αἰδес. Ἱερεῖς: 1) Νικόλαον Ταμπακάκην δραχ. 2.910, 2) Φώτιον Μαργαρίτην δραχ. 2.910, 3) Θεοδόσιον Κωνσταντόπουλον δραχ. 2.910, 4) Κυριαζὴν Χατζηδήμου δραχ. 2.910, 5) Στυλιανὸν Κουτσὸν δραχ. 2.920, 6) Μιλτιάδην Χριστίδην δραχ. 2.910, καὶ 7) Ἰγνάτιον Πισίτην δραχ. 2.910. Εἰς τὰς πρεσβυτέρας κυρίας: 1) Χριστίαν Κατσιριώτου δραχ. 1.520, 2) Βασιλικὴν Βλασσᾶ δραχ. 2.510, 3) Χρυσὴν Μανιαδῆ δραχ. 1.680, 4) Ζωὴν Παλαζάρου δραχ. 2.280, 5) Εὐσταθίαν Φρέντζου δραχ. 2.930 καὶ τὴν δίδα Ἐλευθερίαν Θεοδωρίδου, ὄρφανὴν Ἱερέως δρ. 2.910.

Οἱ αἰδεσιμώτατοι Ἐφημέριοι ἔχουν ὑποχρέωσιν ἱερὰν καὶ συμφέρον καὶ ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῶν οἰκογενειῶν των νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ ἔγκαιρον ἀπόδοσιν τῶν πρὸς τὸ TAKE εἰσφορῶν τῶν Ναῶν των. Πᾶσα παραμέλησις ἢ καταστρατήγησις αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος ἀποτελεῖ ἔγκλημα βαρύτατον.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αίδεο. Νικόλαον Γλυκόν, Εὐαγγελισμὸν Καρόστον : Διεύθυνσις ἀποστολῆς περιοδικῶν διωρθώθη ἀντικατάστασις Τζαναβάση διὰ Γιαννακάζου ἐγένετο.—**Αίδεο. Φίλιππον Δημοϊκού, Ἀμπελοχώριον Καλαμπάκας :** Συνδρομὴ σας διὰ τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» κρατεῖται ἐκ τοῦ μισθοῦ σας (κρατῆσις 1 οιο) διότι ἀποστέλλεται ὑποχρεωτικῶς πρὸς ἅπαντας τοὺς ἰσοεῖς.—**Αίδεο. Ἐφημέριον Κοιμήσεως Θεοτόκου, Μαλοῦνιον Θεσπρωτίας :** «Μέγα Ὁρολόγιον» σὰς ἀπεστάλη μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. Πάντα τὰ λοιπά, πλὴν Μηναίον μὴ ὑπάρχοντος, δυνάμεθα νὰ σὰς προμηθεύσωμεν παρ' ἄλλων ἐκδοτῶν, ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου των ὡς ἐξῆς: Τριψίδιον δρχ. 160, Πεντηκοστάριον δρχ. 160 καὶ Παρακλητικὴ δρχ. 180.—**Αίδεο. Γεώργιον Καμπάνην, Ρόδον :** Ζητούμενα βιβλία καὶ τεύχη Περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» σὰς ἀπεστάλησαν. Διὰ καταβαλλομένους δὲ πρὸς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κόπους συγχαίρομεν θερμῶς.—**Αίδεο. Ἰάκωβον Σταθούλην, Βροσία Πολυγύρου :** Δραχμαὶ 12 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις· εὐχαριστοῦμεν.—**Αίδεο. Ἰωάννην Νομικόν, Ποταμόν Ἀμοργοῦ :** Δραχμαὶ 62 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις. Ναὸς σας ἐνεγράφη διὰ 40 φύλλα «Φωνῆς Κυρίου» ἐβδομαδιαίως.—**Αίδεο. Πολύκαρπον Χατζημιχαήλ, Βασιλικὰ Λέσβου :** Γράφατέ μας τὴν προηγουμένην σας θέσιν, ἵνα ἐπιφέρωμεν τὴν ἀλλαγὴν.—**Αίδεο. Μωτάτου Σπηλ. Ἀλεξόπουλον, Βασιλικὸν Τριφυλλίας :** Χρῆστον Ματζούκαν, Λιποχώριον Ἐδέσης· Παναγ. Σακελλαρόπουλον, Πλάτανον Αἰγιαλίας· καὶ Νικόλαον Κίτσον, Ρσίκια Ἀρτης: Ἀποσταλῆσαι συνδρομαὶ ἐλήφθησαν διὰ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» καὶ σὰς ἀπεστάλησαν αἱ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις, πᾶσαι δὲ αἱ μεταβολαὶ ἐγένοντο. Θεσμὸν ἐνδιαφέρον σας πολὺ μᾶς συγκινεῖ· σὰς συγχαίρομεν θερμῶτα.—**Αίδεο. Περ. Λάγκαν, Μεγαλοχώριον Μυτιλήνης :** Ζητούμενος τιμοκατάλογος σὰς ἐστάλη· λάβετε ὑπ' ὄψιν, οὗ αἱ ἐν αὐτῷ τιμαὶ τῶν βιβλίων ἠξήθησαν τώρα κατὰ 20 οιο. Ζητούμενη «Φυλλάδα» ἐξηνηλήθη. Τὰ καλά σας λόγια διὰ τὰς προσπάθειάς μας μᾶς συγκινοῦν καὶ μᾶς ἐνθαρρύνουν· σὰς εὐχαριστοῦμεν.—**Αίδεο. Μιχαήλ Δινοξυλάκην, Ρέθυμνον Κρήτης :** Πρὸς τακτοποίησιν τῆς νέας σας διευθύνσεως, γράφατέ μας, παρακαλοῦμεν, καὶ τὴν παλαιάν σας τοιαύτην.—**Αίδεο. Ἰωάννην Κολλάρον, Ἀπό Χωριὰ Τήνον :** Ἰ. Ναὸς σας ἐνεγράφη συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 50 φύλλα ἐβδομαδιαίως· ἕκαστον φύλλον τιμᾶται, ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν, 5 λεπτά. Ἀντίτιμον ἀποστελλομένον καὶ ἔξοδα ἀποστολῆς δύνασθε νὰ ἐμβάξητε μηνιαίως διὰ ταχῆς ἐπιταγῆς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ φύλλον.—**Αίδεο. Εὐθύμιον Σαραντάκην, Κόμιναν Μονεμβασίας :** Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ 20 τεύχη εἰς «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» καὶ σὰς ἀπεστάλησαν 20 σειραὶ εἰκόνας τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐνδιαφέρον σας διὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα μᾶς συγκινεῖ· θερμοτάτα σὰς συγχαίρομεν.—**Αίδεο. Μιχαήλ Δασκαλάκην, Σίββαν Ἠρακλείου :** Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ 40 τεύχη εἰς «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» καὶ σὰς ἀπεστάλησαν τὰ ζητούμενα σήματα καὶ σημειωματάρια μετὰ σχετικοῦ χροσωτιοῦ. Διὰ τὴν «Φωνὴν Κυρίου» δύνασθε νὰ ἐγγράφητε συνδρομητὴν τὸν Ναόν σας, δι' ὥρισμένον ἀριθμὸν φύλλον ἐβδομαδιαίως πρὸς 5 λεπτά ἕκαστον φύλλον· σὰς ἀποστέλλομεν τινα δωρεάν ὡς δεῖγμα. Θερμοτάτα σὰς συγχαίρομεν διὰ τὸ θεσμὸν ἐνδιαφέρον σας τόσον διὰ τὰ Κατηχητικὰ ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἐν τῇ ἐνορίᾳ σας τῆς θρησκ. ζωῆς γενικῶς.—**Αίδεο. Χρῆστον Παπαγεωργίου, Ρεντῖναν Καρδίτης :** Δραχμαὶ 115 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενα σήματα σὰς ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως.—**Αίδ. Ἀντώνιον Καστανᾶν, Ἀνδρότσιαναν :** Δραχμαὶ 15 ἐλήφθησαν καὶ σὰς

εστάλη σχετική εξοφλήσις· εὐχαριστοῦμεν.—**Αἶδεο.** Στυριδῶνα Παπαδάκην, Γέφυρον Ἡρακλείου: Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ· ἐπικολούθησε λήψις 50 δραμῶν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἀπόδειξις· σὰς ἐχρῶσαμεν μὲ δρχ. 10, τῶν βιβλίων ἀναμνηθέντων κατὰ 20 ολο ἐν τῷ μεταξύ.—**Αἶδεο.** Ἄθαν. Γ. Παπαδόπουλον, Σπαρτιάτην Φιδιώτιδος: Ἐνεγράφητε εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησίας» ἀπὸ 1-11-54, διαγράφετός τοῦ προκατόχου σας.—**Αἶδεο.** **Εὐάγγελον Δημόπουλον,** Ἀργυριανὸν Προβέξης: Δὲν δύνασθε ν' ἀποχωρήσετε τῆς ὑπηρεσίας παρὰ μὲτὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 70οῦ ἔτους, παρεκτός λόγου ὑγείας βεβαιουμένου ὑπὸ δύο ἰατρῶν ἐνόρκως κλπ. Ὁ καθορισμὸς τῆς συντάξεώς σας γίνεται βάσει τῶν εἰῶν μετοχῆς εἰς τὸ TAKE, καὶ οὐχὶ τῶν εἰῶν τῆς ὑπηρεσίας· δύνασθε ὅμως νὰ ἐξαγοράσετε 7 ἔτη ὑπηρεσίας πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ TAKE. Τὸ ποσὸν συντάξεως θὰ εἶναι ἀνλόγον πρὸς τὴν κατηγορίαν, εἰς ἣν ἀνήκετε.—**Αἰδεσμιωτάτους Γεώργιον Γιαννάκον, Μήδειαν Ναυπλίου Ἰωάννην Ἀθανασιάδην, Παναγίαν Ἐδέσσης Ἰωάννην Παναγιόπουλον, Ζαχάρω Ὀλυμπίας Ἀθανάσιον Ἰωάννου, Ἐπισκοπὴν Ἐδέσσης καὶ Βασίλειον Βαλῆν, Λέκκα Σάμου:** Εἰσπραχθεῖσαι συνδρομαὶ διὰ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις. Τὸ ἐνδιαφέρον σας πολὺ μᾶς συγκινεῖ καὶ θερμῶς σὰς εὐχαριστοῦμεν.—**Αἰδεσμι.** **Ἀνδρέαν Μαυροειδῆν, Περιβόλια Ὀλυμπίας Ἰωάννην Παναγιωτοῦνάκον, Ξηροκάμπιον Λακεδαιμόνος Νικόλ. Μαρκαντωνάκην, Καρυδιον Σητείας καὶ Στυριδ. Σταυρόπουλον, Μαρούλαν Σπάρτης:** Εἰσπραχθεῖσαι μερίμνη σας συνδρομαὶ διὰ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις, Προτεινόμενα μεταβολαὶ ἐπραγματοποιήθησαν. Θερμὸν ἐνδιαφέρον σας μᾶς συγκινεῖ, διὸ καὶ σὰς συγχαίρομεν θερμότητα.—**Αἶδεο.** **Ἰωάννην Δημ. Χουλιαν,** Ἐλαιοχώριον Κυνορίας: Πρὸς τακτοποιήσιν σας εἰς τὸ TAKE δέον νὰ καταβάλετε καθυστερουμένης ὀφειλᾶς σας ἕκ δρχ. 1.197.—**Αἶδεο.** **Γεώρ. Ἀποστολάκην, Λαγκαδῶν Θεσβλίνης:** Βάσει καταστάσεως Ἰ. Μητροπόλεως σας, καθ' ἣν ἀπεσπάσθητε Ἀγίους Ἀναργύρους, ἐστάλη ἐκτὶ περιοδικὸν «Ἐκκλησία». Ἡδὴ διωρθώθη ἀποστολὴ. Πρὸς τακτοποιήσιν σας εἰς TAKE δέον νὰ καταβάλετε δρχ. 1.291.50.—**Αἶδεο.** **Δημ. Κόκκαλην, Στεφανόβουνον Ἐλασσόνας:** Ἐξερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε σύνταξιν 502 δρχ. καὶ ἐφ' ἅπαξ δρχ. 3.000, ἀφοῦ πρῶτον καταβάλετε εἰς τὸ TAKE καθυστερουμένης ὀφειλᾶς σας ἕκ δρχ. 1.550. Ἄν δύνασθε, ἀναβάλετε ἀποχώρησιν, διότι, ὡς πληροφροῦμεθα, πρόκειται ν' ἀξήθη τὸ ἐφ' ἅπαξ.—**Αἶδεο.** **Στέφανον Ρότην, Δράξην Μαντουλίου:** Δραγμαὶ 25 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενοι τόμοι «Ἐφημερίου» σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως.—**Αἶδεο.** **Κ. Μπόλλον, Ράχες Στυλίδος:** Δραγμαὶ 60 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενα σημάτα Κατηχητικῶν σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως.—**Αἶδεο.** **Δημ. Παπάκώσταν, Μηλιανὰ Ἄρτης:** Δραγμαὶ 50 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις. Βοηθητικὰ Κατηχητικῶν σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. Συγχαίρομεν διὰ θερμὸν ζήλόν σας ὑπὲρ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.—**Αἶδεο.** **Κων. Μενοῦνον, Ἀκράταν Αἰγιαλείας:** Ἐνηργήσαμεν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας. Θερμὸν ἐνδιαφέρον σας διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα μᾶς συγκινεῖ, διὸ καὶ σὰς συγχαίρομεν θερμότητα.—**Παγοσιολ. Φιλόθεον Βουζουεράκην, Θεσβλίνην:** Ἀλλαγὴ διευθύνσεως ἐγένετο.—**Αἶδεο.** **Δοτέριον Χουλιάρου, Λάρισσα:** Εἰσπραχθεῖσαι συνδρομαὶ διὰ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» μετὰ καταστάσεως καὶ στελεχῶν ἐλήφθησαν ἅπασαι αἱ ἐν τῇ καταστάσει μεταβολαὶ ἐτακτοποιήθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν ἕτερα διπλότυπα εἰσπράξεως. Καταβαλλόμενοι ὑφ' ἡμῶν κόποι διὰ τὸ Περιοδικὸν μᾶς ἐνθουσιάζουν, διὸ καὶ σὰς συγχαίρομεν θερμότητα.—**Αἶδεο.** **Σωτήριον Γράφαν,**

Περαζόριον Ἰθάκης: Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ 25 φύλλα μηνιαίως εἰς «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά». Συνδρομὴν σας δύνασθε νὰ ἐμβάσετε κατὰ τοῖμίμνον.—**Αἶδεο. Βασίλειον Σημαντήραν, Καληδονίαν Κισσάμου:** Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς τῆς «Φωνῆς Κυρίου» διὰ 125 φύλλα ἐβδομαδιαίως ἀπὸ 1 Δεβρίου.—**Αἶδεο. Ν. Σωτηρόπουλον Ἑλληνικὸν Ἀργολίδος:** Ἐδοποιήθη ὁ ἀρμόδιος νὰ σὰς σταίῃ τὸ ζητούμενον φύλλον. «Φωνὴ Κυρίου» ξητακοποιήθη.—**Αἶδεσιμ. Χρῆστον Ματζούκαν, Αἰπόλον Ἐδέσσης, καὶ Ἰωάννην Βολέσσην Πετριὰν Σκύδρας:** Συνδρομαὶ διὰ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις. Συγχαίρομεν διὰ ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ Περιοδικοῦ καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.—**Αἶδεο. Χριστόφ. Τζανιδάκην, Χαμάντζι Λασηθίου:** Δραχμαὶ 25 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν ζητούμενα βιβλία μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως καὶ τιμοκαταλόγου.—**Πανοσιολ. Χρυσ. Γιαλούρη, Ἁγ. Δημήτριον Ἀμπελοκήπων:** Ζητηθέντες 40 ἡμεροδείκτια σὰς ἐστάλησαν.—**Αἶδεο. Στ. Παπαδάκη, Καρὸς Κισσάμου:** Ὅφείλετε εἰς τὸ TAKE πρὸς τακτοποιήσιν σας δραχ. 5.403. Οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἢ ἐκ τοῦ TAKE σύνταξις σας λόγῳ τῆς ιδιότητός σας ὡς πολιτικοῦ συνταξιούχου.—**Αἶδεο. Ἀγαθάγγελον Χαραλαμπίδην, Νεοχωρόπουλον Γιδά:** Ζητήσατέ το παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου σας δι' αἰτησῶς σας, συνοδευομένης μὲ πιστοποιητικὸν λατροῦ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας σας καὶ τῆς ἀνάγκης ἀλλαγῆς κλίματος καὶ ἐκείνος θὰ κρίνῃ, ἂν δύναται νὰ τὸ πράξῃ.—**Αἶδεο. Ἐμμαν. Σπ. Κεντρωτῶν, Ζεφυριάν Μήλου:** Σὰς ἀποστέλλομεν ζητούμενα φυλλάδια καὶ τὸν τιμοκατάλογον. Δύναται ὁ ἱερός ναός σας ν' ἀγοράσῃ βιβλία τῆς Ἄποστ. Διακονίας μὲ εὐκολίας πληρωμῆς. Μηναῖα πρόκειται νὰ ἐκδώσῃ προσεχῶς. Διόρθωσις διευθύνσεως ἐγένετο.—**Αἶδεσιμ. Πολύκαρστον Χατζημιχαήλ, Σκούνταν Ἀγιάσου, καὶ Δ. Φωτακίδην, Κωνσταντινάτων Σερρών:** Ἀλλαγὴ διευθύνσεως ἐγένετο.—**Αἶδεο. Κ. Τσιώταν, Ἐλατόβροσσην Ναυπακτίας:** Σὰς ἐπιστοφόμεν πάλιν τὰς ἐπιστοφάσας εἰκόνας. Ἐκάστη σειρὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ 14 εἰκόνας καὶ ἐκάστη εἰκὼν ἀνταποκρίνεται εἰς δύο μαθήματα ἧτοι ἐν ὄλῳ 28 μαθήματα, ἐξ ὧν τὰ 20 περιέχονται εἰς τὸ ἀποσταλὲν Α' τεύχος Βοηθητικοῦ Κατηχ. Σχολείου καὶ τὰ 8 εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον Β' τεύχος. Λαμβάνετε λοιπὸν 25 σειρὰς διὰ 25 μαθητὰς ἧτοι 25 X 14 = 350. Ἄμα τῇ ἐξαντήσῃ τοῦ Α' τεύχους ζητήσατε νὰ σὰς ἀποστείλωμεν τὸ Β' τεύχος.—**Αἶδεο. Ἀθανάσιον Ρούκαλην, Φλώριαν:** Ζητούμενα διὰ 97 11-11-54 σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—**Αἶδεο. Μιχαὴλ Νασόπουλον, Ἀραγόζαναν Πατρῶν:** Ἡ μερίς σας εἰς τὸ TAKE εἶναι ἐν τάξει δὲν ὀφείλετε τίποτε.—**Αἶδεο. Κων)νον Ἀντίοχον, Φουνιάτα Παζῶν:** Δραχ. 40 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις· εὐχαριστοῦμεν. Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ 50 φύλλα «Φωνῆς Κυρίου» ἐβδομαδιαίως.—**Αἶδεο. Χρῆστον Μάτσιαν, Στανουσκιάδιον Πωγωνίου:** Ἐγένετο κατ' ἐπιθυμίαν Ἐκκλησιαστικοῦ σας Συμβουλίου. Ὅφείλετε διὰ «Φωνῆν Κυρίου» δραχ. 35· ταύτας δύνασθε νὰ ἐμβάσετε διὰ ταχῆς ἐπιταγῆς, ἵνα σὰς ἀποστείλωμεν τὴν ἐξόφλησιν μμνονωμένοι συνδρομηταὶ δὲν ἐγγράφονται.—**Αἶδεο. Στυλ. Μαργαρινάκην, Ἀνατολὴν Ἰεραπίτρας:** Ἄπαντα τὰ ζητούμενα βιβλία κλπ. σὰς ἐστάλησαν, πλὴν ἐνὸς ἐξαντήθέντος. Τὰ καλὰ σας λόγια πολὺ μᾶς συγκινοῦν καὶ μᾶς ἐνθαρρύνουν. Θερμότητα σὰς εὐχαριστοῦμεν.—**Αἶδεο. Στυλιανὸν Πατεράκην, Σφάκαν Σητείας:** Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ 30 τεύχη εἰς «Τὰ Χαρ. Παιδιά» μηνιαίως. Ἐνδιαφέρον σας διὰ οἰκογενειακὸν Περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» πολὺ μᾶς συγκινεῖ καὶ θερμῶς σὰς εὐχαριστοῦμεν.—**Αἶδεο. Μιχαὴλ Δασκαλάκην, Σίββαν Ἡρακλείου:** Δραχμαὶ 60 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις. Ὅμοίως σὰς ἐστάλη ζητούμενον βιβλίον μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—

Αίδεο. Θεοδ. Γεωργακόπουλον, 'Αετοράχην Γορτυνίας: 'Ενεγράφητε εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» δι' 25 φύλλα εβδομαδιαίως. Τιμὴ φύλλου ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν λεπτὰ 5.—**Αίδεο.** Συνέσιον Μιχαλόπουλον, 'Αγ. Γεώργιον Πυργιώτικα (Ναυπλίας): Δι' ἀλλαγὴν διευθύνσεώς σας δέον γὰ μᾶς γνωρίσετε τὴν παλαιὰν τοιαύτην. Τὴν ἐγγραφὴν σας εἰς TAKE δέον γὰ ζητήσετε δι' αἰτήσεώς σας ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς χειροτονίας σας.—**Αίδεο.** 'Αργύριον Εὐθυμίου, Καλύβια Κατερίνης: Κατ' ἀνάγνωσιν Τρισαγίου οὐδέμια διάκρισις γίνεται διὰ τοὺς κληρικούς· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκταφῆς τῶν ὁσῶν. 'Η εἰκὼν ἐπὶ τῶν νεκρῶν τοποθετεῖται ἐστραμμένη πρὸς δυσμάς. 'Ημεῖς δὲν διαθέτομεν τοιαῦτα βιβλία. Ζητούμενα »'Ισρατικὸν» καὶ «Εὐχολόγιον» σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωστικοῦ.—**Αίδεο.** Γρηγ. Μαυρομάτην, Βραγκανιώτικα Κερκύρας: Δραχμαὶ 76 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικὰ ἐξοφλήσεις· εὐχαριστοῦμεν. 'Ομοίως σὰς ἀπεστάλη ζητούμενον «'Ωρολόγιον».—**Αίδεο.** Σ. Νουρτούνην, Δοβροὴ Τρικάλων: 'Επιθυμία 'Εκκλησιαστικοῦ σας Συμβουλίου ἐξεπληρώθη.—**Αίδεο.** 'Αντώνιον 'Αργυρόν, Μαθράκην Κερκύρας: 'Αποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ἀσθενείας, θὰ λάβετε σύνταξιν 355,60 καὶ ἐφ' ἀπαξ 960 δραχμῶν.—**Αίδεο.** Παναγ. Σκιτζᾶκον, Γραμμοῦσαν Λακωνίας: «Φωνὴ Κυρίου» ἐτακτοποιήθη ὁμοίως ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας.—**Αίδεο.** Χαράλαμπον Δαλούσην, Λαχὶ Λακωνίας: Δραχμαὶ 60 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις· εὐχαριστοῦμεν. Σὰς ἐστάλησαν ὁμοίως 200 τεύχη «συμβουλῶν» πρὸς ἐξομολογοῦμενον μόνον, μετὰ σχετικοῦ χροσωστικοῦ. Τὸ ἄλλο ἔχει ἐξαντηθῆ.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Γ' ΤΟΜΟΥ (1954)

Προγραμματικά: Τῆς Διευθύνσεως, πρὸς τρίτον ἔτος, σελ. 3.—Τῆς αὐτῆς, «Πνευματικῶς ἐναγαλλιόμενοι», σελ. 129.—**Ε.Γ.Μ.**, 'Η νέα ἀναγνώρισις, σελ. 130.—**Τοῦ 'Εκκλησιαστοῦ**, τί μᾶς ἐπιβάλλει ἡ μεγάλη Τεσσαρακοστή, σελ. 134.

Τὸ Ποιμαντικὸν χρέος: **Ε.Γ.Μ.**, 'Ο 'Απόστολος Παῦλος ἐκκλησιαστικὸς Ποιμὴν, σελ. 289.—**Τοῦ αὐτοῦ**, 'Ο 'Απόστολος Παῦλος διδάσκαλος τῶν Ποιμένων, σελ. 321.

'Ο 'Ιερὸς Κλῆρος: **Ε.Γ.Μ.**, Οἱ «'Ιεροὶ Σύνδεσμοι», σελ. 145.—**Τοῦ αὐτοῦ**, 'Η ὀργάνωσις τοῦ 'Ιεροῦ Κλήρου, σελ. 177.—**Τοῦ αὐτοῦ**, Βαρύτατον ἔγκλημα, σελ. 209.—**Τοῦ αὐτοῦ**, 'Η ἐκκλησιαστικὴ ἐνότης, σελ. 241.—**Τοῦ αὐτοῦ**, 'Ο 'Επίσκοπος, σελ. 369.—**Τοῦ αὐτοῦ**, Τὸ Πρεσβυτέριον, σελ. 433.—**Τοῦ αὐτοῦ**, 'Η κλῆσις τοῦ Πρεσβυτέρου, σελ. 497.—**Τοῦ αὐτοῦ**, Τὸ ἔργον τοῦ Πρεσβυτέρου, σελ. 561.

'Ο 'Ιερέυς: **Πρεσβ. 'Ιωάννου 'Ηλίας**, 'Ο 'Ιερεὺς καὶ τὸ φιλανθρωπικὸν του ἔργον, σελ. 16.—**Τοῦ αὐτοῦ**, Τὸ ἔργον τοῦ 'Ιερέως ὡς καθοδηγητοῦ, σελ. 77.—**Μητροπολίτου Μεσσηνίας Πολυκάρπου Συνοδιοῦ** (†), Εἰκὼν τοῦ καλοῦ Κληρικοῦ, σελ. 100, 132, 146, 212.—**'Αρχιμ. Τίτου Ματθαίου**, 'Ο 'Ιερεὺς ἐν τῇ λατρείᾳ, σελ. 385.—**Γαῖου Πρεσβυτέρου**, 'Εργάται ἀνεπαίσχυντοι, σελ. 506.

'Η Οἰκογένεια τοῦ 'Ιερέως: **Καλλιόπης 'Εμμ. Κεντρωτᾶ**, Τὸ ἔργον τῆς συζύγου τοῦ 'Ιερέως, σελ. 29.—**Πρεσβ. 'Ιω-**

άννου Ἡλία, Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἱερῶς, σελ. 106.— *Καλλιόπης Ἐμμ. Κεντρωτά*, Ἡ Πρεσβυτέρα ὡς κοινωνικὴ ἱεραπόστολος σελ. 390.

Ἡ Ἐνοριακὴ Ζωή: *Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου*, Μερικὰ ἀκόμη καθήκοντα τῶν Ἐφημερίων, σελ. 5.— *Πρωτοπρ. Γεωργίου Πυρρονάκη*, Σχέδιον ἐνοριακῆς ὀργανώσεως, σελ. 301.

Ὁ τελετουργὸς Ἱερεὺς: *Πρωτοπρ. Ἐμμαν. Γ. Μυτιληναίου*, Ἱερατικὸν συλλειτουργόν, σελ. 20.— *Σ. Η. Α.*, Αἱ Τελεταὶ τῆς Μεγ. Ἐβδομάδος καὶ ὁ Ἐφημέριος, σελ. 219.

Τὸ Θεῖον Κήρυγμα: *Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα*, Τὸ σύγχρονον πνευματικὸν ἔδαφος καὶ ὁ ἐργάτης τοῦ θεοῦ λόγου, σελ. 179, 215, 253, 298, 332, 382, 441, 569.

Κηρυκτικὰ Βοηθήματα: *Ἀρχιμ. Πολυκάρπου Ἀνδρώνη*, Τὸ Κήρυγμα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς: Εἰς τὴν Α΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σελ. 36. Εἰς τὴν Β΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σελ. 38.— Τὸ Κήρυγμα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς (*ἐκ τοῦ «Δελτίου Θ. Κηρύγματος τῆς Ἰ. Μητρ. Μυτιλήνης»*): Εἰς τὴν Γ΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σελ. 80. Εἰς τὴν Δ΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σελ. 82. Εἰς τὴν Ε΄ Κυρ. τῶν Νηστειῶν, σελ. 84.— *Ε. Γ. Μ.*, Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου, σελ. 114.— *Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Βαῶν: Ἀνοσίων προσχήματα, σελ. 159.— *Μ.*, Τὸ Κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ (Μεγ. Παρασκευή): Τὸ μαρτύριον τοῦ Ἐσταυρωμένου, σελ. 186. Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἐσταυρωμένου, σελ. 189. Ἡμέρα ἐξιλασμοῦ καὶ ἀνακαινίσεως, σελ. 190. Φῶς εἰς τὴν ζῶν ἡμᾶς! σελ. 192. Τὸ θεῖον Πάθος σελ. 193.— *Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Τὸ Κήρυγμα τῆς Ἀναστάσεως: Ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ (Κυρ. Πάσχα), σελ. 194. Ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως (Κυρ. Θωμᾶ), σελ. 195. Ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου (Κυρ. Μυροφόρων), σελ. 197.— *Γεωργίου Σωτηρίου*, Σύντομα Κηρύγματα: Εἰς τὴν Μεγ. Παρασκευὴν, σελ. 223. Εἰς τὴν Κυρ. τοῦ Θωμᾶ, σελ. 225. Εἰς τὴν Κυρ. τῶν Μυροφόρων, σελ. 226.— Σκελετοὶ Κηρυγμάτων: *Πρωτοπρ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Εἰς τὴν Κυρ. τοῦ Παραλύτου, σελ. 228. *Ἀρχιμ. Χριστοδ. Παπαγιάννη*, Εἰς τὴν Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος, σελ. 230 (*). Ὀμιλητικὰ Σχεδιάσματα: *Πρεβέξης Στυλιανοῦ*, Εἰς τὴν Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος, σελ. 264. *Ἀρχιμ. Παμφίλου Παπαγιάννη*, Περὶ τοῦ ὀνόματος «Χριστιανός» (Εἰς τὴν αὐτὴν Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος), σελ. 266. *Ε. Γ. Μ. (†)*, Εἰς τὴν Κυρ. τοῦ Τυφλοῦ, σελ. 267. *Μητρ. Πρεβέξης Ἀνδρέου Μαντούδη (†)*, Εἰς τὴν Κυρ. τῶν Ἁγ. Πατέρων, σελ. 269.— *Α. Μ.*, Ὀμιλία πρὸς τοὺς ἐργάτας: Ὁ ἐργάτης Ἰησοῦς, σελ. 270.— Κηρυκτικὰ Σχεδιάσματα: *Ἐμμ.*, Εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς σελ. 306. Εἰς τὴν Α΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 308. *Γεωργ. Σωτηρίου*, Εἰς τὴν Β΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 310.— *Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Ὀμιλητικὰ Σχεδιάσματα: Εἰς τὴν Γ΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 379. Εἰς τὴν Δ΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 342. Εἰς τὴν Κιρ. τῶν Πατέρων. σελ. 343. Εἰς τὴν ΣΤ΄ Κυρ. τοῦ

(*) Ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐτέθη εἰς τὴν σελ. 233, ὑπὸ τὸ δεύτερον ἐκ τῶν δύο τούτων ἄρθρων, ἡ ὑπογραφή: Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου. Αὕτη ἔδει νὰ εἶχε τεθῆ εἰς τὴν σελ. 230 ὑπὸ τὸ πρῶτον ἄρθρον, ὅπερ ἐκεῖ ἔμεινεν ἀνυπόγραφον. Ὑπὸ τὸ δεύτερον (σελ. 233) ἔδει νὰ εἶχε τεθῆ ἡ ὑπογραφή τοῦ πραγματικοῦ συγγραφέως του: Ἀρχιμ. Χριστοδούλου Παπαγιάννη.

Ματθαίου, σελ. 346.—Καθοδηγητικαὶ Ὀμιλίαι: *Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱεροθέου*, Ἡ μαντεία καὶ ἡ μαγεία, σελ. 347. *Ἀρχιμ. Τιμοθέου Παπουτσάκη*, Ἡ κατήχησις τῶν παιδιῶν (πρὸς τοὺς γονεῖς), σελ. 350.—*Ἐμμ.*, Ὀμιλητικὰ Σχεδιάσματα: Εἰς τὴν Ζ΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 392. Εἰς τὴν Η΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 394. Εἰς τὴν Ι΄ Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 395. Εἰς τὴν Κυρ. πρὸ τῆς Ὑψώσεως, σελ. 397. Εἰς τὴν Κυρ. μετὰ τὴν Ὑψώσιν, σελ. 399.—Ὀμιλητικὰ Σχεδιάσματα: *Ἐμμ.*, Εἰς τὴν Β΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 445. *Γεωργ. Σωτηρίου*, Εἰς τὴν Κυρ. τῶν Πατέρων, σελ. 446. *Ἀρχιμ. Ἰακώβου Διαρομιάτη*, Εἰς τὴν Γ΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 447. *Ἀρχιμ. Χριστοδ. Παπαγιάννη*, Εἰς τὴν ΣΤ΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 449. Εἰς τὴν Ε΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 451. *Ἀρχιμ. Ἰακ. Διαρομιάτη*, Εἰς τὴν Ζ΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 454.—*Γεωργ. Σωτηρίου*, Ἀποστολικά Διδάγματα: Εἰς τὴν ΙΕ΄ Κυριακὴν, σελ. 455. Εἰς τὴν ΙΖ΄ Κυριακὴν, σελ. 457. Εἰς τὴν ΙΗ΄ Κυριακὴν, σελ. 458.—Ὀμιλητικὰ Σχεδιάσματα: *Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Παπουτσοπούλου*, Εἰς τὴν ΙΓ΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 516. *Ἐμμ.*, Εἰς τὴν ΙΑ΄ Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, (Προπατόρων) σελ. 517. Εἰς τὴν Κυρ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, σελ. 519.—*Δαμ. Μ. Στρουμπούλη*, Εὐαγγελικά Διδάγματα: Κυρ. Ι΄ Λουκᾶ, σελ. 592. Κυρ. ΙΑ΄ Λουκᾶ, σελ. 592. Κυρ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, σελ. 593. Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα σελ. 593. Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων σελ. 648. Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, σελ. 648. Κυρ. ΙΒ΄ Λουκᾶ, σελ. 649. Κυρ. ΙΕ΄ Λουκᾶ, σελ. 649. Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, σελ. 650.—*Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Βενετοπούλου*, Διαγράμματα λόγων εἰς τὰς Κυριακάς τοῦ Τριῶδιου: Τελώνου καὶ Φαρισαίου, σελ. 651. Ἀσώτου, σελ. 652. Ἀπόκρεω, σελ. 653. Τυροφάγου, σελ. 653. Α΄ Νηστειῶν, σελ. 654. Β΄ Νηστειῶν σελ. 655. Γ΄ Νηστειῶν σελ. 655.

Ἡ Ἱερά Ἐξομολόγησις: *Ἀρχιμ. Τιμοθέου Χαλόφτη*, Ἡ ἔξομολόγησις τῶν παίδων: Τὰ παιδικὰ ἁμαρτήματα, σελ. 9, 70, 102.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ ἔξομολόγησις τῶν ἐφήβων, σελ. 149.—*Πρωτοπ. Ἰωάννου Δ. Ἀδαμοπούλου*, Ἡ πατρότης τοῦ Πνευματικοῦ, σελ. 181.—*Πρεσβ. Ἰωάν. Βλοντάκη*, Μέθοδος ἔξομολογήσεως, σελ. 259.—*Ἀρχιμ. Στεφ. Ματακούλια*, Ἡ ἔξομολόγησις τῶν ἐφήβων (ἀμφοτέρων τῶν φύλων), σελ. 510, 572.

Ἑρμηνευτικά: *Γ. Π.*, Τὸ Α΄ Ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον (τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Βαπτίσματος), σελ. 325.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἑωθινὸν δεύτερον (τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστάσεως), σελ. 377, 436, 500.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἑωθινὸν τρίτον, σελ. 564, 635.

Πατρολογικά: *Ἀνδρέου Ν. Ἱεροδιακόνου*, Ἠθικά παραγγέλματα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σελ. 120.—*Βησσαρίωνος Ι. Παλhogιάννη*, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, σελ. 164.—*Δημητρε, Χ. Ἀντωνίου*, Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, σελ. 311.—Ἰγνατίου τοῦ Θεοφύρου, Πνευματικὲς ὑποθήκες, σελ. 647.

Λειτουργικά: *Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ*, Αἱ ἜΩραι τῆς Μεγ. Παρασκευῆς, σελ. 184.—Αἱ «Μεγάλαι ἜΩραι» τῆς Παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, σελ. 631.

Ἐορτολογικά: *Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Τὸ Τριῶδιον, σελ. 65, 97.—*Τοῦ Ἐκκλησια-*

στοῦ, «Τῇ Ὑπερμάχῳ στρατηγῶ», σελ. 156.— *Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ παράστασις αὐτῆς, σελ. 248, 293.

Ἱεροὶ ὕμνοι: *Μοναχοῦ Γερασίου Μικραγιαννανίτου*, Ἀπολυτικά καὶ Κοντάκια: Μὴν Σεπτέμβριος, σελ. 411. Μὴν Ὀκτώβριος, σελ. 473. Μὴν Νοέμβριος, σελ. 537. Μὴν Δεκέμβριος, σελ. 603. Μὴν Ἰανουάριος, σελ. 664.

Ἐποικοδομητικά: *Γαῖου Πρεσβυτέρου*, Ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, σελ. 32.— *Ὀνησίμου Πρεσβυτέρου*, Ὁ Πιστὸς καὶ ὁ Κόσμος, σελ. 39.— Ω., «Καينὴ κτίσις», σελ. 162.— Ω., Ὁ ὕμνος τῆς Βηθλεέμ, σελ. 628.

Κοινωνικά: *Ἀρχιμ. Τιμοθέου Παπουτσάκη*, Οἱ κατὰ Θεὸν ἄγαμοι, σελ. 18.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Προλήψεις κατὰ τὸν γάμον, σελ. 257.— *Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Ὁ Χριστιανισμὸς ὡς θρησκεία προόδου, σελ. 625.

Ἱστορικά: *Πρωτοπρ. Ἰωάννου Σπ. Ράμφου*, Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος, σελ. 199.

Ἱερατικά καὶ φυσιογνωμιαί: *Ἀγγέλου Λαγκαδά*, Ἄγνωστος ἥρως τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, σελ. 42.— *Πρωθιερέως Νικ. Παν. Παπαδοπούλου*, Παπαγεώργιος, Νίκας ὁ χιλιάρχος, σελ. 44.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Σωτήριος Παπα-Παναγιώτου Οἰκονόμου, σελ. 89.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἀθανάσιος Φοῖσβος, Πρωτόπαπας, σελ. 123, 167.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Παπαϊωάννης Παπαποστόλου, σελ. 233.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἀντώνιος Κωνσταντάκης Οἰκονόμος, σελ. 276.— *Πρωτοπρ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*. Ἀρχιμ. Εὐσέβιος Ματθόπουλος, σελ. 374.— *Πρωθιερ. Νικ. Π. Παπαδοπούλου*, Παπαγρηγόριος Ζουγλουδάκης Πρωτοσύγγελος, σελ. 312, 352.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Παπαθανάσης Παπαμιχαλόπουλος βουλευτῆς, σελ. 401, 460, 522.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἀναστάσιος Ἱερεὺς Σακελλαρίου, σελ. 594.— *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἐμμανουὴλ Μ. Οἰκονόμου Ἱερεὺς, σελ. 656.

Πληροφορικά: *Τοῦ Παρατηρητοῦ*, Ἀπὸ τὰ ἄτοπα, σελ. 52.— *Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα*, Ἀνά τὸν κόσμον: Περισσότερα θρησκευτικότης, σελ. 85.— *Τῆς Διευθύνσεως*, Ἀπὸ ὅσα μᾶς γράφουν, σελ. 138, 169.— *Γεωργίου Σ. Μπεμπῆ*, Ἀπὸ τὰ ξένα: Ἡ δόξα τῶν θαλασσῶν, σελ. 274.— *Ἱερ. Γεωργ. Σ. Κρητικοῦ*, Μία μικρὰ Ἱεραποστολή, σελ. 336.— *Τῆς Διευθύνσεως*, Ἀπὸ τὴν κίνησίν μας: Τὸ Ἐξομολογητικὸν Φροντιστήριον, σελ. 202, 363. Ἡ διακονία τῶν ἐν φυλακαῖς, σελ. 363.— Γ. *Ἀναγνωστάκη*, Ἀπὸ τὴν κίνησίν μας: Τὰ πρῶτα βήματα, σελ. 491.— *Ἀρχιμ. Ἀνδρ. Χαλκιοπούλου*, Ἡ Ὀρθοδοξία ἐν Κορέα, σελ. 526.— Ἐνοριακὴ ζωὴ, σελ. 679.

Διάφορα: *Δάμπρου Ζαχαρή*, Ἁγία Μητέρα μου Ἐκκλησία (ποίημα), σελ. 171.— *Πρεσβ. Κωνστ. Ἀνδρουλάκη*, Τὸ δράμα τοῦ Παπαγιώργη (διήγημα), σελ. 353, 406, 465, 530, 598, 657, 661.

Λύσις ἀποριῶν: Μνημόνευμα Μεγ. Εἰσόδου, σελ. 56.— Χρόνος διαμονῆς τοῦ Κυρίου εἰς Αἴγυπτον. Ποιὸς προέλταται μετὰ τὸ ὄφικιόχων. Ποῖον τὸ ὄρθον, «τὰς κεφαλὰς... κλίνωμεν» ἢ «κλίνετε». Περὶ τοῦ Ἁγιασμοῦ τῆς Παραμονῆς τῶν Θεοφανεῖων. Περὶ τῶν εὐχῶν τῆς Προηγιασμένης κατὰ τὸ Κοινωνικόν, σελ. 137.— Τὸ ἀνοιγμα τῆς Ὁραίας Πύλης. Ἡ Εἰσόδος τοῦ Μεγάλου Ἐσπερινοῦ. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν εὐχῶν τοῦ Λυχνικοῦ. Ἡ θ. Μετάληψις εἰς αἰμορροῦντας. Κόλλυβα τῆ Μεγ. Πέμπτη καὶ τῶ

Μεγ. Σαββάτω. Ὁ ἄρτος τῆς Προσκομιδῆς. Περὶ βαπτίσματος δύο ἀδελφῶν ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι. Περὶ εὐλογίας ὑπὸ τοῦ ἱερέως διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Περὶ εἰσόδου γυναικῶν εἰς τὸ Ἄγ. Βῆμα. Χρόνος τελέσεως τῶν μνημοσύνων. Περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ γάμου κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς Τυρινῆς. Περὶ τῆς ὀπισθαμβῶντος εὐχῆς τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Περὶ τελέσεως τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ Ἱ. Χρυσοστόμου κατὰ Μ. Τεσσαρακοστήν, σελ. 281.—Περὶ τοῦ ἀντι «Δι' εὐχῶν» λεγομένου «Χριστὸς Ἀνέστη». Περὶ τοῦ προΐστασθαι τὸν Ἀρχιερ. Ἐπίτροπον κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας. Περὶ ἀεροβαπτίσματος. Περὶ μεταφορᾶς ἔξω τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῶν προηγιασμένων τιμίων Δώρων. Περὶ παραστάσεως ἐγκυμονούσης ὡς ἀναδόχου. Λύσις τῶν χειρῶν τοῦ νεκροῦ σελ. 361.

Φροντίσατε νὰ μὴ λείπη ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς σας ἡ τακτικὴ πνευματικὴ τροφή.

*

Μοιράζετέ τους κάθε Κυριακὴν τὴν «ΦΩΝΗΝ ΚΥΡΙΟΥ»: Τιμὴ κάθε φύλλου πέντε (5) λεπτά. Πληρῶνεται ἀπὸ τοὺς Ἱ. Ναοὺς, ἢ ἀπὸ εὐσεβεῖς εὐπόρους ἑνορίτας, καὶ διανέμεται δωρεὰν ἀπὸ τοὺς Ἐφημερίους. Ὅσοι δὲν τὴν γνωρίζετε, γράψατέ μας νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν σχετικῶς.

*

Γράψατέ τους συνδρομητὰς εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ», ποῦ ἐκδίδει πρὸς χάριν τῶν ἡ Ἐκκλησία: Συνδρομὴ ἑτησίᾳ δρχ. 30, ἐξάμηνος δρχ. 15.

*

Φέρετε τὰ παιδιὰ τῆς ἑνορίας σας εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὴν κίνησιν τοῦ Περιοδικοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἐκκλησίας «ΤΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ»: Τιμὴ φύλλου 70 λεπτά. Ἐτησίᾳ συνδρομὴ δρχ. 8.

*

Προμηθεύσατέ τους τὰ ὠραῖα ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ τῆς Ἀποστ. Διακονίας: Τιμοκατάλογος εἰς τὸ προσεχές.

*

Γράψατέ μας διὰ κάθε σχετικόν, εἰς τὴν διεύθυνσίν μας.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον:
Πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον
Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασηίου 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).
Ἐπεύθυντος Τυπογραφείου: Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.